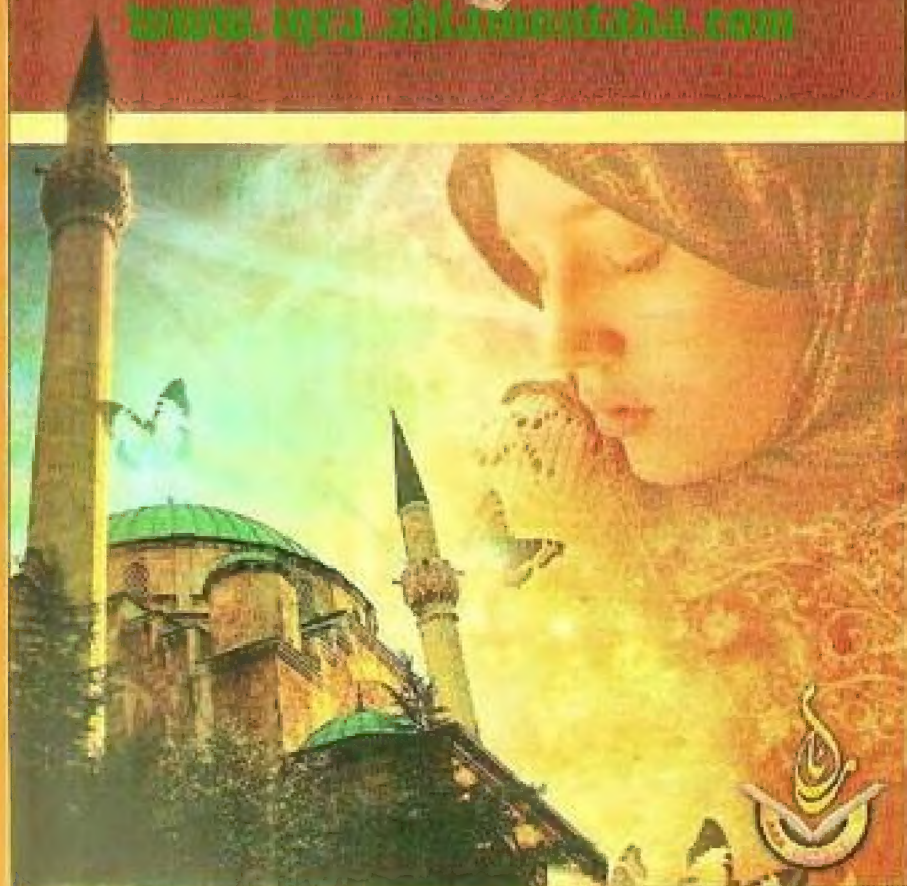

دولك

خالد نيتروغرون

دوايېن هه ناسه له سېو جده دا

www.igra.afghanistan.com

دوايین هه ناسه
له سو جده دا

دوایین هه ناسه له سو جد هدا

خالد ئیرتوغروڤ

ناوی پۆمان: دوایین هه ناسه له سو جد هدا

نووسینی: خالد ئیرتوغروڤ

وهرگیرانی: تارا محمد

تیراژ: (۲۰۰۰) دانه

نۆبهی چاپ: یه کهم

له بهر پۆوه به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کان

ژماره (۱۷۸۶) ی سالی ۲۰۱۲ ی پښ دراوه

ناوه نځ اکرماند فء ارا

بنکای سهرمکی بلوکرنه نوو ی بهرهمه کانی ناوه نځی راگه یاندنی تارا - سلیمانی / شه قامی پیرمئیر
0770 358 7100 - 0750 106 9589 - 0748 013 4669 ara.m@hotmail.com

© سهرهمه مافه کانی ئهم بهرهمه پارێزراوه بۆ ناوه نځی راگه یاندنی تارا
ناوه نځه که پښگه نادات به له چاپخانه نوو کۆپی کردن یاخود داهازانندی له سایت و تۆره کۆمه لایه ته کان،
یاخود خسته سهرشیوازی دهنگ بۆ میدیا کان بههر شیوازی نک یت. سهرپچیکاریش توشی سزای یاسا ده یتوه.

دوايىن هه ناسه له سو جده دا

نوسىنى
خالىد ئىرتوغروڭ

وه رگىپانى
تارا محمد

نۆبەى چاپ
يەكەم - ۲۰۱۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشہ کی

پوڑانہ لہ خوینہ رہے کانمہ وہ دہیان نامہ و پہ یامم پی دہ گات...
بہائی، بابہ تہ کانن ناو نہم کتیبہ کہ ہلگوزراوی بہ سہرہاتہ کانن
ژیانی کہ سیکہ، وک نہ وانی تر وایہ. نہم چیرۆکی ژیانہ بہ جوریک پر
لہ وانی بہ پند بوو ہر لہ یہ کہ مین خویندہ نہ ویدا بہ تہ وای مانا کاری
تی کردم! لہ دلی خومدا وتم: بہ دلنیا بیہ وہ دہ بیت بکریٹ بہ کتیب.
یہ کسہر پہ یوہ ندیم بہ و خوینہ رہے مہ وہ کرد کہ نامہ کہی بۆ نار دبووم
و، بہ تہ وای گویم بۆ بہ سہرہاتہ کہی گرت، سہر سوپمان و پەرۆشیم
زیادی کرد... "خودایہ چۆن شتی وا دہ بیت!"....، نیتر نہ و پوودا وہ
سہر سوپہینہ رہی کہ مرقہ سہر سام دہ کات بہ شیوہی کتیب ہاتہ
بہرہم.

"دواین ہناسہ لہ سوجدہ دا"...

نہم بہرہ مہی کہ لہ و بہ سہرہاتہ راستہ قینانہ دروست بووہ
سہرتاپا یادہ وہری و سہرگوزشتہی پرپہ ندہ، بہ مہ بہ سستی
ہۆنینہ وہی نہ دہ بیات یا خود بانگہ شہی شاہرہ مہی نہ نووسراوہ،
لہ بہر نہ وہ ناکریٹ نہم کتیبہ "دوا ہناسہ لہ سوجدہ دا" بہ پیوہ رہ
بہر زہ نہ دہ بیہ کانن چیرۆک و پۆمان ہلہسہ نگیتریٹ.

ئەو كۆمەلەي ئامانجەم ئەم كىتەبەيان پى بگات، بەتايىبەت چىنى
 گەنجان، لەبەر ئەو تىگەيشىتى ئاسانەو بە شىۋازىكى سادە
 داپىژراو و پستەي كورتى تىادا بەكارهاتو، ھەر لىرەو دەمەوئەت
 ئەو ھەش پوون بگەمەو، كە بۆچى باس و بابەتى ھاوشىۋە لەئەو
 كىتەبەكانماندا كاريان لەسەر دەكرىت؟! ئەمە دوو ھۆكارى بنچىنەيى
 ھەيە :

يەكەم: پووداو بەسكراوكان پۆمانىك، چىرۆكىك، ياخود كارىكى
 مۆنتاز كراو نىن، بەتەوايى چىرۆكىكى ۋەرگىراو لە زىان و
 بەسەرھاتى پاستەقىنەي كەسىك، لەبەر ئەو دەبىت ۋەك خۆي
 بگىردىرئەو ھەرگىز لەبەر فەنتازىا جوانى، پووداوكان ناگۆرپن.

دووەمىش: ئەو بابەتانەي دەووزىنرەن، بۆ پتەو كىرەو ھەي بەھا
 پەشتىيەكانى كۆمەل و بەتايىبەت چىنى لاوانە، ئەمانە ئەو بابەتانەن
 كە ۋا دەكەن خۆپنەرەكان بەزىيانى خۆياندا بچنەو پووداوكان
 ھەلسەنگىنن و لە وردو درشتى ھەلەكانى خۆيان بپرسنەو.

گومانمان نىيە لەو ھەي ھەر لەگەنجانەو تا پىرەكان، لە
 ھاوسەردارەكانەو تاكو زگوردى و تاكەكان، لە سەرۆكەكانەو تا
 كرىكارەكان بەگرنگىو ئەم كىتەبە دەخویننەو، بۆ ھەمووشيان
 ئەوئەندەي پىۋىست وانەو پەندى مەعنەوي ھەيە... ئەوانەي بەرگەي
 فرمىسكەكان دەگرن...! فەرموون.....

خالىد ئىرتوغول

بهشی یه کهم

هه موو شتیك له ئاگریكه وه دهستی پیکرد

بازاری گیان..

له مۆله کانی بهشی ناوخویی کچاندا.. له پریکدا دهنگ و هاوار بهرز
بووه وه، ئه وهی گوئی له دهنگه بوایه پۆحی دههاته لوتی.

- ئاگر که وتوو ته وه، ئاگر!

- ههستن، هاوړیکانتان به ئاگا بهیننه وه!

- خیرا کهن، گیانی خۆتان پزگار بکهن!

- دهسوتین! دهسوتین!

له ناو ئه م کابوسی هاوارو په شوکانه دا به ترسه وه له جیگا گانمان

پا په پین!

له ناو دوو کهلی خنکینه رو بی ئاماندا که قورگ و سیه کانمانی

ناخنی بوو واقمان ورمابوو، نه مانده زانی تووشی چی بووین.. ئه و

کچه خویندکارانه ی که هاوارو ناله یان گوئیه کانی کاس ده کرد،
دهتوت له بازایی گیاندان و توژیکی تر گیانی ئه وانش هه پاج
ده کریت.

له وهش ترسناک تر، کاره با برابوو، دونیا تاریک و نوتک چتاو
چاوی نه ده بینی.

هه مووان له ناو ئه و تاریکاییه ئه نگوسته چاوه دا که زیاتر له
چالێکی جه هه ننه م ده چوو له ترس و په شوکانی خۆمان باوه شمان
به یه کتردا ده کرد، له هه موو گه رده کانی له شماندا هه ستمان
به بهرکه وتنه ترسناکه کانی مه رگ ده کرد.

وهک ئه وهی (ئیزرائیل) به ته وقیکی پۆلایی توند قوڕگمانی
گرتبیت و میشکمان به ترسی مه رگ بناخنیت!

هه موو خویندکاره کان که به ژاوه ژاوه به رزه که به ناگا هاتبوون،
له ناو دووکه له خنکینه ره که دا تا لیواری مه رگ ده کوکین، دواي
هه لگرتنی چه ند هه نگاوێک به رگه یان نه ده گرت و ده که وتن به زه ویدا،
ته نانه ت له مانهش سه بیرتو له پیتناو به رهنگار بوونه وه داو، بۆ
دۆزینه وهی پێگای ده رباز بوون، پالیا ن به ده رگا کانه وه ده ناو
هیرشیان به ره و په نجه ره کان ده برد، ته نانه ت له نهۆمی چواره مه وه
په نجه ره یان ده شکاندو خۆیان ده خسته خواره وه، ئه م کرده وه پر
له ناچارایی و بێ بیرکردنه وه بهش هه موو ئومێده کانی ژیا نیانی سفر
ده کرده وه.

- دایه گیان، خه ریکه ده خنکیم! ..

- بابا گیان، واده مرمرم! ..

- کهس نیه یارمه تیمان بدات؟! ..

- به فریامان بگن! ..

نالو هاواری به سویتی ئو کچه نازدارانه ی دایکیان که به خه یاله
ئهرخه وانیه کانیان ژیانیان له ئامیز گرتیوو، دلی داده چله کاند جگه ری
پارچه پارچه ده کرد، به لام دیواره که په کانی به به زهیی نه ده هیتا!
له و شه وه سامناکه دا که ئو پوچه گه نجانیه تیا له ناو ده چوو، کهس
قسه ی کهسی نه ده بیست، کهس یارمه تی کهسی نه ده دا . له و
کاره ساته په ریشانه که له و به شه ناو خویییه کچاندا ده گوزه را،
گه نجه کان به سهریه کدا ده پویشتن و شه پی ئو وه یان ده کرد خویان
پیش ئو وانی تر فرپی بده نه دهره وه، بو پرگار بوون له و فرنه
کلپه سه ندووه، به کیشه کیش خۆم به سهر ئو خویندکاره بیپوشانه ی
سهر زه وویییه که دا پاده کیشاو بو شوینی دهر باز بوون ده گه پام. ئو وه
یه که مین جار بوو له ژیانمدا به و شیوه یه و به و په شوکانه وه هه ول
بده م له مردن پابکه م، نازانم چۆن بوو، به لام پاش که میك خۆم
له دهره وه بینیه وه، ئیتر به هژی به رگه نه گرتنم به و دووکه له ی له ناو
سیه کانمدا ده سوپایه وه و هه کو چه قق هه ناسه کانمی ده برپی، که وتمه
سهر ئو شه قامه ی شه خته سه هۆل دایپوشیوو، هه وای دهره وه
هیتده ساردبوو مرۆډ ده بیه ست، منیش هه ر له ململانئیی ژیاندا بووم.

"ناه بۆ هەناسەيەك .. خەريكم دەخنكێم .. خودای من
هەناسەيەك.."، لەو کاتەدا تێگەیشتم کە بەشی هەناسەيەك هەوا
چەندە گرنگە بۆ مرۆڤ... مەگەر لەو کاتەدا بۆ يەك هەناسە چیم
نەدەبەخشی...! من و دەیان هاوڕێم لەسەر نیو مەتر بەفر
کەوتبووین و بۆ هەناسەيەك گيانمان دەدا. ئێوئێ لە شوێستەي شەقام
نەدەچوو، بەلکو لەناو سەرمای بێ ئامانی ئێو شەو دەتوت بازایی
هەپاچ کردنی گيانی ئێو مرۆڤە گەنجانەيە.

خودايە... ئێو چ نەگەتێەك بوو! ئێوانەي لە نەزمەکانی
سەرەوێ خۆيان فری دابوو، ئێوانەي لە نەزمی خوارەوێ دەشیلران،
ئێوانەي ترنجابوونە سوچ و گۆشە تاريکەکانەو، ئێوانەي دەستیان،
قاچیان، سەریان شکابوو، لەشیان سوتا بوو... ئێوانەي بە دوايین
هەناسەي سوتاويانەوێ هاواری مائاواييان لەدایک و باوکيان دەکرد...
ئێو تابلۆ بەسوێیە هەناوی ئاگر تێ بەردەدا، وەکو خەنجەر لەدای
دەدا، کۆتایی بە هەموو ئۆمێدەکان دەهێنا و خەیاڵەکانی
دەبڕاندەو... ویژدان و دلەکان بەرگیان نەدەگرت...!

ئێو فیلمیکی پاستەقینەي ئێوێندە پێ ئازار بوو کە باس
نەدەکرا... مەگەر کەسیک بەسەری هاتبێت تێ بگات...

ماوەيەکی زۆر تێنەپەڕی ئێو شوێنە وەک سەرای مەحشەری
لێهات. ئاگر کۆژێنەرەوێکان، ئێمبولانس و دەستەي فریاکەوتن،

هاولاتیانی ئو دەوروپەرەو ئو کەسانەى کە بەهەلەداوان بۆ یارمەتى
هاتبوون...

شلەژاویەکی زۆر بەدی دەکرا. هەرکەسەو شتیکی دەوت بەلام دیار
نەبوو کى چی دەلیت...! کە ئو تۆپەلە ئاگرو گپەى لە سەقف و
پەنجەرەکانەو دەکەوتە خوارەو دەستی کرد بە پۆشن کردنەو
چواردەر، ئو دیمەنە تۆقینەرە هیندەى تر بە ئاشکرا دەرکەوت.
لەناو ئو بارودۆخە سامناکەدا، نازانم چەند جار دایک و باوکم لە
پیش چاومدا هاتن و چوون، چەند جار خەیاڵەکانى گەنجیم لەگەڵ
زەویدا یەکسان بوون، چەند جار خەسرەت و خۆزگەکانم سوتان و
بوونە خۆلەمیش.

ئو تابلۆى مائاواویە سات لەدواى سات ژيانى دەسوتاندو، وەکو
پشکۆ دەچزا بە پۆحمداو لەناوى دەبردم.

دوور لە خێزانەکەم کە وەك چاویان پارێزگاریان لەمن دەکرد،
لەناو دەستی گەورەى بى چارەبیدا بە شوین تیشکی ئومیدیکدا
دەگەپام، بەجل و بەرگی مالهو خۆم هەلدا بوو دەرهو و بە
پێخاوسى لەناو نیو مەتر بەفردا بەشوین تروسکاییهکدا وێڵ بووم، پێم
پەتى بوو، بەلام سەیر بوو چونکە هەستم بەسەرما نەدەکرد،
بەتەوارى تووشى شۆک بوو بووم! هەولم دەدا دووریکەومەو لەو
بەشى ناوخۆی کچانەى لە گەپەکیکی قەراغ شاردا دروست کرابوو،
لەپێناو ئەوێ بگەمە جینگەیهکی باوەر پیکراو، راست بەرهو ناو ئو

خەلكە غەربانەوئەو مالانەى كە لە گل دروست كرابوون دەستم بەپاكردن كرد، ناتوانم وەسفى بكەم چەندە لەترس و شپىزەبيدا بووم! بەجۆرىك وام دەزانى ئەگەر ئاوپێك بەرەو دواوە بدەمەو، ئەو كێبە تۆقىنەرەنەى لەبەر چاومدا وەك ئەژدەيان لى ھاتبوو منيش وەكو ھاوپێكانم قووت دەدەن.

كاتێك كەوتە ناو ئەو پىزە خاتۇچكە گلە يەك نەۆمىە بچوكانەوہ بۆ ئەوہى ئامانجێك بۆ خۆم ديارى بكەم پالەم بە ستونێكى كارەباوہ دايەوہ دەستم كرد بە بىركردنەوہ. بۆئەوہى بتوانم ھەناسە بدەم خێرا خێرا ھەوام ھەلدەمژى، ئەو كاتە ھەستم كرد كە چەندە لە ھالىكى پەريشاندام.

ئای خوايە گيان...

پێك لە كەسىكى داماوى شىواو دەچووم كە لە جەنگ گەرابێتەوہ، قۆلى راستم لە ئازاردا ھاوارى دەكرد، كە كەوتبووم بەزەويدا نۆز برىندار بوو بوو، قاچەكانم برىندار بوو بوون و خوينيان پيدا دەھاتە خوارەوہ. كاتێك لەناو قەرەبالغىە كەدا كەوتبوومە سەر زەوى، چەناگەم زامدار بوو بوو، تا دەمىسپى زياتر خوينى لى دەھات، سوتاويەكانى پشتيشم ئازارەكەى ھەر باس نەدەكرا، كە دەھاتمەوہ ھۆش خۆم زياتر ھەستم بە ئازار دەكرد.

جلەكانى بەرم شپوشىتال بووبوون، توانام نەبوو يەك ھەنگاوى تر بێنم، چۆن خۆم بشاردايەتەوہ لەوانەى كە لەو ھالەمدا دەيانبىنم!؟

نازاری سهختی برینه کانم و سه رما ته زینه ره که ی نه و شه وه دهک
 چه قو کاری له گیانم ده کرد به جوریک به رگی نه ده گیرا، ده مزانی
 نه گه ر جیبه کی گهرم نه دۆزمه وه، نیو کاترمیزی تر به رگی ناگرم و
 هه موو لاشه م ده بیه ستی، له ناو جه رگی ناگره وه پزگارم بوو بوو
 به لام وه کو به رخیک که له ناو قورگی شیردا بیست، له سه رمای بی
 به زهیی زستاندا چاوه پوانی مه رگ بووم.

سو پرایزی ژیانم:

دانیشتوانی نه و گه په که ی که ناری شار هه ندیکیان له پیشی
 ده رگا که یان وه ستا بوون ته ماشای نه و دیمه نه دلته زینه یان ده کرد،
 هه ندیکیشیان به خاکه نازو سه تل و هه ر شتی که وه که ده که وه
 به رده ستیان بۆ یارمه تی رایان ده کرد، هه ستیکی سه یر له ناو ناخمد
 دروست بوو بوو که نازاره کانمی بیرده برده وه، له به رامبه ر نه و
 خه لکه ی نه نادۆلدا که پیشپرکیی هاوکاری کردنیان ده کرد، هه ول و
 ته قه لای نه و که سه غه رببانه بۆ چاره دۆزینه وه بۆ نه و بی چارانه،
 به دریزایی ژیانم وینایه کی نه سپاوه ی له می شکمدا جی هیشت بوو.

کاتی که ههستم کرد سپ بوونی په نه که کانم زیاد ده کات و به ره و قاچم
 و هه موو گیانم په ل ده کیشیت، زۆر ترسام به خیزی به ئومیدیکی
 زۆره وه به ره و مالتیکی بچووکی یه ک نهۆمی نزیک خۆم پویشتم،
 خانمیکی پیر که هه ر له په نه ره ی نه و ماله وه حالێ پهریشانی منی

بینی بوو دەرگاکی کردهوه و به په له هاته دهرهوه وهکو چۆله که
باله کانی بۆکردمه وه له نامیزی گرتم:

- پۆله کهم... بهرخه کهم... سهیری حالی بکه، خۆ بویته سههۆل،
خیراکه وهره ژووده وه، به قوریانت بم بالا به رزه کهم، ئیره جیگه به کی
باوه پ پیکراوه، ده توانی وهکو مائی خۆت ئاسووده بیت
فریشته کهم...

ئهو خانمهی که له ههسته کانیدا هیندهی سه دان دایک
خۆشه ویستی و میهری لی دهباری، به نامیز گرتنه وه منی برده
ماله کهی، له ناو زۆپایه کی ته نه که دا کۆمه لێک ورده دار ده سوتا،
دۆشهک و سه رینی کۆن که به پیز دانرا بوون، به چوونه ژووده وهم بۆ
ناو ئهو خانووه گله یه که نهۆمه بچوکه، پوه به پوهی دیمه نیکی باوه پ
پینه کراو پوه وه، پیکو پیکو و خاوینی ناو ژووده که به جۆریک
سه رنج پاکیش بوو، که دهتوت جوانی ناو ناخی ئهو خانمه پیره له ناو
ماله که شدا پهنگی داوه ته وه.

منی له سه ر قه نه فهیه کی بچوک و به لام سه رنج پاکیش پال خست،
له دایکێک ده چوو که نه وه یه کی خۆی له کاره ساتیک گه پابیته وه، باش
دیاربوو له ناخه وه خه می بۆ ده خواردم، ههروهک ئهو وشه پر
خۆشه ویستی و سۆزانه ی له زمانیشی دهباری، وهکو چاره سه ری
دهروونی کاری له دهروونم ده کردو مه ست ده بووم پیتی.

له ناو ئه و ئازاره زۆر و سه رما به رگه نه گيراوه دا، ئه گه ر ئه و خانمه
 ميه ره بانه م نه بينيايه، حا لَم چى به سه ر ده هات، نه مده توانى بيريشى
 لى بگه مه وه، له ته نيشت ئه و زۆپايه دا كه كه ش و هه وا سارده كه ي
 گۆپى بوو به گه رمای مانگى ئاب، ئه و پزيشكه ميه ره بانه ش ده ستى
 كرد به گۆپى جله دراو و ته ره كانم، له لايه ك ده ست و قاچى
 ده شوۆردم بۆ ئه وه ي ئه و له رزى نه م بوه ستى نه ت كه نه مده توانى
 به سه ريدا زال بَم، له لايه كى تريس وه كو په رستار برى نه كانمى پاك
 ده كرده وه .

زۆر سه رسام بووم كه له و ما له هه ژاره دا تيماركه ري كى به ئه زمونى
 وه ك ئه م خانمه و هه موو پتويستى به كى برى نه پچى هه بوو! سه رسام
 بووم به لى زانى و ئه زمون و ميه ره بانى به كه ي.. ئه ي دلى بۆ نا لى ؟!
 سوۆزى ئه و چاره سه رى پاسته قى نه ي من بوو، چونكه هه موو ته مه ن
 له شو ينى ك به سه ر بردبوو كه نه مده زانى پتويستى چى به، هه موو
 شتى كم به پاره ده كپى، ئاواتى هه ر شتى كم بخواستايه به ده ستم
 ده هيتا، به لام تا ئه و كاته نه مزانى بوو چه نده مو حتا جى خو شه ويستى،
 له نيو ئه و خزمه تكارانه ي له مندالى مدا به ده ممه وه بوون نه ئه و
 ميه ره بانى به بينى بوو و، نه هه ستم به و گرنگى پى دانه كردبوو.

خانمى پى ر كه ده ستى به برى نه كانمه وه بوو له لايه ك ده يوت: "
 قوربان ت بَم كچم، زۆر ئازارت هه يه ؟!" ده ستى به سه رمدا ده هيتا،
 له لايه كى تريس بۆ گه رم كردنه وه ي دله سپى بووه كه م ميه ره بانى و

قسهی خۆشی به گۆیدا ده چرپاندم. ئه و نزیکیه بێ هاوتایه و نه و
فیداکاری و هاوکارییهی له ژبانه پر بریق و باقه دهوله مه ندانه که مدا
که خزمه تکاره کان به یه کدا ده هاتن و هه مووانی ئه بلاق ده کردو
زۆرکه س ئێره یی پێ ده برد نه مبینیوو، له ناو ئه م ماله گله بۆن
خه لوزه بچکۆله یی ئه نادۆلدا که که لویه له کانی ناوی به په نجهی
ده ست ده ژمێردران دۆزیمه وه.

له پشت سه رمه وه ئه و خانمه پیره وه ستا بوو، هه ر له دایکێک
ده چوو که چه ندین سا له چاوه پێی پۆله که یه تی، وه ک ئه وه ی من تاکه
سه روه تی ئه و بم له دنیا دا، چاوه کانی له سه ر لانه ده بردم و وه کو
پۆله ی خۆی بۆنی پێوه ده کردم.

- پۆله که م، شتیکی وات نیه، من به دهسته کانی خۆم تیمارت
ده که م، ئێره باشت ره له نه خۆشخانه، هیه که س وه کو من ئاگادارت
نابیت!

ئه و ده ریای سۆزه ی که له چاوه کانی دا ده مبینی ته واو سه رسامی
کرد بووم، نه مه ده توانی دلنایام که ئه م خانمه به راستی مرۆفه، یان
فریشته یه.

وادیار بوو له نیگا کانه وه خه یالمی خوینده وه "ئێوه کێن؟" که
وه لامی دایه وه : زاسته له په رۆشیم نه پرسناری ناوی تۆم کرد،
نه خۆشیم ناساند. به هه ستیکی گه رم و میهره بانیه کی زۆره وه
قسه ی بۆ ده کردم.

- پۆلەكەم، من پەرستارتكى خانەنشېنم، ناوم فاطمەيە. چەند سائىك بەر لە ئىستا ھاوسەرەكەم لە دەست دا، لەدواى ئەو شەخەلكى بى ئىتساف ھاتتە سەر سەرم و بەناوى ئەوئى " ھاوسەرەكەت قەرزى ئىمەى لايە" .... ھەرچېمان ھەبوو برديان، لەگەل منالە تاقانەكەم پووبە پووى ئەو ژيانە سەختە بوینەو، لەكۆتاييدا ئەم خانووە بچوكەم دەست كەوت ئىستاش لەگەل كۆپەكەم دەژين و سوپاسگوزارى خواين.

دېسان لەناو چاوانى مندا خۆى ون كرد، چى لە چاوەكاندا دەبينى نازانم، كە سەرى پاوەشاندا بەخەمباريەو پاش كەمىك برژانگەكانى بە نەرمى جولاندو بە ھەستىكى شېرىنەو:

- ئىترە جىگەيەكى زۆر پەرمتەنەيە، لەگەل گەرەكەكەشدا وەكو يەك خىزانين، لىترە ھىچ كەس زيانى پى ناگەيەنریت، ھەمووان چاكە خوازن و خەزىان بەيارمەتییە، پشوو بدەو ئاسوودە بە پۆلەكەم، تا چاك دەبیتەو مېوانى ئىمەيت.

ئەمە دەبیت فرىشتە بىت:

ئىتر دەمزانى ئەو خانمە فرىشتەيەى ئەو ھەموو ترس و دلەپراوكى و ئازار و ناپەرەتییەى لەبىربردەو كىيە، ئەو جۆرە كەسانەى لەناخەو بۆ ئەوانى تەردەسوتىن وەك خەزەتى خەزىن، وەك

نەولیان چ بەختەوهری و پێژژکی نۆر بوو بۆ من کە بێمە میوانی
کەسیکی لەو جۆرە .

لەناو دەریای میهری ئەو خانمەدا خۆم ون کردبوو لەناخی خۆمدا
دەموت: خودایە! مەژژیک دەتوانیت بەم جۆرە کاریگەریی لەسەر
دەروونی ئەوانی تر هەبیت! دەکریت بەم سادەییە مەژژ بێتوانیت
لەناخەو هەستی خۆشەویستی و هاوسۆزی و دۆستایەتی دەربێریت!
مەژژ بە سەیرکردنیشی ئاسوودە دەبوو، وەک چارەسەرێکی
ئەفسووانی هەموو دەردو خەم و نەخۆشیەکانی پەواندەو.

– پۆڵە کەم ئەو تۆ کێیت؟

ئەو نەندە لەدڵەو ئەو پرسیارە ی کرد سەرسام بووم وەک ئەو ی
چەندین سال لەچاوەپوانی کەسیکدا بووبیت کە لە دەرگاکی بەدات.
ئەو پوختسارە پێر میهرەشی وەک ئەو بوو لەپەرۆشی
چاوەپوانیە کەیدا ئەو کەسە من بێم! چەند شەرم بوو، بەرامبەر ئەو
مەژژە باش و ناوازیە، وەلامم پێ ئەدرایەو ئەو شوێنە ی لێو ی
هاتووم و ئەو ژيانە ی تیایدا ژیاوم شایەنی ئێرە نییە بەخەمبارییەو
پووم وەرگێراو تەنها توانیم بێم:

– ناوم (نیلکای)یە..

دوای ئەو قسەم پێ نەکرا، بێ گومان ئەو خانمە تێگەشتووش
وای بێکردۆتەو ئەو هۆکاریکی هەیه بۆیە لەسەری نەپۆشت.

بیرم له هه موو ئه و پووداوانه کرده وه که به سه رمدا هاتن، خه یالم
 پۆیشت، باوه پم به و شتانه نه ده کرد که هاتنه پیم، من کچی
 بازرگانیکه به ناویانگ بووم، که له ژیانمدا نه بوونی و بی چاره یی و
 قه ده ری ناخۆشم نه دیبوو، ژیانم له ده وله مه ندیدا به سه ر بردبوو
 نه وه ی بمویستایه هه بوو، نه وه ی داوام بکردایه بۆم ده کرا، به نازداری
 گه وره کرا بووم، له خویندنگه ی تایبته خویندبووم لای مامۆستای
 تایبته وانهم وه رگرتبوو، هه ر به مندالی سکریتیرو شۆفییری خۆم
 هه بوو که خۆم پیم ده وتن چی بکه ن و چی نه که ن. شار نه مابوو
 گه شتم بۆ نه کردبی و ولات نه مابوو سه ردام نه کردبی و هه یچ
 شوینیکه گه شتیاره نه مابوو سه رم پیا نه کردبی. له مالی باوکی
 ده وله مه ندمدا به پۆحیکه سه رده می و سه ریه سته وه هه لسوکه وتم
 ده کردو، که سیکه یی به ندویارو گوینه ده ر به عه یبه و سه رکه شم لی
 ده رچوو بوو. که سیکه لووتبه رزو له خۆباییم لی ده رچوو بوو که
 نه مده زانی له خواره وه چی ده گوزهری، ته نها له خه می خۆشیه کانی
 خۆمدا بووم.

باوکم له وه ته ی هه بوو دین و که سانی دینداری هه یچ خۆش
 نه ده ویست، نه و باره پۆحیه خراپه ی نه ویش کاریگه ری له سه ر
 هه موو خه یزانه که مان به جی هیشته بوو، له وانه یه نه ویش له ژیر
 کاریگه ری نه و ده ورو به ره یدا بوویته که مولحیدی به په چه له ک
 جوله که بوون، به لام لایه نی که م نه گه ر نه وان له پۆژانی بۆنه و

جهڙه ڪاندا له ڪلتوري خويان لايان نه دها و پڙي ياده ڪانيان ده گرت
 ٿيمه به رامبر جهڙن و ياده ڪاني خوشمان هيچ پڙيڪمان پيشان
 نه دها.

له ناو ٿو پارهيهي ڪه وهڪو لافاو له بهرده ستمدا ده پڙيشت و له و
 دونهياهي ڪه چاوي ٿه بله ق ده ڪرد، بهرده وام له هه سرهتي نه بووني
 دوو شتدا بووم: خوشه ويستي و وهفا.... له ناخي ٿو مرقانه دا ڪه
 بوو بوونه بهنده و ڪڙيله پاره هيچ نيشانهيه ڪ له ٿاسودهيهي و
 خوشه ويستي پاك و وهفا نه ده بينرا، له بهر ٿوه زور زو له و دنيا
 ساردو سپه پڙ له بهر ٿوه ندييه بيزار بوو بووم.

باوڪم له دواي ٿامادهيهي، بڙ خويندن مني ده نارهده فهره نسا بڙ
 خويندن ٿه ڪاديمي و بوون به ڪه سيڪي زانست دوست. به لام من
 ٿه مه م پهرت ڪرده وه چونڪه له ڪه ساني گيرفان پڙو پڙح به تال و دوور
 له هه ست بيزار بوو بووم، له بهر ٿوه له سه ر داواي هاوڙيه ڪم بڙيارم
 دا بڙ ناسيني ڪه ساني هه زارو غريب بچينه شاريڪي بچوڪي ٿه نادول
 چونڪه ٿه هاوڙيه م پڙي ده وٽم له وي دوستايهتي راسته قينه و
 زيان ٿيڪي دروست و خوشه ويستي ڪ له ناخه وه هه ست پڙ ده ڪهيت،
 منيش هه ر له هه سرهتي ٿه مانده دا بووم.

خۆشه‌ويستی ئەم خاگە:

ئەم خۆشه‌ويستیە منى ھىنايە ئىرە، كە بەم جۆرە منى لەو نازو
نيعمەتانەو، لەخویندنى تايبەت و ژيانى تايبەت و ئۆتۆمبىلى تازە
مۆدىلەو، فېر دايە ناو ئەم پووداوانەو سەرەپای ئەوێ كە باوكم
پىيى وىم: "ئەگەر گوێ لەمن نەگريت، لەمنائى خۆم بى بەريت
دەكەم"..... بەلام من ھەر لەسەر قسەى خۆم سوور بووم.

سالىك دەبوو ھاتبوومە ئىرە لە كۆلێژى كارگىرى دەمخویند
لەپاستیدا لەژێر پەردەى خویندندا، بەدواى ئەو دنیا ئەفسوناويیەدا
دەگەپام كە چەندین سال بوو بە ھەسرەتەو لە ھەرىمى پاستگوى و
سەر پاستى دا ەودالى بووم. بۆ ئەوێ بچمە ناو ناخى خەلكانى ئەو
شارەو، بپرپارم دا لەبەشى ناوخۆى حكومى زانكۆكەم بمىنمەو
پازىش نەبووم بەو پارەيەى باوكم ويستی لەپىويستیەكاندا خەرجى
بكات، ويستبووى خانووى تايبەت و خزمەتكارم بۆ داين بكات.

ئارەزووم دەكرد لەناو كچەكانى ئەنادۆلدا بەتيكەلى و ناسىنى
ئەوان لەكەش و ھەوايەكى دوور لە بەرژەوہندى دنيايیدا ھەست بە
نزيكى دۆستى پاستەقینە بكەم.

ھەر ئەو ھەشم كردد.....

نۆر بەخىرايى كەوتە تىكەلاوى لەگەڵ ئەو كچە ھەزارانەى كە لە
زانكۆ ناسىنم بەجىھانى خاوين و ساكارى ئەوان ئاشنا بووم، لەوانەى

ئەوان ھىچ تۈرلۈك دەسلەپكى ماددىيان نەبۈيىت بۇ ژىيانىكى دەۋلەت مەندانەي پۇرلە نىعمەت، بەللام نىيەت پاكى لەپىكەۋە بوون و ھارپىيەتى راستەقىيەنەن كە لەدۇنيەي خۇياندا ژىيانىكى ئەفسۇنلۇيان دروست كىرىدۇرۇق كىرىگەرى لەسەرم ھەبوو... ئىتەر بەر لەۋەي مەنىش چىزى ئەۋ ژىانە خۇشەۋ ئەۋ دۇنيا پاكەي ئەۋان تام بىكەم، لەۋ سەرم سىرگەرەي زىستاندا خۇم لەسەر شەقام بىنىيەۋە. لەۋكاتەي بە جەستەكى سۇتاۋەۋە لەسەر شەقام كەۋتۇمە ژۇر چىنگى سەرمەي سىرگەرى زىستان و خەرىك بوو رەق دەۋمەۋە، لەگەل فرىشتەيەك پۇر بەۋوۋمەۋە، كە خانىمى پىرى پەرىستار "پۇرە فاطمە" بوو

ھەموو ئەمانە خەيال بوون! يان خەۋم دەبىنى؟ بۇ ئەۋەي تىبگەم ئەمانە تاچەند راستەن! دەستم لە پۇرە فاطمەدا، ئەۋ خانەم پىرە كە باشتىن خانىم دۇنيا بوو، لەناخىدا جگە لەخۇشەۋىستى و يارمەتى شىتەكى تىر جىيى نەدەۋەۋە، بۇ ئەۋەي دۇنيا بىت كە دەۋمەۋىت شىتەك بىلەم خىرا پۇرى بەرەۋلەي مەن ۋەرىگىپراۋ ھەموو مېھرىبانى خۇي خىستە كار:

— قۇربانەم، شىتەك دەۋىت؟

خۇم فرى دايە ناۋ نىگا ئەفسۇنلۇيەكانىيەۋە، كە ھەموو ھەست و ھۇشى مۇۋىي بەئەگا دەھىتەيەۋە، خۇدايە چىم نەدەۋەخۇشى بۇ ئەۋەي ھەموو ژىانە لە سايەي ئەۋ مېھرىبانىيەدا بىمىنەۋە!!

بۆ يەك ساتيش بېت جېنى نەدە ھېشتم، ۋەكو پەروانە لەدەورم بوو
يارمەتى دەدام.

- ئىستا برسيت بوو ۋەزىزەكەم دەى پېم بلى چى دەخۆى؟
شۆربايەكى گەرم.. ناوساجىشم ئامادەكردوۋە لەگەل دۆشاۋى تىرى،
دەى پېم بلى ھەز بەچى دەكەيت؟ سەرەتا ھەندى بەپووت بۆ
بېرىنم، دوايىش تېكەلەيەكت بۆ ئامادەبكەم كە إن شاء الله بېيتە
شىفا بۆت، بەيانى بەلەشى ساغ ھەلدەستىت، ھېچ خەمت نەبېت.

ئەمانە چى بوون خودايە!

لەژياندا نىزىكى و دۆستى و گىرنگى پېدانى لەو جۆرەم نەدى بوو
چېت پى بلىم پوورە فاطمە چى؟! تەنھا شت كە دەتوانم بېلىم ئەۋەيە
چى دەبېت ئەۋانەى كە بەناۋى دلخۆشىيەۋە باۋەشيان بە ماددەدا
كردوۋە بابېن و لەم دورگە فراۋانەى پۆچى تۆدا شىفا ۋەرىگىن!

نەيدەزانى چۆن پەرقى خۆيم بۆ بەيان بكات.

- گەرم بوۋىتەۋە شىرىنەكەم.

- گەرم بوۋمەۋە پوورى، زۆرىش گەرم بوۋمەۋە.

بەپاستى زۆر گەرم بوو بوۋمەۋە بەجۆرىك ئەۋ گەرميە بەناۋ ھەموو
لاشەمدا بەرەۋ ناخەم پەلى كېشاپوۋ تەنانت پۆچ و دەروۋنى
ماندوشمى لەجىھانى مەغنىۋياتدا ھەساندبوۋەۋە، ئازارەكانى كەم
كردبوۋەۋە تىمارى بىرىنەكانى كىردبوو.

- ئازارەكانت سوك بوون پۆلەكەم؟

- زږد باشم پوړۍ، تر هېچ خه مت نه پيټ.

پوڅساری که له وه فواو څڅه ویستیدا د دره وشایه وه، دل و دروونی که به میهره بانی فتح کرابوو، منی به ره و جیهان ټیکی نه فسونوای پر څڅه ویستی ه لده فراند، که چه ندین سال بوو بوی ده که پام... نه وه بوو دڅستی راسته قینه.

نه مه بوو که خیزانه که م به تاییه تی باو کم نه یده زانی و تی تی نه ده که یشته چونکه نه وان بڅوونیان و ابوو که څڅی له پاره و هیڼو سه روه تدایه، به راستی له و دره نگانه ی شه ودا و له و خانووه دارینه بچو که داو له تنیشت نه و زویا ته نه که یه وه ژووره که ی گرم کړد بوو هه موو نازاره کانم سارپژ بوو بوون.

نه و نزیکیه ی که پوړه فاطمه له مال که یدا نیسانی دام، نه وه نده دڅستانه و به چپژ بوو که من له و ده وله مه ندیه مه وه هاتبووم له نه نادول بیینم، له مال ټیکی دوو ژووری دا دڅزیمه وه.

تا له به یانی نزیک ده بوینه وه نازاره کانم زیادیان ده کړد، له بهر نه وه ی ته داوی برینه کانم له لایه ن پوړه فاطمه وه زږد سه ره تایی بوون و له گه ل تیپه پ بوونی کات کاریگری دره مانه نازار شکینه کان که مده بوونه وه و هه موو گیانم که و ته نازار. نه گهر باو کم بیبیستایه له چ حال ټیکدام هه موو شاره که ی ه لده ستاند له بهر نه وه به نیازنه بووم باو کم ناگدار بکه م، نه و برین و نازارانه ی به هو ی ناگر که و تنه وه که وه له جه سته مدا دروست بوو بوو، نیستا ه ستم پی ده کړدن و نازاره کانم

دەچەشت، كاتىك پورە فاطمە ھەستى بەر حالەم كرد خەمخۆرى و
بەرۇشى زۆر زىادى كرد:

- ھەرنىستە دەبىت بىگەيەننە نەخۇشخانە پۆلەگەم، لە پۈللەتدا
شەتلىكى وات نى، بەلام لانى كەم نازار شەتلىكت پى دەدەن بۆنەوى
كەمى نارامت بىكاتەو.

ئەو گەنجەى خاوەنى ھەموو ئەدەبىك بوو:

مستەفاى من كە ھەوالى ئاگرەكەى بىست خىرا چوۋە دەرەو،
خەمت نەبىت بەپەلە دەرەگەننە نەخۇشخانە ھەرچەندە زۆر
قەرەبالغە بەلام كىشە نى، ھەمويان دەناسم يارمەتىمان دەدەن
چونكە تەمەنىك لەوى خزمەتم كردوۋە.

خودايە ئەمە چ مەزۇن دۆستىك و چ پۇچىك بوو؟! دەستى لى
بەرنەدەدام، فرمىسكى چاۋەكانى دەسپى كە لە بەر نازار لەچاوم
دەھاتنە خوار، شەتلىك نەمابو لە دەستى بىت و بۆم نەكات.

لەوساتەدا نازانم چۆن بوو چاوم لە دىۋارەكەو كەوتە سەر
كىتەبخانەيەكى بچوكى ناو ژورەكە كە كىتەبى ەرەبى و ئەلمانى و
ئىنگلىزى و پەرسى تىدا بوو، ئەو كۆرە تىگەيشتوۋە دەبوو كە سىكى
خویندەوار بىت، مەگەر دەرەكت لەم مەلۇچكەيەدا كە تەنھا لە دوو
ژور پىكەھاتوۋە گەنجىك ھەبىت ئەو چەند زمانە بزانىت؟! لەپاستىدا
سەرەتا بەمە زۆر سەرسام بووم، من واتىگەيشتىبوم ئەو كەسانەى لە

مالوچکەى وه هادا ده ژين ته نها بپوانامەى سەرەتايان هەبێت
 له گەلشيدا ئىشى سەر پێى بکەن، پيشتر واگومانم دەبرد، بەلام
 کاتێک هاتمه ئەم ماله، ته نها له بهرامبەر ئەمان و ئەم گەرەك و شاره دا
 نا، بەلکو له بهرامبەر ژياندا پوانينه کانم گۆپان، ئەم خانوچکە يەك
 نهۆمه گله، ئەو دلخۆشيهى تيايدا دەستت كهوت كه پاشاو گەرەكان
 له جيهاندا بۆى ده گەرێن كه لويه له كان ئەوهنده به شيوازيكى جوان
 پێكخرا بون كه ئەو دوو ژووره وهك به ههشتى سەر زه مينيان
 لپهاتبوو، پاش كه مێك له ده رگا درا دهنگى پووره فاطمه م بيست كه
 به خۆشه ويستيه وه به رهو كردنه وهى ده رگا كه ده چوو:

- كورم فرموو.. ميوانمان ههيه، وه ره ژووره وه، ده زانيت خوشكت
 بۆ پيدا بووه، ئاى خودايه ! چهنده له دلوه ئەو قسانهى ده كرد،
 چه ند دل سۆزانه و به پێژه وه ميوانداريان ده كرد، دايك و كو پ پێكه وه
 چه ند حه زيان به يارمه تيدان بوو!

- سهر مات بووه پۆله كه م.. وه ره نۆپا كه م گهرم كردووه هه وای
 ژووره كه گهرمه، خواردنیشم ئاماده كردووه ئەوهى كه پێى ده وت
 "كورم" هاته ژووره وه و چاومان به يهك كه وت.

ئاى خودايه ! چ پوهيه كى بێگه ر دو وه ستانيكى پێك و ئەده بێكى
 بى ئەندازهى تيا به دى ده كرا.

له راستيدا نۆر سه رسام بووم به بينينى، به لام ئەو كه له شه رما
 پوو خسارى سوور هه لگه راو سه رى دانه واند، به ته نها بينينى ئەو

ئەدەبە نۆقرەى ئەو منىشى شەرمەزار كىردى ھەموو لاشەم لەشەرمان
ئارەقى دەکرد.

نازانم بەمە دەوترىت بروسكەى عەشق ...! كە من تىى كەوتم و،
تيايدا ونبووم...

تەنانت بۆ منىك كە بە ئازادى و لە خۆشگوزەرانىدا ژىابووم و
تەمەنم لە نىوان كوپاندا بەسەر بردبوو، ئەم دىمەنە بى وىنەبوو.
لەگەل ئەوھى دەمتوانى لەنىوان كەسە ھەلبۆتەردراوھەكاندا بىم و
بەدلى خۆم ھەلبۆتەردىن بىكەم بەلام ھەرگىز ھالەتى لەو جۆرەم نەبىنى
بوو، دەبوو بەوھە بوترايە چى.. كە ئاوى خوپى دەوستاندو عەقلى
سەراسىمە دەکرد بەوھە بوترايە چى كە تەمەنىكى دىرىزى لە چەند
چىركەيەكدا كۆدەكرەدوھە، ئەوگەنجىكى بالا بەرزى، گەنم پەنگ بوو..
كە تەنھا بە پوانىنەكانى ھەموو قسەو ھەستە خاوينەكانى ناخى
دەدركاند وەستانەكەى بۆ خۆى ئەدەبىك بوو كە مۆڤ پىسى سەرسام
دەبوو... لەچاوەكانىشىدا ھەموو شەرم و پىزىز پاستىيەك
دەخوینرايەوھە.

خودايە! نەكا ئەوھى من مەملەكەت بە مەملەكەت و شار بە شارو
ناوچە بە ناوچە بۆى دەگەپام ئىترە بىت!! ئەى ماناوعەشق و
گەنجىتى ژيانىشم دەبى ئەم لاوھە بىت؟! لەو ھالە پەرىشانەمدا
خەرىك بوو لەھۆش خۆم دەچووم، ھەستەكانم دەفەرىن و دىلم نۆقرەى
لى بپابوو.

من خەرىك بووم چىم دەکرد؟ بەخۆم وت "پاوەستە" "نارام
 بەرەو! تۆ كۆيت و ئەمانە كۆن؟ كچى پياوێك كە دنيای
 لە بەردەستدا بە خەرىكە لە مائىكى دوو ژووریدا ژيانى سەرەو ژوور
 دەگۆيێت؟! بۆ دەنگ بە بۆ هۆش... واز لەم بێرکردنەو سەيرانە
 بەيتنە.... بەرلەوێ زياتر خۆت بچوك بكەيتەو، لەم ماله بچۆرە
 دەرەو."

ئەو كاتەى من سەرقالێ ئەو گەردەلوولانەى ناو خەيالێ خۆم
 بووم، پوورە فاطمە :

- كۆپم، خىراكە دەبيێت ئەم كچەمان بگەيەنينە نەخۆشخانە، بۆ هېچ
 ناپەزايەك وتى:

- بەسەر چاوى دايە گيان... هەر ئىستە...

مستەفا تەنانەت بۆ ئەوێ سەيرى پووخسارىشم بكات، هەر
 ئەوێندە وتى "خودا شىفات بدات" و ئەكو فريشته بە نارامى لە
 ژوورەكە دەرچوو، چەند سەير بوو سەرەپاى ئەو پێداگريەشم كەچى
 عەقل و هۆشم لەگەڵ ئەو پۆيشت.

ئەو گۆپراپەلەى مستەفاش بەرامبەر دايكى بە جۆريكى تر منى
 سەرسام كرد، يەكسەر خۆم خستە جىي ئەو، ئەگەر من بومايە
 چەندە دايكم بەرەخنەو ناپەزايەكانم تووشى ئازار دەکرد، ستمم لى
 دەکرد! بەلام مستەفا بۆ ئەوێ يەك وشەش بلێت گۆپراپەلەى دايكى
 كرد. ئەو دەرچوو ئامادەى زانستە ئىسلاميەكان بوو، دواى

ته واوکردنی ئه و خویندنگه یه چووویه " شیه نا " بۆ خویندنی به رزتر له زانکۆ به شی کارگێڕی خویندبوو... دواتریش زمانی ئه لمانی و ئینگلیزی و عهره بی و پووسی وه ک زمانی دایک فێربوو.

دوای ئه وه ی گه پابوویه وه بۆ تورکیا و ئاگاداری له دهست دانی باوکی بوویو، ئیتر دایکی به ته نها جی نه هیشتبوو و نه چووویه وه بۆ دهره وه ی ولات، له و به شه ی منی لی بووم سه رقالی خویندنی دکتۆرا بوو. واته گه نچیک بوو چه ند ئاستیک له من به رزتر به دهر له وانه ش له مزگه وتی گه په که که یاندا ئیمامه تی ده کرد، کاتی که ئه و چیرۆکه کورته ی ژیا نیم له دایکیه وه بیست زۆر تیپامام، ئه وانه ی ده مبیست باوه پ پینه کراو بوون.

له ناو خانقچه که یه کی گلیندا له جیی کرێکاریک، خزمه تکاریک یان پیاویکی مه ژار، خویندکاریکی دکتۆرا ده ژی... له گه ل ئه وه شدا خویندکاریکی زیره ک که چوار زمان ده زانی.

که له لیكدانه وه ی ئه م خه یالانه دا بووم، له دهرگا درایه وه و مسته فا هاته ژووره وه ... باوه پ بکه ن، زۆر مه ولما چاوم بکه ویته سه ری و هه ست به و کاریگه ری سه یره بکه م که له سه ر من جیی هیشت بوو، به لام ئه و بۆ ساتیکیش ده رفه تی نه دا چاوه کانی ببینم.

وه ک ئه وه ی ته قه لا بدات که له ته ماشای من پزگاری ببیت وه کو مندالیک سه ری دانه واند:

- فه رموون... ئه مبولانس چاوه پیمان ده کات.

ههستیکی نامۆ له ناخمدا چرۆی دهکرد:

له و خاتۆچکه یه ی که به ترسه وه چوومه ژوره وه، به ئومێدو نارامیه کی زۆره وه هاتمه دهر، له دهر وونیشمدا ئه وهسته سهیرانه م که م که م به ره و گهرده لولولیک له سۆز ده گۆران، له کوی بمزانیایه ئه و خاتۆچکه دوو ژوریه دل و دهر وونم سه ره و ژور ده کات! ئه و ماله ... ئه و هیلانه ئه فسوناویه .. ئه و هه ریمی نارامیه .. کاری له هه موو گهرده کانی جهستم کردبوو، نیت له بیر کردنی ئه و جیه بۆ من ئاسان نه بوو! . من له وی دا به خانمیک گه یشتم که سۆزی دایکایه تی پێ به خشییم، هاوکات لایکم ناسی که خه یال و دل و میشکمی داگیر کرد نیت له بیر کردنی ئه مانه که ی ئاساییه؟! سه ره پای ئه وه ی قه رزاری ئه و هه موو زه حمه ته یان بووم.

کاتی که سواری ئامبولانسه که بووم، هاواری که له ناخم هه ستا: "من به جی مه هیلن، من ئیوه م زۆر خوشویست" به لام که س ئه و هاواره می نه بیست.

ئه مه چ جیا بوونه وه یه ک بوو خودایه؟ هۆشم په رت و بلاو، ههسته کانم پارچه پارچه جهسته شم پێ ئازار په ریشان ما بووم زۆر باش تیگه یشتم که ئه م کاره لیره دا کوتایی نایهت، به لام ئاگاداری ئه و "سوپرایز" ه به رگه نه گیراوانه ش نه بووم که چاوه پێیان ده کردم.

که چووبوینه ناو نه خۆشخانه کهوه، ئه و په رستاره ی پیشوازی
 کردبوو پرسپاری له ناوی من کردبوو، هه ر ئه وه نده ی
 وتبویان "نیلکای" زۆر به گرنگی پێدانه وه هه ستابوو هه سپی و هاواری
 له به پێوه به ره که یان کردبوو:
 - هات گه وره م... هات.

یه کسه ره مووان گه یشتبوونه پشت سه رمان. له به رامبه ره ئه و
 حاله چاوه پوان نه کراوه دا سه رمان سوپما بوو، دیاره باوکم هه ر
 ئه وه نده ی هه والی ناگرکه وتنه وه که ی بیستوو خیرا به دوا ی مندا
 گه پاوه، کاتیک منی نه دۆزیوه ته وه هه والی داوه ته شوینه گشتیه کان،
 له به ره ئه وه له نه خۆشخانه که ش وه ک بلیی هه موو له چاوه پوانی مندا
 بوون، له ناو ده یان کچی گه نجدا که چاره سه ری په له یان بۆ ده کرا
 کاتیک له چوونی من ناگادار کران، پزیشکی تایبته نێردراو له ژووری
 تایبته دانرا، به جۆرێک کچه هه ژاره کانی ناو به شه ناو خۆبیه که
 په رستاره کان له گه لیا ن خه ریک بوون و ژوو ده که ی منیش پزیشکه کان
 به کێک ده هات و ئه وی تر ده پۆیشت. هه ر ئه م جیا کردنه وه و دوور
 خستنه وه یه ش بوو له وانی تر که منی والێ کردبوو سه ری پچی ماله وه
 بکه م، زۆری پێ نه چوو سه رۆکی شاره وانی و به پێز پارێزگار هاتنه
 ژوو ده که م، هه مووان ده هاتن و ده یان وت: "واته تۆ کچی" به پێز
 عه قیل "یت و نه مان زانی بوو! جه نابی پارێزگار وه که ئه وه ی خۆی
 به تاوانبار بزانیته که به نه رکی خۆی هه لئه ستاوه:

- کچم ئیمەت ئاگادار بکردایە، لەمیوانخانەییەکی تایبەت خزمەتەمان دەکردیت، بۆچی ئاوا پازنی بویەت بچیتە ئەو ناوخرۆییە بە خۆتەندکار ئاخرۆ! بەزەر دەخەنە یەکەوێ که لای من زۆر تال بوو وتی:

- ئیمە وەك شازادەییەك مامەلەمان لەگەڵ دەکردیت و، ئەو پووداوەشت بەسەر نەدەهات، جەنابی پارێزگار چۆن بیزانیایە که من لەناو ئەو هەموو نازو نیعمەتەدا هەستم بە هیچ ئاسوودەییەك نەدەکرد! جا ئەگەر بیشیزانیایە باوەڕی پێ دەکرم؟ یاخود لێم تێدەگەشت؟!

بە یانی بوو لەناو دەنگە دەنگی نەخرۆشخانەدا هەستم بە بیستنی دەنگی دایک و باوکم کرد، باوکم که هەمووان لەبەری دەلەرزین، بەچەپ و پاست دەبوو هەموو شت بەدڵی ئەو بێت، کاتیەک هاتە ژوورەکەوێ وەك ئەوێ قیامەت هەستایێت ئیتەر بێ دەنگ کردن و وەستاندن ئەو مەحەل بوو. بە بیستنی هەوالە که بە خێرای سوار فەرۆکە بوون و گەشتونەتە ئەو شارەوێ که منی لێبووم و لەوێشەوێ بەرەو نەخرۆشخانە...

- هاتنی باوکم بەتەواوی قەرەبانی دروست کردبوو سەرۆکی شارەوانی و جەنابی پارێزگار و بەرپۆڕ بەرو پزیشکەکانی نەخرۆشخانە هەموو بەرپز لەگەڵ ئەو پیاوێ بازرگانی ناودارە هاتنە ژوورەوێ، دایکم و باوکم که منیان بەو حالەوێ بینی بەرگەیان نەگرت.. دایکم لەو ناوێدا نەیدەزانی چی بێت. باوکیشم خۆی بۆ پانەدەگیرا

له حه سره تی نه وهی پښگه ی به من داوه نه وه م به سه ر بیت، هه رچه نده
 پزیشکه گانی نه خوشخانه نه وانیان له باشی ته ندروستیم ټاگادار
 بگردایه ته وه، به لام دایکم که هیچ کات نه یدیوه خویش به ر جله گام
 بکه ویت هه رگیز نه و قسانه بۆ نه و به س نه بوون.

دهرکردنی پووره فاطمه:

پووره فاطمه که وه کو په روانه له ده ورم بوو له لایه ن دایکمه وه نۆر
 نازاری پی گه یشته بوو که چاوه پوان نه کړاو بوو بۆ نه و:
 - نه م ژنه خزمه تکاره کتیه له م به رده ست و پتیه هه ر دیت و
 ده پوات؟! ده لئی ده یه ویت که که م قوت بدات. پیی بلین خه ریکی
 کاری خو ی بیت، دایکم پووره فاطمه ی به خزمه تکاریکی نه خوشخانه
 زانی بوو، پووره فاطمه ش له کاتیکدا چاوه پوانی سوپاس کردن بوو
 نه یزانی پوویه پووی هه لو یستی له وجوره ده بیته وه. به لام هیچ
 ده نگیک ی لیوه نه هات، پویشته سوچیکی ژوره که و پالی
 به دیواره که وه دا، کاتیک نه وه م بین ی خه ریک بوو ټاگرم ده گرت .
 - دایکه تۆچی ده که یت؟ نه و پورپیه، فاطمه خانی په رستیاره که
 منی پزگار کردو گه یاندمیه نیره، له و کاته دا که هه مووان له ناو ټاگری
 نه ویدا سوتان، نه و بووه پزگار که رم و به گیان و دل یارمه تی دام.
 ټاخ دایکم به لوت به رزی و کیبریکی نۆره وه سه یری سه قفه که ی
 ده کردو نه و پوونکردنه وه یی به شیاو نه ده زانی:

- واتە تۇلای ئەو فاطمە ھەزارو كەم دەسلەتتە ماۋىتەو؟ ئەم
كچەم كە ھىچ دەستىك ئازارى پىن نەگە ياندوۋە لەم حالە دايە و من
نەمزانىو! بەم پوون كىرەنەو ەيەى من، باوكم ئەو ەندەى تر چاۋى
سور ەلگەپا.

- ھەر ئىستا دەبىت بېۋىن، ئىترە جىگەى تۇنە، ئەو كچەم كە لە
چاۋەكانم زىاتر خۇشم دەۋىت موحتاجى دەستى كى بوۋە؟! دەى
ھەر ئىستا دەپۋىن.

ئەمە جىاۋازىەكە بوۋ... ئەو پىز و مۇۋ دۇستى خىزانەكەى من
بوۋ. ئەو ەش دۇستايەتى و يارمەتەكانى پوورە فاطمە چەند لەيەك
دور بوون، چەند جىى شەرم بوۋ، پوورە فاطمەى داماو سەرەپاى
يارمەتى دانم ھەر ئەو ەندەى ماۋو لىشى بەن. جگە لەو ەى پوورە
فاطمە ئەو ەستى ئارامى و خۇشەى پىن بەخشىم كە ھەرگىز لە
ژياندا نەمىبوۋ.

لەدەرەتەتەكدا تەنھا بەچاۋەكانم بۇ مستەفا گەپام، بىنىم كە قۇلى
دايكى گرتوۋە لە ژورەكە دەبىاتە دەرەو، چەند سەخت بوۋ...
خەلاتى يارمەتيدانى من بۇ ئەوان دەرەكرىيان بوۋ!

ئەو دايك و باوكەم كە لە دەرەو ەى مۇۋ دۇستى بوون، لەلەين
پارىزگارەو دەستيان بۇ بەسنگەو دەگىرا، كەچى دوۋكەسى
خىرخواز كە يارمەتى كچىكى بى چارەيان دابوۋ ژيانىان پىگار كىرەبوۋ
بەجۆرە دەرەكەنە دەرەو. پۇششەنە دەرەو ەى ئەو دايك و كوپەى

ته نها له پېناوې خوادا يارمېتى منيان دابوو. به لای منه وه زږد
 نارېحه ت بوو، زږد خه مبار بووم، ناخم وهك پشكڅ ده سوتتا، نه و
 خه مه دل و ميشكمې ته نيبوو، ته نانه ت قوپگيشمې پرې كړد بوو
 هه ناسم بڼ نه ده درا، نه وهنده دلم ته نگ بوو، نه وهنده خه مبار
 بووم، نه وهنده سوتام به و حاله كه ئيتړ خوم پي پانه ده گېراو
 له دله وه نه وهنده ي توانيم ده ستم كړده گريان، خه ريك بوو ميشكم
 ده ته قې، نه وهنده له پهرېشانيدا بووم بېرم له وه ده كړده وه يه كسه ر
 له جيگه كه م پاك م و بكه ومه سر قاچه كانيان تاكو هه موو سوتان و
 نارېحه تې دېروونم بيته دېروو تاسووده بېم، ئاگرې دابران له و دوو
 دؤسته هه موو هه سته كان و گرده كانې له شمې داپوشې بوو. زياتر
 به رگه ي نه و ليكدا پرانه سه ختم نه گرت و له هوش خوم چووم. له ناو
 نه و هه موو خه لك و قهره بالغيه دا نه متواني هيچ به و دايك و باوكه م
 بلېم كه له قسه كانې ناخم تېنه ده گېشتن، هه لوېستې له وجړه
 به رامېر نه و دوو كه سه ي له ناخوشتين كاتې ژياندا ده ستيان گرتم،
 هيچ مړؤد دؤستې نه بوو...

نه وان مېهره بانې و خوښه ويستييان به من به خشې، كه چي
 له به رامېر دا به وجړه خه لات كران! ئازاري ويژدان پهرېشاني
 كړد بووم، له دواي گه پانيكي زږد به ديداري دوو كه سې سيما شيرين و
 راستگري وه كو نه وان شاد بوو بووم، بډيه له ده ستدانيان بڼ من زږد
 سه خت بوو.

باوكم كه بپياري دا به فپوكه ي تاييه ت بمبات به هه موو هيزمه وه
خۆم كۆكرده وه توانيم بلّيم:

- به مه رجيك!

ئه ويش پرسى:

- چيه ؟

- له دواى وه گرگرتنى چاره سه ره كه م ديسان ديمه وه ئيره وه
له خويندنه كه م به رده وام ده بم.

به توو په بيه وه:

- هه رگيز ... تق ناييت ئيتر ناپه حه تى غه ريبايه تى بچيژيت سه يرى
حالى دايكت بكه، لي ره دا ته واوى ده كه ين. لي ره به رده وامى به خويندن
نا ده يت.

باوكم ئيتر ناگاي له خۆى نه ما بوو له توو په پيدا شه وهى له ده مى
ده هاته ده ر ده يوت. ته نانه ت وشه ي ناشيرينيش.

منيش وتم:

- لانى كه م بۆ سوپاس كردنى شه دوو مرقفه خي رخوازه دووباره
دييينه وه بۆ ئيره، ئه گه ر نا يه كه هه نگا ويش نانيم، له نه خوشخانه
هاتينه ده ره وه سوارى ئۆتۆمبيلى تاييه تى بووين، باوكم مالتاوايى
له وانى تر كردو پيگه ي ماله وهى گرته به ر.

كاتىك گەيشتىنە ئەو گەرەكە ھەزار نشىنە باۈكم پۈۈى ۋە پىگىرا
نەيدەتۈانى ھىچ پەيۋەندىك لەگەل ئەو جۆرە كەسانەدا دروست
بكات:

- ئەمانە مۇۋى ھەل پەرستىن... برسى و بى چاۋو پۈۈن... بەدۋاى
يەك دىنارەۋەن، كچىكى خانەدانى ۋەكو تۇ بىيىن چۆن ئاكەۋنە
دۋاى! بى گومان لەبەر ئەۋەى بەدۋاى پارەۋەن مەن ئەمانە باش
دەناسم، سەرەتا بەزەردەخەنەۋ نەرمىيەۋە دىنە پىش، دۋاتر ھەزار
داۋاكارى دەخەنەپۈو و پارەت لى دەگىشەۋە.

ئالاي كچى بى ئەزمومۇن! ھىشتا زۆرت ماۋە ئەم جۆرە كەسانە
بناسى...

دلم لەناۋ قەفەسى سىنگىدا پەلەقازەى بوو، زۆر بىزاربوم ھىچ
ئامادەى بىستىنى ئەو قسانەى باۈكم نەبوم، دوپارە شادبۈۋنەۋەم
بەۋان تەنھا ھەسرەتى بەرگە نەگىراۋى دلم بوو كە پىش ھەموو شتىك
بۆم گرنگ بوو. لەۋتنى " ئاخ و ئۆف" زىاتر ھىچم پى نەدەۋترا،
نەمدەتۈانى شتىك بىكم. لەمالى ئەۋان نرىك بوۈىنەۋە، نەمدەتۈانى
بەسەر خۇمدا زال بىم، لە پەرۋشىدا دەلەرزىم، ئىمە ۋەستەين و
پۇلىسى ھاتۇچۇ خەرىك بوو پىگەكەى پى نىشان دەداين لە و كاتەدا
دايك و كورم پىكەۋە بىنى كە گەيشتە لاي ئۆتۈمبىلەكەى ئىمە.

ئەو دوو دلە قارمانەى پىكەو چنرابوون؛

لەبەرامبەر ئەو دوو كەسە بى گەردو يارمەتى دەردەدا، خەرىك بوو
لە شەرمە زارىدا دەتوامەو، زۆر پەرىشان بووم بۆ ئەو دوو مەرفەى
كە وەك پەروانە لە دەورم دەسوپان، لىيانەو فەرى خۆشەوېستى
بووم و مېهرەبانىيەكيان پى چەشتم كە هەرگىز تامىم نەدەزانى
ئىستاش لەجىاتى سوپاس كردن بووم بە ھۆكارى ئەو بارودۇخە
ناخۆشەى بەسەريان دا ھات، نەفرەتم لەخۆم دەكرد.

بەرلەوھى من دابەزم باوكم لەپېشەوھى ئۆتۆمبىلكە دابەزى و
چوۋە لايان:

بەچاويكى كەمەو تەماشاي كردن. زەرفىكى لەگىرفانى دەرمەيناو
بەدەست بۆى درىژ كردن:

– يارمەتى كچەكەمتان داو، ئەو پارەيەى كە لەم زەرفەدايە
بەزىادەو قەرزى يارمەتەكەتان دەداتەو. ئاى خوايە گيان! لەویدا
بەرامبەر ئەو ھەلوپىستەى باوكم بەتەواوى لەشەرماندا خەرىك بووم
دەبورامەو، ئىتر نەمتوانى دابەزمە خوارەو، خۆزگە زەوى لەت
ببوايەو منى تىپكەوتمايە لەو كاتەدا.

پسورە فاطمە كە تەنھا مېهرەبانىم لى بىنى بوو بە گورجى
لەبەرچاوى ھەمووماندا ئەو زەرفەى كە باوكم پىنى دا درپاندى و بە
دەنگىكى لەرزىوہ و تى:

- تەماشام بکە بە پېژ... سوپاس بۆ خوا ئېمە موسولمانىن!
 پاراستنى لىقە وماوڭ، سىتە ملىکراوڭ، کە سىڭى سەرشە قام بە
 پەرسىش دەزانىن، ئەمەش لەبەر پەزامەندى خوا دەکەين ئەم
 يارمەتيدانه بوو تە نەرىتى خەلکى ئەنادۆل.

ئەگەر کە سىڭ نەبوايە کە لەو کچە پېرسىتەو نەك تەنھا شەوڭ،
 بەلگە تەمەنىڭ وەکو مندالى خۆمان دەمان پاراست بەسە پىرکردنى
 گەرەكەكە شەمان ئېمە بە سوالگەرى پارە تېمەگەن، ئېمە ھېشتا
 ئەوئەندە بچوڭ نەبوينە تەو کە شەرف و کەرامەتى خۆمان بە پارە
 بفرۆشىن بە پېژ! بەلام تىگە يىشتىنتان لە مرقايەتى ئاوايە، ئۆر
 بەداخەو... پورە فاطمە کە لەپەرۆشيدا لەسەر خۆى چو بوو،
 پەنجەکانى درىزکرد بۆ چاوى باوکم و لە توورە يىپەكەى بەردەوام بوو:
 - ئىستاش لەبەرچاومان ون بېن، لىرە مەمىنن، بەقاچە پيسە کانتان
 ئەم کۆلەنە يىگەردانە مەشيوينن، باوکم بە ھەموو تەمەنى ئەم
 قسانەى نەبىستبوو، منىش وەکو بى ھۆشىڭ لە ئۆتۆمبىلە کەدا
 بەحەپەسانەو دەموانى، باوکم ھىچى پى نەوتراو بەبى دەنگى
 ھاتەو ناو ئۆتۆمبىلە کە، غىرەت و چاۋنە ترسى پورە فاطمە
 ھەمومانى سەرسام کرد، جەنابى پارىزگار کە لەگەل ئېمە بوو .
 ھەولیدا باوکم پيارىزىت:

- خانمی به پریز تو ده بیټ ته پیاوړه نه ناسی بیټ کاک (عه قیل)،
بازرگانی به ناویانگی جیهان، چوڼ بهم جوړه قسه ی له گه ل ده کهن؟
ده به ویت یارمه تیتان بدات، نه مه کوږی خرابه؟

پوړه فاطمه به هه مان تووړه بیه وه :

- نه و بوو ته بازرگان، به لام نه بوو ته پیاو، ئیوه ش کټن که
له به رده م مندا پاریزگاری لی ده کهن!
- من پاریزگاری ئیره م.

- زور به داخه وه م بز ئیوه ش، که سانی وه ک ئیوه نابنه نمونه ی
خه لکی ئیره، تو یان به هه له ناردو ته ئیره باشتر وایه ئیوه ش بهرڼ
له م شاره. نه فسره کان هاتنه ناوړه ویستیان پوړه فاطمه بیده نگ
بکه ن، به لام نه و به تووړه بیه که لیتی چاوه پوان نه ده کرا وه کو شیر
پوړ به پوویان بوو وه و هیچ که س نه یده توانی لیتی نریک بیټه وه. من
ئیر به رگه م نه گرت له ئوتومیله که دابه زیم و باوه شم کرد
به ده سته کانیدا:

- بمبوره پوړه فاطمه من کچی ته پیاوړه م، به لام وه کو باوکم
بیرناکه مه وه، هر لیره دا له به رده متاندا شرمه زارو غه مبارم، من بوومه
هوکاری هه موو نه مانه، تکا ده که م بمبه خشن هه رگیز ئیوه
له بیرناکه م، باوکم به توندی قو لی گرتم و رایک شامه دواوه له وکاته دا
چاوم به مسته فا که وت، خودایه به دیداری نه و ده توامه وه و مه ست و
بی هوش ده بووم.

هەرگیز ئەو دایك و كۆرە لەبەر ناكەم:

منیان فرێدایە ناو ئۆتۆمبیلەكەو لەوان دوریان خستەو. بەهیچ شتێوەیەك مالتۆچكەكەى پوورە فاطمەو پووخسارە خەمبارەكەى مستەفا لەبەرچاوم لاندەدەچوو، ئەى ئەو فرەمایشتەى پوورە فاطمە كە وتى: "كچم قسەكانم بۆ تۆ نییە" وەكو خەنجەر ناخمی دەبێرى لەدڵمدا هاوارم دەکرد:

"خودایە لەم ئێشەدا هەلەيك هەیه"، "من لەخانوە بەشەوكەتەكەى كاك عەقیل نا، بەلكو لەم هێلانە بچوكەدا دڵخۆش دەبم، چى دەبێت بامەن لێرە بێنمەو؟!"

باوكم لەناو ئۆتۆمبیلەكەدا هەر بۆلەبۆلى بوو:

- من خۆم لەژیانمدا دوو كەسم هیچ كات خۆش نەویستووە یەكەمیان: ئەوەى باسى دین دەكات، دووەمیان: كەسى بى چاوو پوو كە لەبەرامبەرتدا دەووستێت و دەوێرێت قسە بكات...

یەكێكیان، پەرستیارێكى خانەنشینه كە خۆى بە هەموو شتێك دەزانیت، ئەوى تریشیان گەنجیكى دواكەوتوو كە ئیمامەتى مزگەوت دەكات.. ئەمانە هاتوون و میواندارى كەچكەى ئێمە دەكەن.

من ئەمە بە سوكاىەتى دەزانم، شتى وا هەر نەبوو.

نەمجارە جەنابى پارێزگار كەوتە قسە:

- كاك عەقىل، وایزاتم كەمىك پېۋەرەكانمان تىكەل كىردۈۋە سەبەينى
ئەم ھەۋالە بېيىستىت، لەبەر چاۋى خەلك بچوك دەبىنەۋە، ياساۋ
پېۋەرەكانى ژيان لىرە: لەسەر نەرمى و خۆشەۋىستى و باۋەر
دروست بوۋن، ھەلەيە ئەگەر ئىرە و پارىس و لەندەن بەيەك چاۋ
سەپىركىن، پاشانىش ئەو ئىمامەى ئىۋە بەبچوك بىنيتان لە زانكۆى
فەنا خويىندۈيەتى ئەلمانى و ئىنگلىزى و عەرەبى و پروسى دەزانىت،
ئىستاش دىكتۇرا دەخويىنىت لەبۋارى كارگىرېدا كەسىكى شارەزاۋ
لېھاتۈۋە لەناكاۋ پۋانىنەكانى باۋكم گۇرا كاتىك زانى ئەو ئىمامە كىيە:
- كەۋاتە بەم جۆرەيە، خۆزگە ئەمانەت پىشتىر بوتايە تىكايە
بابگە پىنەۋە بەلگۈ لەگەلى ئاشت بېنەۋە و سود لە ئەزموۋنى
پىسپۇرپەكەى ۋەرىگىن، من پىۋىستم بە ئەندامىكە ئىنگلىزى يان
پروسى بزانىت، جا ئەگەر گەنجىكى ئاۋا بەرەۋشتىش بىت بۆ من
باشترو گونجاۋترە. باۋكم لەھەر شتىكدا كە پەيۋەندى بە
بەرۋەندى و پارەۋە ھەبۋايە ئاۋا بەخىرايى دەگۇرا. ئەمە خۋى
ئەو بوۋ ئەگەر بەرۋەندى تىدا بۋايە لەگەل دوزمنى چل سالەيدا
قۇل لەناۋ قۇل پىياسەى دەكرىد.

جەنابى پارىژگار دوۋپارە ھاتەۋە ناۋ باسەكە:

- ئەم كەسەنە خاۋەنى كەسايەتچىكى زۆر بەرزن ئەۋەى پىش ئىستا
پەۋى دا پىيان قىل ناكىت. با ئەم داۋايەت بۆ كاتىكى تر بىت،

باوکم به ژۆر قه ناعه تی کرد، به لām هەر ده سته ردار نه ده بوو من باش
ئو ده ناسم.

له ناو هه موو ئه وانه ی که پوویندا خۆم ون کردبوو، ئه وه ی له به رامبه ر
ئو مرقانه دا کرا هیچ کات پیم قبول نه ده کرا ناگره که ی ناخم وا
ده یسوتاندم که برینه کانی خۆم ته واو بیرچو بوویه وه، خه فتم بۆ
ئه وان ده خوارد، بۆ ئه وه ی باوکم نه زانیت فرمیسکه کانم ده شارده وه و
هاواره کانی ناخم به بیده نگه ی ده رده بپی.

ئو چاره ئازایانه و ده سته پلنگ ئاسا و ته ناگرینه ی پوره
فاطمه می بیرچونه وه نه بوون!!

ئه ی وه ستانی مسته فا، به هه موو ئه ده ب و پیاوه تیه وه به پێزو
بیده نگیه وه منی حه یران کردبوو. دایک و کوپ وه کو قاره مانی ناو
داستانیک به رده وام خه یاله کانمیان ده پازانده وه. به جۆرێک سه رم بۆ
هەر کوێه که ده سوپاند پووی ئه وانم ده هاته وه پێش چاو.

خۆشه ویسته ی که ی ناخم په گی داده کوتا:

که گه یستینه وه شاره که ی خۆمان باوکم منی گه یانده باشتیرین
نه خۆشخانه، به رده وام پزیشک و په رستار له پشت سه رم
پاده وه ستان، هه موو شتیک هه بوو، له هەر داواکاری و پێویسته که مدا
ناماده بوون، به لām ئه م ساردو سپیه، ئه م دنیا ده سته کرده دیسان
منی غه مگین و دلته نگ ده کرد. به رده وام له خه یالی نزیکه ی و

دۆستایه تی و گهرموگوپی نه و خه لکه غه ریب و دلپاکه ی نه نادۆلدا
بووم.

نه و کچه مه ژارانیه که له به شه ناوخۆیه که دا پێکه وه بوین،
خۆشه ویستی نه وان کاریگه ری زۆر بوو له سه رم. دۆستایه تی نه وان
گفتوگۆ نه رم و نیانیه کانیانم هیچ له بیر نه ده کرد. نه ی نه و کاتانه ی
ده چووم بۆ شت کهرین، له و شاره بچوکه دا هه ستت ده کرد
له فراوانترین جیگه دایت به هۆی نه و میهره بانیه زۆره ی له خه لکه که یدا
ده تبینی.

"نه مره که ی... به سه رچاو... خوا لێت پازی بێت... نه و قسه یه
مه که ن، چۆن پاره له ئێوه وه رده گرین؟! ... که ی توانیت نه و کات
نرخه که ی بده سه رت سه لامه ت"....

خودایه نه م وشه شیرینه یان چی بوو، وه ک بلایی ژانیان
کردبووه به هه شتی سه ر زه مین.

نه ی پوره فاطمه و مسته فا ! نه وان دوو قاره مانی ژیانم بوون.
دوو فریشته بوون که له میشکم نه ده سپرانه وه، له خه یالَم نه ده پۆیشتن
و، له دَلَم نه رنه ده چوون.

"نازداره که م، نه مه ش ده خۆیت؟ نازداره که م نه مه ش زۆر
شیرینه... نازداره که م نه وه له بیر نه که یت هه رچیت پتویست بوو
ده بێت بیلێیت... خۆشه ویستی دایه، تۆ میوانمیت به لām من به کچی
خۆمت ده زانم"، من له دایکی پاستی خۆیشم نه وه نه ده خۆشه ویستی و

سۆزى پاك و بى به رژه وهندى و گرنگى پيدانم نه بينى بوو، به هه موو
جۆرىك ئاسووده يى و ئارامى و خۆشه ويستى له ناخمدا ده پواند، له
هه مووشى گرنگتر فيرى خۆشويستنى كردم. ئيتير مسته فاش شتيكى
تريبو له زيانمدا.

له و شوينه ي لاويتيم به سه ر بردبوو پر بوو له كه سانى هه لېژيردراوو
كه سانيك كه هه مووان ئيره ييان پى ده بردن، چه ندين گه نجيش
هه ميشه له هه ولى نه وه دا بوون بۆ ساتيكيش ييت ده رفته ي
قسه كردنيان پى بده م. برپا بكن له و باره يه وه گه نج هه بوون كه
نه وه ي له ده ستيان به اتايه ده يان كرد بۆ گه يشتن به من، نه وانه
زۆريشيان كه سانى ده و له مه ندو سه ركه وتوو له خويندن و خاوه ن پله و
پايه بوون به لام له چاوى هيچ كامياندا نه و ئارامى و ئاسووده ييه م
ده ست نه كه وت.

به ته نها يه ك بينين ده تتوانى تيبگه يت كه مسته فا چه نده لاويكى
به نه مه ك و پاستگرو جياوازه له وانه ي تر، هه ر بۆيه به شيوه يه كى
جياوازيش ده روونى منى داگير كردبوو كه ده رچوونى مه حال بوو. من
له تاو ده وروبه ريشمدا به جوان ناسراو بووم هه رگه نجيك منى ده بينى
دووباره پووى وه رده گيترپايه وه بۆ نه وه ي جاريكى تر بمينيته وه .
ته نها گه نج كه نه مه ي نه ده كرد مسته فا بوو، نه و ته نانه ت له كاتى
پووبه پووبونه وشمدا هه ولى ده دا چاوى له بينينم بپاريزت به وه ي كه
وه كو نمونه ي نه ده ييكى به رز پوانينه كانى به ره و لايه كى تر

وهرده گيڙا، من خۆم له پاکی و دروستی و کهسایه تی و نه ده بی نه و
 پامابووم. من له نه ودا جوانی پلّح و پیاوه تیم دۆزیبوه وه نه ک پووکهش
 و جوانی پوو خسار. به جۆریک کاری تی کردبووم، که هه موو پۆریک زیاتر
 له پیشوو ده چوو نه خمه وه و هینده ی تر نه وم جیاواز ده بینی و له بیر
 کردنی نه سه متر ده بوو له لام.

به هۆی خۆشویستنی زۆری مسته فاهه خه ریک بوو ئیتر گرنگیم
 به کهسانی دینداری تریش ده دا که تا نه و پۆزه ییش وه کو باوکم منیش
 خۆشیم لێیان نه ده هات، نه و ئیتر نه ک هه ر له خه یالما
 له خه ونه کانیشما جی گرتبوو. شه ویک تا خه و چوو چاوم بیرم له و
 ده کرده وه، له پله به رده می خۆمدا بینیم، دیسان نه و به شه رم و
 سه رداخستن و هه لاهاتن له بینیم خۆی نیشاندام. به نا په حه تیه وه پیم
 وت:

— من زۆر خه مبارم، تکایه بعه خشن، به واکه ن زۆر نازار ده چیژم،
 هه رچه نده ئیوه شایه نی جوانترین و به رزترین ستایش بوون، که چی
 باوکم بێ پۆزی به رامبه ر کهسایه تیتان کرد، منیش هیه هه لۆیستیکم
 نه نواند. به لام ئیوه له وکاته شدا به جوانترین شیوه مرۆڤ بوونی خۆتان
 پاراست. دیسان هیه وه لامی نه دایه وه، پوهی وه رگيڙا و خه ریک بوو
 ده پۆیشت، منیش وه کو دوا ده رفه ت له بێ چاره ییمدا پیم وت:

— من ئیوه م زۆر خۆشویست، هه رگیز له بیرم ناچن، به ناگا هاتم...

ناه خۆزگه ئەمه خەون نەبوايه... خۆزگه ئەمانەم پووبەپوو پى
بوتايە، بيزانايە كە چەندەم خۆش دەوێت، پەنگيشە لىم تى
بگەيشتايە، بىكرەمايه بە دلخۆشترين كەسى دنيا.

باشترين نموونەى موسوڵمان:

ئەو پۆژەى لەنەخۆشخانە دەرچووم هاوپییهكم لەگەڵ
هاوسەرەكەى هاتنە سەردانم، باوكى ئەویش بازگانیكى دەولهەند
بوو هاوسەرەكەشى گەنجىكى شارەزا بوو كە لەلای باوكى كارى
دەكرد. كاتىك بەسەرھاتەكم و هەوالى سوتانى بەشە
ناوخرییهكەمانیان بیست، هاوسەرەكەى (ئێرھان) بەكسەر پرسىارى
كرد:

- بەپاست ئێو بەس لەشارى (....) دەكەن كە تیايدا بوون؟

- وتم: بەلى

- ئای خوايه، سەبرى ئەو پووداوه بكەن، ئەو مستەفایەى تۆ باست
كرد، چەند لەمستەفای هاوپی من دەچیت. زۆر سەرم سوپما
لەوكاتەدا.

- تەكە دەكەم باسى بكەن ئەو هاوپییهتان كێیه! كە ئێرھان كەوتە
باس كردنى ئیتر خۆم پى پانەدەگىرا بەبى ئەوێ بەسەر خۆم دا زالى
بىم هاوارم كرد:

- شتی وانابیت! ئۆدەش باسی ھەمان کەس دەکەن. بەلێ ئوھ پێک
خۆیتە.... ئێرھانیش زۆر سەرسام بوو بوو:

- بامنیش باسیکی ئو مستەفایەت بۆ بکەم. ئو مەزۆفە لە ژیانیدا
دوو یاسای بنەپەتە بۆ خۆی ھەیە، یەکیکیان: ژیان وەکو
موسولمانیکی نمونەیی، دووھ میان: بوون بەکەسی کەسانی بێ چارەو
غەریب و، دەستگیرویی لێقەوماوان. ژیان و تەمەنی بەمجۆرە پلان
پێژی کردووە و نەخشەی پێگەشی ھەر لەسەر ئەمانە داڕشتووە.

ئو سومبولی ھەق دۆستی و پاکی و غەرەتە، موسولمانیکە کە
تەنھا بەوتەکانی نا، بەلکو بەھەلسوکەوت و پەوشتەکانیشی وانە
دەداتە کەسانی تر، یەک خولەکیش کاتی بەخۆراییی بەفێرۆ نادات
بەردەوام لەبەرەوپێش چوندایە. جگە لەوێ بەردەوام لەپەییوەندی
باشدایە لەگەڵ دۆستەکانی و ئامادەیی ھەموو بەخشینیکی بەھەر
یەکیکیان کە لە پێویستیدا بن.

لەتەمەنی دە سالیدا قورئانی لەبەر کردووە و لەپانزە سالیدا
بەتەواری عەرەبی فێر بوو، دواي ئوھێ قوتابخانەی ئیمام خاتیب
تەواو دەکات دەچێتە فێرنا لەسەر تواناو لیھاتوویی خۆی لەگەڵ فێر
بوونی پەرووسی و ئینگلیزی و ئەلمانیدا خۆپێندەکەیی تەواو دەکات،
ئامادجیشی لەفێر بوونی ئو زمانانە تەنھا بۆ گەیاندنی زانستەکەیی و
تێگەیاندنی خەڵکانە لەمەسەلەکانی ئیسلام و قورئان، ھێچ کاتیکیش
بەئارەقی ناوچاوانی نەبووینت یەک دینار پارەیی لەکەس قبول

نەکردوو. تا ئەم خۆپەندە ئیستاشی بەشەوانە کاری کردوو و بەپۆژ خۆپەندوو، دایکیشی لەهەولێ پێگەیانندی ئەودا لەسەر گەورەترین بازار دانی بەخۆیدا گرتوو، بەم جۆرە ئەم دوو کەسە گەورە پێکەوه ژيان دەگوزەڕێن.

ئەو یادەوهریهی مامۆستا سەعیدی نوورسی که کار لە مستەفا دەکات:

گەورەترین خەیاڵی مستەفا پۆشتنە بۆ پووسیا بۆ گەیانندی ئیسلام و قورئان بە خەڵکی ئەوێ. ئەمەش لەدوای کاریگەر بوونی بە یادەوهریهی مامۆستا سەعیدی نوورسی لەخەیاڵیدا دروست بوو. زیاتر خۆم پێ پانەگیرا هاتە قسە:

- چ یادەوهریهی که تۆ دەکەم؟ بۆ تۆی باس کردوو؟

- بەلێ

- باسی بکه تکایه، دلنایام شتێک مستەفای پێ کاریگەر بووبێت لەسەر ئێمە زیاتر کاریگەری دادەنێت.

- ئەو یادگاریه بەم جۆرە بوو:

زانای نوێخاوەن پێشەنگ بەدیعوزەمان سەعیدی نوورسی که لە ئەستەنبۆلەوه دەچیتە وان، بە هاوڕێیەتی دوو قوتابی خۆی پێکەوه دەچنە "تيفلس" که بەناوبانگترین شارە لە ولاتی گورجستانی ئیستا، تيفلس لەوکاتەدا شارێکی دیاری دەولەتی پووسی بوو، لەو

میژووه دا تیفلس شارژکی ناودار بووه که موسولمانه تورکه کان تیایدا
له ژیر دهسه لاتی سیاسه تی په پره وکراوی دهوله تی پووسیدا بوون،
سه عیدی نورسی له زه رده خوری عه سرژکی درهنگ وه ختدا له
تیفلس، کاتیک له سهر گردلکه ی "شیخ سانان" وه له سروشت و
ده ورویه ر ده پوانیت، سهریازیک دیته لای لئی ده پرسیت:

- بچی بهم جوره به سهرخه وه له م ده ورویه ره ده پوانیت؟ سه عیدی
نورسیش به دانایی و باوه په خوبونه وه:

- پلانی قوتا بخانه که م داده پژم، سهریازی سهر سوپماو یه کسهر به
گالته جاپه که وه ده پرسیت:

- تو خه لکی کویت؟

- من به دلیم

- باشه که واته نیره تیفلسه تو به هله خه یال ده که یت، سه عیدی
نورسی به نیگایه کی کاریگره وه له سهریازه که ده پوانیت:

- تو نازانیت تیفلس و به دلیم بران! سهریازه که بهم وه لاهه زیاتر
پاده مینیت:

- نه مه مانای چیه؟

سه عیدی نورسی به وهسته به هیزه یه وه هندی زانیاری
سه بارهت به داهاتور ده داتی و ده لئ:

- له ناسیا و جیهانی نیسلامیدا، سی نورور ورده ورده به دوا یه کدا
دهست به درهوشانه وه ده که ن، له ئتوه شدا سی تاریکی یه که له دوا یه که

دەردەكە ویت، ئەم پېژنمە سەپىنراۋ و دەسەلاتدارەى ئىتوھ دەپوخىت
و، منىش دېم و لېرە قوتابخانەكەم بنیات دەنېم.

ئەوھى كە سەئىدى نوورسى لەسالى (۱۹۱۰) دا وتى ئىستا
پاستى و دروستىيەكەى نۆد پوون و ئاشكرا دەبىنریت، ئەو پېژنمە
كۆمۇنىستەى لەسالى (۱۹۱۷) لە پووسيا دامەزرا بەدەسەلاتىكى زالم و
دوور لە مرقاىەتى لەو كۆرمەلگایەدا سەردەمىكى تارىكىستانى خولقاند
بوو، بەجۆرئەك ملیۆنان كەس بوونە قورىانى ئەو پېژنمە سەپىنراۋە،
بەپووخانى كۆمۇنىستەكان لەسالى ۱۹۹۰ دا شارى "تېفلس" یش
بەسەربەستى خۆى گەشىت، لەدوای ئەمەش قوتابىەكانى سەئىدى
نوورسى دېنە تېفلس و لە پېتئاو خزمەتكرىندا قوتابخانە خەيالپەكەى
ئەو مرقاىە گەورەپە دروستدەكەن.

هەرچەندە لەو مېژوۋەدا سەربازە پووسەكە لەبەرامبەر ئەو
كەشپىنپەى سەئىدى نوورسىدا بەتوندى پاۋەستا:
- ئاى ! سەرم سوپدەمىنى لەم ئومىدەۋارىەت. سەئىدى نوورسىش
لەو لەمدا:

- منىش لە ئەقلى تۆ سەرم سوپدەمىنىت ! دەتوانىت دلتىابىت لە
ئەگەرى بەردەۋام بوونى ئەم زستانە ؟ ! هەر زستانئەك بەھارىكى بەدوا
دېت، هەر شەۋىكىش پۆژئەك پووناكى دەكاتەۋە. سەربازە پووسەكە
تا دەھات زياتر سەرسام دەبوو:

- نه فهدی تو چی ده لئیت؟ ئیسلام پارچه پارچه بووه. سه عیدی نوورسی وه لامیکی دایه وه که تائیتاش خوینهران سه رسام ده کات:

- نه خیر، موسولمانه کان سه رقالی خویندن و فیر بوونن ئه وه تا هندستان مندالئیکی به توانای ئیسلامه، ئینگلیز له ناماده پیدا ده خوینیت، میسر پۆله یه کی زیره کی ئیسلامه، ئینگلیز له کولیزی سیاست وانه وهرده گریت، تورکستان و قه وقاس دوو کوپی قاره مانى ئیسلامن، پوسپاش له قوتابخانه ی جهنگ دا خه ریکی خویندنه، ئای له و کاته ی ئه م پۆله به جهرگانه بپوانامه ی دبلومه کانیا وهرده گرن و هه ریه که یان ده چنه لوتکه ی سه رکه وتنی قاره کانیا و، ئالای به په ونه ق و دادپهروه ری ئیسلامی باوکیان ده شه کیتنه وه، له بهر چاوی قه دهرداو به پیچه وانه ی پیشبینی خه لکه وه، پاسته قینه شاراوه کان ده خه نه پوو.

چه نده سه رسوپهینه ره، له و کاتانه دا هندستان و میسر له ژیر ده ستی ئیستیعمارى ئینگلیزه کاند ده شیلران، ولاته کانى قه وقاس و تورکستان که به تورکه کانى ناوه پاستى ئاسیا ناسراون له ژیر ده سه لاتی زالم و به زۆر سه پینراوی پووسدا ده یاننانلاند، ئه مپۆل دانه دانه ی ئه و مژدانه ی سه عیدی نوورسی ده یفرموون هاتنه دی.

میسر له ۱۹۳۷ دا سه ریه خویی راگه یاند.

پاکستان له ۱۹۴۷ دا به جیا بوونه وه ی له هندستان بووه ده وله تیکی ئیسلامی سه ریه خۆ، له ۱۹۹۰ دا به هه لوه شانده وه ی

یەکیټی سۆڤیەت، قەوقاس و کۆماری تورکستان یەک یەک بە ئازادی
خۆیان گەیشتن.

هەربۆیە مستەفا کە باپیرە ی خەلگی قەوقاسە، بێرۆکی ئێوە ی
بۆ هات بچیتە پوسیاری بۆ گە یاندنی ئیسلام و نیشاندانی پێگە ی پاست
بە و گەنجانی لە بۆشایی بۆ ئیمانیدا ماوێتە وە و بۆ تەدای کردنی
ئە و گەنجانی بە قورشان و چارەسەرە مەعنەویەکانی یارمەتی ئە و
کەسانە بدات کە شەویان خستووێتە سەر پۆژ و کار دەکەن. ئەمەش
وەک بەندە یەک بە ئەرکی سەرشاری دەزانیت.

منیش لە ئێمە ئە گەل مستەفا ئاشنا بووم، یەکیکە لە و گەنجانی
لە ژیا نەدا نۆرتەین مەتەن و باوەرم پێی هەبیت، چوار سال لە نزیک یەک
ژیا یین هەرگیز لە پاکی و سادەیی و مۆڤ دۆستی ئە و تیر نەبووم.

زیاتر لە بەرچاوم گەورە بوو بوو:

لە وە زیاتر بەرگەم نەگرت و هەلەم دا یە:

- چی دەبیت، مادام لە گەل ئە و هاو پێیت، تەکا دەکەم یارمەتیم بدە.

- چۆن یارمەتیەکت دەوێت؟

- پە یوێندی بە مستەفا وە بکە بە جۆرێک ئێمە پێکە وە کۆبکەرە وە

دەمەوی تێی بگە یەنەم کە هەرگیز لە بیر ی ناکەم و ئە و تاکە کە سە بەم

پاددە یە خۆشم بویت! چی دەبیت ئەم چاکە یەم لە گەل بکە، ئەمە

بكهيت وهك ئهوهيه ههموو دنيات بهخشي بېت... تكايه... ئيرهان
به بى ئومىديه كه وه سهرى پاره شاند:

- تۆ ئه و نانسيت، چاوى ئه و كچ و ئافرهت نابيينيت، هه رگيز خۆى
به و عه شقه درۆيانه وه سه رقال ناكات. ئه و ئه م جۆره شتانه ته نها به
كوشتنى كات و له ده ست دانى كه سايه تى ده زانيت، هيج ئاره زوى بۆ
ئه مانه نيه.

ئو خۆى بۆ قورئان و ئيمان ته رخان كردوو، ده يه ويّت ژيانى به
ناساندنى جوانيه كانى قورئان و ئيمان به جيهان به سه ر به ريت، نهك
تۆ، هه موو جوانيه كانى دنيا له دواى يهك بوه ستن ئاوپيان لى
ناداته وه، چونكه ئامانجى ئه و ژيانه بۆ خوا، بپوا به من بكه و بهر
له ده ست پيكردين واز له م خه ياله ت بهيئنه، ئه و له بيركه، ئه م پيگه يه ت
كو لانيكى بنه سه ته.

- به لام خۆ ئه و دژى هاوسه رگيرى نيه ؟!
- ئه و قاره مانپكه له پيناو بانگه وازيكد. كه كاتى هات بپگومان
هاوسه رگيرى دهكات، به لام ئيستا نا.... قسه كه م پى بهى:
- نه خير به هه له دا چوويت... به دلتيا بيه وه په يوه ندى پتوه ده كه م.
ئاگرو عه شق و حه سه ره ته كه ي ناخمي بۆ باس ده كه م به لكو
به هاوسه رگيرى قايلى بكه م.

ئىرھان زەردەخەنەيەكى تالى کرد:

- بەم حالەتەوہ نەك مەرپەسەندت ناكات، بەلكو قسەشت لەگەڵ ناكات!

- ئەمە ئاسانە، ئەو چۆن بپەوێت وادەبەم، خۆم دادەپۆشم دەست بەنوێژو بەندایەتیەکانم دەگەم.

- چاوەپێ دەگەیت بەمە باوەر پەكات؟

ئىرھان كە ئىتر لەحالى پەرىشان و پەنگىشە بەبەروای ئەو بە گالته جاپی لە من تىگەبشت ئىتر بێ دەنگی لە باسەكە کرد.

بەئێ بەهۆی هەستەكانمەوہ خەريك بوو وەك مندالم لێ دەهاتەوہ، خەريك بووم قسەى منالانەو بێ مانام دەکرد، من لەكوێ و دنيای بىگەردى دروستى ئەوان لەكوێ كە بچمە ناوی؟! بەلام ئاگرەكەى ناخم ياساكانى (مەنتق)ى نەدەزانى هەستەكان مەنتق ناناين!

لەلايەك پىداگىرى باوكم بۆ پۆيشتنە دەرەوہم بۆ خويندن و لەلايەكيش عەشقى مستەفا كە بەخويندە هاتوو چۆى دەکرد.

لەنيوان هەردووکیاندا بێ چارە دەتلامەوہ وەكو دوا دەرفەت دووبارە لە ئىرھان پارامەوہ.

- كەوايە تەنھا ژمارەى تەلەفونى مستەفام پێ بدە دەمەوێ قسەى لەگەڵ بكەم

- تەلەفونى تايىبەتى نىيە، بەلام ژمارەى شوپنى دانىشتنەكانى
مزگەوتىم ھەيە، پەيۋەندى بەئەۋيۋە بىكەيت پەنگە بتوانىت قەسى
لەگەل بىكەيت.

بەكسەر ژمارەكەيم نووسى، نەك نووسىم بەلكو دانە دانە لەبەرم
كرد، ئىتر نىازم نەبوو كات بەفەرۆ بىدەم، بەئومىدو پەرشىيەكى
نۆرەۋە تاۋم دايە تەلەفونەكەو ژمارەكەم ۋەرگرت، پرسىياري
مستەفام كرد لەو پىاۋەى كە ۋەلامى دايەۋە، بەلام ئەۋەى كە بىستم
بەتەۋاۋى پەرىشان و دلتەنگى كردم:

- كچەكەم مامۇستا مستەفا ۋەى دە پۆرە لەشارى ئەنقەرەيە،
دايكى توۋشى شەلەل بوۋە، لەگەل ئەۋ دەمىنىتتەۋە لەبارىكى
قورسدان.

جگە لەۋەى بى ئومىدى دايپۇشىم، ناپەحەتى و ھەزار بىرى
ناخۇش بەمىشكەدا ھات و دلم بەۋ ھەۋالە داچلەكى بەرامبەر ئەۋ
خۇشەۋىستىم بۆ پورە فاطمە، ئەۋ ھەۋالە ۋەكو زەنگىكى ترسناك
داى لەدەرۋونم، دۇستايەتى لەم ۋەختانەدا دەرەكەۋىت. بەرامبەر
ئەۋ يارمەتەي ئەۋان كە لەۋ كاتە قورسەدا بەھانامەۋە ھاتن، ئەمە
دەرفەتەك بوو بۆ قەرەبوو كەردنەۋە، بەلام چۆن و لەكوپۋە دەست پى
بىكەم بۆ ئەمە كەۋتمە بىر كەردنەۋە . ئەگەرەكان مىشكىميان سەرەۋ
ئوۋر كەردبوو.

ھەم بۆ پزگار بوون لە فشارەکانی باوکم، ھەمیش بۆ یارمەتی دانی
 ئەو دوو دۆستە قەدر شناسە، پلانیکی تازەم دانا، بە ھۆی ئەمەوہ
 پەنگە بمتوانیایە کە مێک نزیکبیش لە گەڵ مستەفا دروست بکەم.
 بارودۆخە کەم بۆ باوکم باس کردو بۆ پازی کردنی ئەو وەتم:
 - بابە گیان من ئەگەر لەم ناپەختیەدا بچم بە ھانای ئەو دوو
 کەسەوہ، پەنگە دوایی تۆش مستەفا بە دەست بەیتیت و
 لە کۆمپانیاکەت بۆ کارکردن بانگی بکەیت، ئیتر لە زانیاری و
 ئەزموونەکانی ئەو زۆر سودمەند دەبێت، باوکم کە بۆ بە دەست
 ھێنانی دیناریک ئەوہی لە دەستی بەاتایە دەیکرد، بێگومان بۆ ئەمە
 نە یوت "نەخیر".

به‌شی دووهم

له‌ناو رووداووه پر نه‌ینیه‌کاندا ونبوو بووم

گه‌شتی ژیانم :

به‌بی هیچ کات به‌فیردانێک، له‌گه‌ل شۆفیره تاییه‌تیه‌که‌م پێگه‌ی
نه‌نقه‌ره‌مان گرت به‌ر، کاتێک به‌ره‌و ئه‌و نه‌خۆشخانه‌یه‌ ده‌پۆیشتین که
پورده‌ فاطمه‌ی لێکه‌وتبوو، له‌ مێشکه‌دا به‌هانه‌ و قسه‌کانم پێکده‌خست
که ده‌مویست به‌جوانترین شیوه‌ ده‌رکه‌ون. نه‌ ده‌بوو ئه‌وان ناگاداری
نه‌م پلانه‌م بن، نه‌ گه‌ر نا ئه‌و دوو که‌سه‌ خاوه‌ن پێزه به‌بی وه‌ستان
هه‌موو داواکاری و یارمه‌تیه‌کانیان په‌ت ده‌کردمه‌وه، به‌پراستی
له‌ به‌رامبه‌ر خۆشه‌ویستی و گرنگی ئه‌واندا، هه‌موو شتی که‌م فیدا ده‌کرد،
که به‌ره‌و نه‌خۆشخانه‌که‌ هه‌نگاوم ده‌نا، هه‌ستێکی سه‌یر هه‌موو
گیانمی داگیرکردبوو که تا ئه‌و پۆژه‌ شتی وه‌هام به‌سه‌ر نه‌هاتبوو.

خوايه ئەمە چ حالتيك بوو؟ تەنانەت بۆ ھەناسە دانیش فشارم دەخستە سەرخۆم! ھەندە ئەرتۆكانم لاواز بووبوون خەريك بوو لە ناوھ پاستی پارپەو ھەكەدا بگەومە سەرزەوی. ئەم پەرسیارە ھەر لەمیشكەدا دەسورپایەو: مستەفا چۆن پوو بەپووم دەبیتەو؟! دەرم دەكات؟ یان بەقورستەین جەنیوو قسەى ناخۆش تۆلەم ئی دەكاتەو؟ یاخود دەرگا ھەسەرمدادە خاتەو ھەمیشە دیواریك لەنێوانماندا دروست دەكات؟! ھەرچۆنێك بێت... ئامادەى ھەموو شتێك بووم، بۆ ئەو خۆشەویستەى دڵمى پارچە پارچە كەردبوو، ئەو سۆزەى گویى بەھێچ نەدەدا قایل بووم بەھەر دەرنەجامێك، تەنانەت بیستنى چەند وشەىك لە ئەو بۆ من ھەموو دنیا بوو، بەو ھەزار پەرسیارە بى وەلامەى مێشكى كەردبوو بە پێرەوێكى دەرنەچوو، دۆشداما بە پارپەو ھەكەدا دەپۆشتم، ئای خوايه گیان! لەژێر فشارو دڵە كوێیەكدا بووم دەتوت ئیستا دەبووریمەو ھەر پاست ناپمەو.

- ئیلکای... ئیلکای

ئایویم بۆ دواو ھەو ھەو كى ببینم؟ ھاوپیكەم "ئەمەل" كە لەمندا ئیدا لە ھەرنەسا پێكەو ھەوین، باوھ شەمان كەرد بەیەكدا... دوو سال بوو یەكمان نەدى بوو.

- چیتە ئەو! خێرە! حالتيك لەباش ناچیت... نەخۆشیت گیانیشت دەلەرزیت، ھیوادارم ھیچی خراپ نەبیت؟!

- ناسراوڻڪم ٿڌر نه خوشه، ڪه ميڪ پهروشي نه وهه.

- ناسراو؟

- بهئي

به گومانتيڪه وه:

- هممم .... نه ڪا!؟

منيش وتم :

- نه خير نه مه شتيڪي جياوازه. نه ي تو ليڙه چي ده ڪه يت؟

- من ليڙه ڪار ده ڪه م.

- ڪه وتيته نيري وه؟

- بهئي... له به شي فرياکه وتم، هه روه ها خوم بؤ تافيڪر دنه وه ي

پسپوڙي پزيشڪي ناماده ده ڪه م.

قولي گرتم:

- وه ره ده ي .... يار مه تيت ده ده م تا هاوڙيڪه ت بدؤزيت وه له به ر

نه وه ي نه مه ل يه ڪيڪ بوو هه ر نوو ناخي مرؤفي ده خوڻنده وه هه ر

بؤيه بؤ پڙگار بوون له ده ستي چيم نه ڪرد! تا وازي لي هيتام

دڻم خهريڪ بوو ده وه سستا:

شوڻي پورهه فاطمه دؤزيه وه به پرسيار ڪردن له په رستاريڪ

نووري خه وتنه ڪه يم زاني، له ده رگام دا:

- ڪي لييه؟

- من لیڙهه (دهنگی کوپڙک).

- دووباره هه مو گیانم که و ته وه له رزین و ناره قیځی ساردم دهردا.

"خودایه چی ده بیټ، لیټ ده پارچمه وه... با بهر له وهی شتیځی خراب پوو بدات لیږه برېځم، نه گهر خه یاله کانم برېوختن نه م ژيانه بڼ من ده بیټه زیندان، تل نه وه بنده یه ت به وه مو پاکی و بیگه رډیه دروست کردوه، منیش وابسته ی بووم، چی بکه م؟ تل خولقاندوته و منیش خوځم ویست، چی ده بیټ یارمه تیم بده".

به ژور هه نگاوه کانم هه لده نا .. له ناره حه تی و پرېوځیما قوّل و قاچم جگه له له رزین جوله یان پی نه ده کرا.

نه ی حالی دلم بڼ نالیتیت! خه ریک بوو ده وه ستا. که میځ غیره ت.. که میځ بهرگه گرتن.. له بهر دهرگا که مابووم هیشتا ناره قه کانم ده سپری و له ناکاو له و دنیا تاریکه مدا مسته فام له پیشی خوځمدا بیني... من که له بهر خه جاله تی پووم نه بوو ته ماشای بکه م و نه ویش له بهر نه ده ب و پرېزداري خوځی سه ری دووباره بڼ زه وی شوپ کرد، به بی نه وه ی هیچ بلیت پڼگه ی به ره و لای پوره فاطمه نیشاندانم، نه مه ش ماناکه ی ژور پوون بوو:

"هیچ نیشیتک له گه ل من نیه، چی به دایکم ده لیتیت بیلی، دواپیش نه وه دهرگا که یه ده توانیت برېوت".

به وه ستانه وه که خه ریک بوو شاخیان لی دهرده کردم، هه جوریځک بوو هه نگاوم به ره و ژوره وه ده نا. پوره فاطمه به بی دهنگی

له جیگه یه کدا که وتبوو، به ته واوی مردوویه کی ده هینایه وه یاد،
 پوویه کی ساردو گوناکانی سپی هه لگه پاو، ده وروبهری چاوه کانیشی
 مؤر بوو بوون.... له ژیر چنگی نه خوشیه کی سه خندا خه ریکبوو
 دوایین هه ناسهکانی ده دا. چوومه ته نیشتی چاوهکانی داخستبوو،
 لیوه کانیشی قلیشا بوون، ده ستیم توند گرت ههستی به هیچ نه کرد
 به لام له به رخویه وه شتیکی ده خویند، بۆ ئه وهی یه که وشه له مسته فا
 ببیستم سه بیریکیم کردو لیم پرسى:

- حالى چۆنه؟

ئه ویش بى ئه وهی پووم تیبکات وتى:

- باشه.

- ده توانیت ههستیت؟

- نه خیر.

- هیچ قسه دهکات؟

- زۆر که م.

- دیاره هیچیش ناخوات!

- به لى.

- چه ند پۆژ ده بیئت لیڤه ن؟

- یانزه پۆژه.

- نه خوشیه که ی چیه؟

- جهاته ی ده ماغ.

ده تگوت به زږد نه و وشانه له ده می دینه ده، تا من بڼ قسه کردن
 دپړه کانم دريژتر بگردايه ته وه، نه و به کورترين وه لām خوی له ده ستم
 پزگار ده کرد، به لām پياوړتی و دروستی و مرديايه تی ته نانه ت له
 ده نگيشيدا هستی پی ده کرا، نه وه نده کاریگر بوو له سهرم، دلّم
 ته پ ته پ به خيړایی که وتبووه لیدان.

خودايه چی ده بیّت من له چاره ی نه و بنووسه:

له ناخدا مه زاران جار ده پارامه وه له خوا "نه ی خوايه گيان، نه و
 که سه ی من بوی ده گپم نه مه یه، چی ده بیّت من له چاره ی نه و
 بنووسه"! بڼ خالی کردنه وه ی نه و ه موو ئازاره ی ده روونم،
 له ته نیش ت پوړه فاطمه وه دانیشتم، نه و سيما نورینه ی له ناو بهرگه
 سپیه که ی به ريدا، مړوی ده برده جیهانیکی تر، تا ته ماشا ت بگردايه
 نارامیه کی بی نه ندازه ی ده به خشی، جوانی دل و ده روونی به ته واوی
 له پووخساريدا پهنگی دابوه وه. نه م ژنه گه وره یه ته نانه ت نه خوش
 که وتنه که شی جیاواز بوو، مړو له کاتی نه خوش که وتندا پهنگی
 ده په پیت، که چی نه م زیاتر له سیمایه کی شیرین و نورانیدا
 ده رده که وت، دوپاره پوومکرده وه مسته فا:

- بلنیت قسم له گه ل بکات! لانی که م ببینیت که هاتووم، من
 قه رزیکي نه وم لایه که ناتوانریت بدریته وه.
 - به بی نه وه ی سه یر بکات:

- بېرسن نه گەر گویى لیتان بیت وه لām ده داته وه، درېژترین پرسته له
مسته فا بیستم نه مه بوو به مه ش خو شحال و نومیده وار بووم.

چەند جارېك بانگم كرد:

- پووره فاطمه .... پووره فاطمه، هیچ وه لāmى نه بوو، به لām چرپه
چرپېكم له لیوه کانیه وه ده بیستم و تینه ده گیشتم.

- سه یركه له گه ل خوی قسه ده كات، دیاره ده یه ویت شتېك بلیت.
مسته فاش وتی:

- نه خیر، نه و نزیانه دووباره ده كاته وه كه هه موو پوژېك ده یانكات،
له حالېكدا من به به هانه ی جیواز خۆم زیاتر خه ريك ده كرد بۆ
مانه وه ی له ژوره كه دا، به لām مسته فا به هه موو په فتاریكى نیشانی
ده دا كه لیم بیزاره .

یان به پاستی هیچ گرنگیم پى نادات، یان به گوناخی ده زانیت
له گه ل كچېكى كه م ئیماندا قسه له و باسانه بكات، یاخود به هوی نه و
شтанه ی پېشتر پوویاندا ده یه ویت خوی زویر نیشان بدات، هر چیه ك
بیت، نه وه زۆر پوون بوو كه نه و به هه بوونی من نا نارام بوو، له گه ل
نه وه ی زۆر باهرا نه مه م ده زانی به لām پېداگریم له سه ر مانه وه م ده كرد.
ماوه یه ك خۆم په تە ماشا كړدنى دنیا نه فسوناویه كى پووره فاطمه
و، په ند لیوه رگرتش خه ريك كرد. مسته فا واتېگه یشتبوو من نیه تی
هه ستان و چوونه ده وه م نییه، وتی:

- له سر ئيزنتان من ده بېت قسه له گه ل پزېشكه كه ي بكم، كاتېك
به ره و ده رگا كه ده پوښت، هه موو تواناي خؤم كؤكرده وه، بؤ
وه ستاني ئو:

- يه ك خوله ك، منېش ئيتر نامېنمه وه، به لام چه ند شتيكم هه يه
پيتاني بلېم، ديسان گه رده لولول ناخم هه لي كرده وه هه موو لاشه م
له رزين و ترس و دوو دلي داگيري كرد، له ناږه حه تي ئه وه دا بووم كه
چؤن و له كوټوه ده ست پي بكم!

نه گه ر خؤشه ويستي خؤم بؤ ئه و نيشان بديا ه ئاسايي ده بوو؟
نه خير... زؤر زوو بوو، ئه ي نه گه ر ئيتر نه بيبينمه وه؟ به لي ئه مه ش
هه بوو... به حالنكي په ريشانه وه يه ك دوو جار هه ولي قسه كردم دا
به لام وشه كانم قوت دايه وه.

له كوټاييدا به هه موو غيره تمه وه توانيم بلېم:

- مسته فا... من زؤر ناږه حه تم، زؤر خه مبارم، ئه و بي پزيبه ي به
ئيوه كرا هيچ ناتوانم فه رامؤشي بكم، ئه م هه موو ماوه يه به خه فه تي
ئه وه وه خؤم خواردوه ته وه، داواي ليبوردين له تؤش و پوره
فاطمه ش ده كه م.

ئو كه سانه ي ته نها به چاويلكه ي به رژه وه ندي و پاړه په رستي
ته ماشا ده كن، ناتوانن شته كان ي تر بيبين، ئه وانه ي كه له منه تي
چاكو و يارمه تي دان تيئاگه ن و به فله سه فه ي به رژه وه ندي گؤش
كراون، زؤر به ژيان و دنياي ئيوه نامؤن و منيش بي گومان له و

که شه دا گه وره بووم، به لām من هه ردوو دیوی ژيانم بینيووه به م
دروستیهی ئیوه سه رسام بووم.

- مسته فا دهستی دريژ کرد بۆ ده رگا که به و مانایه ی که ئیتر نایه ویت
گوی بگریت:

- هاتنه که تان به دایکم ده لیم ئاسووده بن، هه م من هه م دایکم
ئیوه مان به خشیوه، من ئیستا ده بیئت بچه لای پزیشک، بۆ
هاتنه که شتان زۆر سوپاستان ده که م.

بۆ دوا جار دیسان بانگم کرد:

- مسته فا... به پوانینیکی په ق لی می پوانی وه ک ئه وه ی بلیت: "چی
ده لیت؟ تۆ چیت ده ویت؟" بۆ گویدانه ئه وه ی که ئه و چی ده لیت
و چون بیرده کاته وه، له سه ر قسه کانم به رده وام بووم، پیم وت:

- من مه حاله ئیوه له بیر بکه م، جار جاریش دیمه سه ردانتان، ئیوه
که سانی زۆر تاییه تن بۆ من.

به وه لامیکی زۆر زیره کانه، ئیتر هه سه ته کانمی له ده ممدا وه ستاند:

- دایکم ئیوه ی وه ک کچی خۆی خوشویست منیش وه کو خوشکم.

من تۆم زۆر خوشویست:

له و کاته دا که هه موو شتی ک کۆتایی پی هاتبوو، که ئیتر نه ده بوو
قسه یه کم هه بیئت بۆ وتن، که ئیتر کلیلی له هه سه ته کانم داو ده نگمی
برپی، به لām هیشتاش من سه رسه ختانه له بهر خۆشه ویستی ئه و بۆ دوا

دەرفەتیش بێت قسەم مابوو، لەوکاتەدا خوا وەك بڵێی موعجزە یەکی
خوێلقاندو دەنگی پوورە فاطمە مان بیست.

— مستەفا...!

دەستی لە دەرگا کە بەرداو پایکرد بۆ لای ئەو ژنە پیرە ی دایکی:

— دایە گیان... منیش وەك ئەو بەخێرایێ گە پامەووە بۆ لای پوورە
فاطمە ئەمەش دووبارە دەرفەتێك بوو بۆ من.

پوورە فاطمە کە منی لە بەردەمی خۆیدا بینی، وەكو ئەو ی هیچ
نەبوو بێت تەکانێکی خواردو قۆلەکانی کردەو، بەزەردەخەنە یەکی
بێ گیانەو منی لە ئامێز گرت. منیش بەو خەمباریە زۆرە ی لە ناخەدا
زیادو زیاتری دەکرد بە گریانەو خۆم قەپێ دایە ئامێزی، پوورە
فاطمە ش بە دوو ئەسیرینی پوون کە لە چاوەکانی هاتنە خوار وەك
بڵێی زۆر شتی وت... بەو کردەوانەیدا دیار بوو منی بە خشیبوو،
تەنانت لەو کاتەشدا لە خۆشەویستی نیشان دان بۆ من
کە مەترخەمیەکی نەواند، بیرم دەکردەو چێ دەبوو ئەگەر ئەو
تێگەیشتیوی و مەزۆف دۆستی و هەستی کەس ئازار نەدان و
میهرەبانیە ی کە لەم جۆرە مەزۆفانەدا هەبوو، کە میکیشی
لە خێزانە کە ی مندا هەبووایە، کاتێک لای ئەم کەسانە دەبووم، لە لایە ک
ئاسودەییە ک دایە پۆشیم و، لە لایەکی تریش لە بەرامبەر ئەو هەموو
بە پێزی و مەزۆف دۆستی ئەواندا بچوک دەبومەووەو خەمبار دەبووم.

ورده ورده تا قوولایی چاوه کانم سهرنجی دام، له بهر نه وهی
 قسه ی نه ده کرد نه وهی ده یویست بیلی به نیگا کانی ده یگه یاند نه مه
 جوړه گفت کردنیک بوو که نه وتاریږو نه نو سه و نه زانایش
 ناتوانیت پرستې پی دروست بکات، نه وه ته نها دل ده توانی
 بییستیت.

نه وه ته ماشا کردنیک نه وه نده میهره بانانه بوو که سهرتاپای
 لاشه می ده له رزاندو به هموو بوونمه وه مهستی ده کردم، خه ریکبوو
 له دله وه ناله م ده کرد:

ناه خورگه تو دایکم بوویتایه، نه و ساته که مه پر ئاسوده بیانه ی
 که هموو شتیکیان له پیناودا ده به خشم به دريژایی ته مه نم تیا یاندا
 بوومایه و له ته نیشته تو وه هموو ژیانم له دلخو شنی راسته قینه دا
 بتوایه ته وه، بمتوانیایه وه کو کچی راسته قینه ت سهرم بنایه به و
 خو شه ویستییه دایکانه یه ته وه .... ناه چی ده بوو؟! ده سته کانیم
 توند گرت، نه وه نده ی که توانیم له وشه ی جوانی ده روونم
 خو شه ویستیم بـ دهر بپی وه ک نه وه ی وشه تیک ئالو
 به فرمیسکه کانمی بیستیت دیسان برژانگه کانی کرانه وه، ته نها
 وشه یه کی بچوکی نه فسوناوی له ده می هاته دهر، نه و وشه یه منی له
 حه سره تدا هه لفراند، هات و له گه ل سؤزی گرگرتووی ده رووندا
 تیکه ل بوو بـ هه میشه جیگه ی خوی گرت.

- که که م!

ئاھ خودای من! لە تەمەندا کە سێک بەو پادەیه بەگەرمی و لە ناخی
 دلەوه ئەو وشە پێ پارزو ناسکە ی بەو دەریزینە میهرەبانە ی ئەو پێ
 نە وتبووم، وەك پارانەوه لە چاوه کانییم پوانی بە مانای "بەردەوام
 بە" .... کچە کەم!

ئەو نەدە بۆ من بەس بوو... لە ناو دەپۆکی ئەم وشە یەدا چی حەشار
 نە درابوو...! خۆشە ویستی، میهرەبان ی، نەزا کەت، پەنگیشە
 ئارەزووی بوون بە بوکی خۆی! پەنگیشە... ئەمە تەنها خەیاڵی من
 بێت، یاخود پەنگە ئەمە لەو دیو خەیاڵیشەوه مەحەل بێت...
 باببێت...

بۆ من ژیا ن لەو سات و خولەك و دیمە نەدا بەرامبەر هەموو تەمەنم
 بوو، بە هیواشی دەستەکانی گوشتی و دووبارە بە نیگا کانی
 پوو خسارمی شانە کرد، نیگا کانی و هەست کردن بە گەرمایی
 دەستەکانی وەکو کارەبا لێدان کاری لە هەموو گەردیلە یەکی لاشەم
 کرد، من بۆچی ئەمەم لە دایکیشمدا هەست پێ نە کرد بوو! ئەگەر بۆ
 یەك ساتیش بێت، هەستیکم بۆ دروست بوو، وەکو بوکی ئەو خۆم
 دەبینی کە لە ئارەزووی خەزمە تکرە نیدا لە پێشێه وه دانیشتبووم.
 بوون بە بوکی ئەو...؟

ژیا نێك پێکەوه لە گەڵ پوورە فاطمە ی تا ئەو پەڕی سادەیی
 سادە و تا ئەو دیوی میهرەبان ی بە سۆز! کە مۆژ لێیه وه فێری
 مۆژناسی و بەخشین دەبوو...! ئەگەر لە خەیاڵیشدا بوو بێت

دەمويست لەناو ئەو كەشە بەهەشتیەى ئەو خێزانەدا بژیم....ئام
لەخەیاڵەكانم.

ئەو ساتانەى ئەقلم تیايدا دەفری:

لەو كاتەى من پشوم دابوو لەو جیهانەى لێى تێر نەدەبووم،
دەرگا كە كرایەو وە منیش خۆم كۆكر دەو و چومە كەناریك خانمێك
بوو... مستەفاش بەبینینی ئەو كچە پۆشستە دەرەو. بەدلتیا بییەو
بەشیاری نەزانیو لەنیوان گفتوگۆى خانمانەى ئێمەدا لەژوورەكەدا
بمێنیتەو.

دەى هەر ئەمە بوو كە منى وێران كردبوو، ئەم پێزداری و ئەدەب
و پەوشتە بەرزە لە كێدا دەبینرا؟! هاتنە ژوورەوێ ئەو خانمەو
هەلسوكوتەكانى و وەستانی لەتەنیشست پوورە فاطمەو تێبینى
كردنى جۆریكى سەیر دەهاتە پێش چاو. وەك ئەوێ هیچ
لەكۆمەلگەدا نەژیا بێت پاکی و بێگەردى و ناسكیەكەى هیچ لەكەیهكى
تیا دەر نەدەكەوت... ئەى بۆنە سەرنج پاكێشەكەى وەكو میسك لە
ژوورەكەدا بلاو بوو... خودایە بەتەواوى سەرسام بووم بەو خانمە
پەرپازە و ویستم لێى نزیک بێمەو.

بەلام بپوام بەو نەدەكرد كە بەچاوەكانم بینیم. خەریك بوو هۆشم
لەدەست دەدا بەرامبەر ئەو دیمەنە پڕ نەپتێ و پازەى كە لەو خانمە
سەرسوڕهێنەرەدا بەدى دەكرا، مێشكەم وەك دەهۆل دەنگى دەهات و

هه ستم به لیدانه خیراکانی دلم ده کرد کاتیک ویستم بچمه نه و دنیا سهیره وه دوا هه ولعدا بق نه وهی له نهیننی نه و خانمه تی بگم و نزیک بیمه وه، هه له وکاته دا له هوش خۆم چووم و ناگام له ده ورپه رم نه ما، هه ر بۆیه دوا ی نه وه م به بیرنایه ت، له که ناریکدا بورابومه وه، منیان له سه ر جیگه به کی ته نهیشتی پووره فاطمه پال خستبوو. که هاتمه وه هوش خۆم خانمه که پویشتبوو، مسته فاش له پشت سه ری دایکیه وه په روشانه بانگی ده کرد:

— دایه ! دایه ! وه لام بده ره وه .... دایه ....

نه و خانمه نه فسوناوییه به و هاتنه پر نهینیه به وه و نه و دیمه نه سهیره ی ده رکه وتنی، پووره فاطمه شی له گه ل خۆی بردبوو.

خودایه نه مه خه ون بوو! خه یال بوو؟ یان نه وانه ی که بینیم راستی بوون؟! یان ته نها له هوش خۆچونیک بوو! سه رم خسته نتوان هه ردوو ده ستم، ده ستم کرد به هاوارکردن. کاتیک بیرم له و پووداوو به سه رهاتانه ده کرده وه که له ژوور سه ری نه و خانمه پاک و بیگه رده ی له ژیانیدا جگه له چاکه هیچی تری نه کردبوو، له ناو دنیا نهینیه کهیدا ویلتر ده بووم.

په رستارو پزیشکه کان له م کاته دا پژانه ناو ژووره که وه و ئیمه یان نارد ده ره وه، من نه مده توانی چیت به پیوه پابوه ستم، له جیگه ی خۆم دانیشتم ... ئاه نه و دیمه نه ی چه ند خوله ک پیشت له به رچاومدا پوویدا، وه کو فیلم وه ک شاتزیه ک ده هاته وه خه یالم هه زاران جار

دايده چله كاندم، جگه له په نابردن بۇ خدا تاكو يارمه تيم بدات،
هيچى ترم له توانادا نه مابوو.

مسته فا كه نه و ناپه حه تى و هاوار هاواري منى له بهر دهم
د هرگاكه دا بينى، ناگادارى كرده وه و وتى:

- تكايه نارام بنه وه، ده كړيت له ئيستادا به جيمان بهيلن، نه مه
به ماناي "برؤ و ئاسووده مان بكه!" دهات، يان به ماناي "كاتيكى
تر ده تبينه وه"؟! هه لبت له حالتيكدا نه يووم بير له مانه بكه مه وه.
كاتيك پوره فاطمه يان برد، منيش بينينه كانم و هرگيږاو چاوم له سر
قوولايى ديواري ژوره كه وه كو حه په سانتيك هيشته وه. نه و ديمه نه ي
كه مرقى سه راسيمه ده كرد ديسان و ديسان به بهر چاومدا دهاته وه.

له ناو نه و ديمه نه پر په نده دا ونبوو بووم:

خدايه نه وه چ ژنيكى سه ير بوو! ديمه نيكي يه كجار
سه رسو پهنه ر بوو، چن له بير ده چيته وه؟! نه وه نده سامناك و پر
په ند بوو كه بۇ هه موو ته مه نم بۇ چركه يه كيش له بيرم ناچيته وه. كه
له و ديمه نه دا ژيام نيت له كييه تى و بوونى خؤم تيگه يشتم و بوچى و
چن هاتنه دنيا و مرقى دوستى و نه ركه كانم بۇ پوون بو وه، بۇ
يه كه مجار ده ستم كرد به ليپرسينه وه ي كرده وه كانم و له بهر امبه ر نه و
هه موو هه لانه م به خه جالت باريه وه نه فرده م له نه قسم ده كرد، نه و
پوداوه ي كه له ماوه ي چه ند خوله كيكا پوييدا ناخريته ناو ديپه كان

و وشه کان وه سفی ناکه ن، نه مده زانی باس کردنی نه و نیگا و پوانینه
 سرسورپهینه رانه ی نیوان پوره فاطمه و نه و خانه پاکیزه یی وه کو
 فریشته دهرده که وت، باوه پی پیده کریت؟! یا خود پیّم ده لّین نه و
 کچه نه قلی له ده ستداوه! چی ده لّین بابلّین من دلّنیام نه وانه ی که
 بینیم راسته قینه بوون، به لام چۆن راسته قینه یه ک؟ نه وه ئیتر منیش
 نایزانم.

پوونکردنه وه یه کم له سه ری پی نادریت، به لام نه وه ی لیّی دلّنیام
 نه وه یه که له م دیمه نه دا دوو که س پۆلیان بینی و منیش شاهیدیان
 بووم، بلّین خه یالّه، خه ونه، خورافات... هه رچی بلّین بابیلّین.

من باوه پرم به مه کردو بۆ من نه و دیمه نه به س بوو.

نه و ساته ی منی به خۆم ناساند، نه قلمی له سنوره کان په پانده وه و
 به دل هه ستم به شته نه زانراوه کان کرد، نه و دیمه نه .... بائه و چه ند
 چرکه ساته پر له په ندو حیکمه ته ی له پیش چاوم پوویدا باس بکه م،
 تاکو نه و که سانه ی وه ک من له جیهانی پۆحه کان بی ناگان و هه موو
 شته کان به پیوه ری ماده ده پیۆن وانه ی لی وه ربگرن.

باسی بکه م، تاکو له مه وه ده وله مه نده کان هه ست به هه ژاری
 پۆحیان و هه ژاره کانیش هه ست به ده وله مه ندی ده روونیان بکه ن..
 باسی بکه م تاکو تی بگه ن له ساته وه ختی له ئامیژگرتنی مه رگدا
 نه وه ی مرۆف پیوستیه تی چیه!

باسی بکەم پێش ھەمووان بۆ خۆم.... تاکو ئەو ساتە پەر لە پەندە
 کار لە مێشکەم بکات و ژيانى بە گوناھ داپۆشراوم سەر لە بەر بگورێت.
 باسی بکەم کە لە دنیا دا ھیچ کەسی بکەم بە شیوەی ئەو خانە
 نە دیبوو، کاتی ک بە ھاتنە ژوورە وەى ھەموو شتەکان گۆپان وە ک بلیی
 ملکە چ دەردە کە وێن. بە جۆرێک بۆیەى دیوارەکان، بە پەى سەر
 زەویە کەو، دەرگا و پەنجەرەکان ھەموو پەنگێکی ئەفسوناوی
 داپۆشین.

کە جەستەى بێ گیانی پوورە فاطمەش لە سەر جێگە کەى ھێزێکی
 سەیری بە بەردا ھات، ئەوانەى کە بە بەرچاومدا ھاتن و پوویاندا تەنھا
 لە یەک وشە دا کۆى دەکەمەو " مێشکەم وەستاند " ئەى جل و بەرگی
 ئەو خانە؛ من ھەرگیز لەو جۆرەم لە ھیچ جێگە نەدی بوو ھەموو
 ئەو شتانەى دەورووبەرم بە خۆشمەو جیاوازتر دەردە کە وێن.

ئەو ھەوایەى کە ھەلێشم دەمژى وە ک بلیی سێ کەنەم پاك
 دەکردە وەو لە ھەموو گوناھو پیسی و خراپە کەم دا ئیدە مائیم وە ک
 بلیی لە ژوورە کە دا کات وە ستابوو، لە ناو زەمەندا کاتیکی جیاواز
 دروستبوو بوو، لە ناو دنیاى فانیدا جیھانیکی باقى خولقا بوو.

کە دەستم بە ھێواشی درێژکرد تاکو ھەست بە جلەکانى بەرى
 بکەم، دەتوت دەورووبەرم بوو بە پێگرو ئەو خانەش بە پەرێنیک
 دەورە دراو. دەست لێدانی مەحال بوو، ئیتر ئەو بارە بە تەواوی
 پەرێشانی کردم.

دوايي ههولئ خۆم دا بۆ حالئ بوون لهو گفتوگۆيهي لهنيوانياندا
 ههبوو، بۆيه خۆم دريژ کرد بۆ چونه نيواني ئهوه دوو دۆستهوه هه
 ئهوکاته بوو که ئهمانهش پووياندا.
 ئهوه حالئک بوو که ئهوهنده بهسام و ئهوهنده پڕ په‌ند بوو
 که ئه‌قله‌کان ده‌وستيني و چاوه‌کان ئه‌بله‌ق و زمانه‌کانيش بي ده‌نگ
 ده‌کات.

خودايه، شتي ئاوا نابييت!

ئه‌وه‌ي له‌سه‌ر جيگه‌که پال کهوتبوو پوره فاطمه‌ي پيرو پوکاوه
 نه‌بوو، به‌لکو شاجوانيکي هه‌ژده سا‌له‌ي دنيا بوو که پارچه‌يه‌ک بوو
 له‌مانگ، وه‌ک بليي پوره فاطمه به‌هاتنه ژوره‌وه‌ي ئه‌و خانمه پڕ
 پازه وه‌کو جوانترين خانمي دنيا بي‌ت که‌پاوه‌ته‌وه بۆ سه‌رده‌مي
 ناسکي کچيتي خۆي.

ئه‌هي په‌روه‌دگار ئه‌مه پاستي بوو؟! يان خه‌يالي من بوو!
 نه‌خير... نه‌خير... زۆر به‌ئاشکرا له‌ژوره‌که‌دا ده‌دره‌وشانه‌وه
 له‌ديمه‌نيکي ئيجگار دل‌پي‌ندا... چاوانيکي به‌سۆز پڕ جواني،
 سيمايه‌کي دره‌وشاوه به‌نوور، ئه‌و وشه ئه‌فسوناويانه‌ي ده‌نگيان
 ده‌دايه‌وه له‌ده‌ميانه‌وه له‌گه‌ل به‌رزترين ئه‌ده‌ب و شه‌رمدا
 ده‌رده‌چوون له‌ پوو‌خساريشياندا ئه‌وه‌ي به‌ديه‌کرا دل‌خوشي‌ه‌کي
 هه‌ميشه‌يي بوو.

خودايه ئەم ئافرەتە كۆپە و ئەم قسانەى بە و گەرمى و سۆزە وە
لە نىوانياندا دەكرىت چىن؟!

بۆ حالى بوون لىي خەريك بوو خۆم لە ناو دەبرد پەريشان مابووم
هەر هيچ نەبيت وشەيە كيش تىبگەيشتمايە بۆ من بەس بوو، پەنگيشە
لە بەر ئەو پاددە زۆرەى ئارەزوو كردنى دلم بوو بييت بۆ تىگەيشتن
لە بەشيكي كەمى ئەو قسانەى لە دنياى ئەواندا دەگوزەرا خواى
مىهرەبان كردمىە شاھيد.

بە پوورە فاطمەى وت:

- چاوت پوون، فاطمەى خوشكم دوعاكانت وەرگىران، پەروەردگارم
تۆى لە لای خۆى بە جوانترين شىوہ قبول کردووە، گوناھەکانىشت
سپارنە وە.

پوورە فاطمە لە بەرامبەر ئەم قسانەيدا، چاوەکانى لىکناو تارادەى
بورانە وە پۆچوو پاشان لە قوولايى دەروونى وە پاراپايە وە:

- زۆر شوکرو سوپاس پەروەردگارم واتە ئەو گوناھانەى لە سەردەمى
نەفامى و سەرلى شىواويماندا ئەنجام دان لای خوا گيان سپارنەتە وە!
- خواى مەزن، داوايەكى پاستەقینەى بەندەيەكى خۆشەويست و
تىکۆشەر دەگەرتنیتە وە؟! لىخۆش بوون و مىهرەبانى ئەو زاتە (جل
جلالە) ئەو نەندە بىشومارە، كە ئەگەر گوناھى هەموو بەندەکانى
کۆبکرتنە وە دلۆپىك لە لىخۆش بوونى ئەويان بەسە، ئەو بەندەى كە
لە دڵ وە حەز بە نزىكى دەكەن و لە ناخە وە لىي دەپارپنە وە و لە بەر

تاوان و هه‌له‌کانیان به فرمیسک پرشته‌وه ته‌ویه ده‌که‌ن به‌ده‌ستی
خالی ده‌گپ‌ته‌وه !!!

تۆش فریوی که نجیتیت خواروو هه‌له‌ت کرد، گوناخت نه‌نجامدا،
به‌لام به‌یارمه‌تی هاوسه‌ره‌که‌ت پله‌یه‌کی نه‌وه‌نده به‌رزی ئیمان
برده‌وه که بویته دایک بۆ چه‌نده‌ها بی چاره‌و لیقه‌وماو، نه‌و نزا
په‌ته‌کراوانه‌ی نه‌وانت قبول بوو، نه‌و که‌سه‌ی برده‌وه ئیستا تۆیت.
ئیستا بیکه‌وه ده‌چینه گه‌شتیک.

- واته من مردووم؟

- نه‌خیر نه‌مردوویت، چونکه شه‌هیده‌کان نامرن، نه‌وان ته‌نها
جیگا‌کانیان ده‌گۆپن، به‌هه‌نگاویکی بی ناپه‌حه‌تی ده‌چنه نه‌و
دنیا‌یه‌ی تروه، هه‌رگیزیش نازاری مه‌رگ ناچێن.
- به‌لام خۆ من شه‌هید نیم....

- تۆش شه‌هیدی مه‌عنه‌ویت، له‌ئاخیر زه‌ماندا که زۆربه‌ی خه‌لکی
به‌ره‌و خراپه‌کاری ده‌چن، نه‌و که‌سانه‌ی که گوپ‌پایه‌لی فرمانه‌کانی
خودا ده‌که‌ن و له‌پێناو په‌زامه‌ندی نه‌و زاته‌دا ده‌ژین و نووری ئیمان
ژیانیان پووناک ده‌کاته‌وه ده‌بنه‌ پابه‌رو پێشه‌وا بۆ که‌سانی تریش،
نه‌وانه شه‌هیدی مه‌عنه‌وین، به‌ته‌واوی وه‌ک نه‌وه‌ی له‌جه‌نگدا له‌پێناوی
خودا تی بکۆشن، به‌سپینه‌وه‌ی تاوانه‌کانیان و به‌ده‌ست هێنایی نه‌و
پله‌یه‌وه ده‌مرن.

له بهر نه وه توش بووېته شهیدې معنې وې و له سزاو نارېحه تی
 ناو کړېو حشر پزگارت بوو، گونا مه کانت سرپانه وه به پراکړدن به ره و
 لای هاوسه ره که ت ده چیت که له به هشت چاوه پیت ده کات، له نا کاو
 فرمیسک له چاوانی پوره فاطمه هاتنه خوار:
 - به م گونا هباریه مه وه؟!

- به ته نها پیغه مېره کان به بی گونا ه ده چنه به ه شته وه نه وانه ش
 که نومیدیان له خوا وه ند نابریت، پروده که نه شو ده پارینه وه، نه و
 به ندانه ش ده چنه به ه شت. نه و خوڅی و نومیده ی که له چاوانی
 پوره فاطمه دا ده رکوت پل کیشا بۆ سر زمانی و که و ته پارانه وه.
 - په روه ردگارم! نه م به نده گونا ه باره ت له نه هلی به ه شت بنووسه،
 بۆ خاتری گه وره یی و شکومه ندیت هیدایه تی هه موو موسولمانه
 گونا ه باره کانی تریش بده.

- نه و خانم پر پازه دانیشن و وه ستان و تونی ده نگی که به ته واوی
 جیاواز بوو له سروشتی که سیکې دنیایی، بۆ زیاتر به رچاوپوونی
 پوره فاطمه له و و ته پر په ندانه ی به رده وام بوو:

هه والیکی پر راز:

- پیاویک هه مووکات له دوعاگانیدا داوای ده کرد "خودایه، کاتیک پوخت لیسە ندمه وه، با ته نانه ت پوچیشم ئاگادار نه بیّت"، پوژیک نه خوش ده که ویت کاتیک هاوسه ره که ی خواردن ئاماده ده کات له ده رگا ده دریت، نه وه ی له پشت ده رگا که ده بیّت ده لیت: "بیستم که هاوپیگم نه خوش که وتوو، منیش هاتوو مه سەردانی" پیاوه نه خوشه که ش که هاوپیگه ی ده بینیت زور دلخۆش ده بیّت، له کاتی قسه کردنیاندا هاوپیگه ی ده لیت: "وه ره بچین پیگه وه که میک بگه پین، باش ده بیّت"، ده چنه ده ره وه پیاسه یه که ده که ن، دواتر نه خوشه که ده لیت "ئیر بابگه پیینه وه ماله وه"، کاتیک ده گه پیینه وه، به رده می ماله که یان زور قه ره بالغ ده بیّت، هاوسه ره که ی و مندا له کانی ده گرین، له و ناوه شدا تابوتیک هه یه، پیاوه که نه و دیمه نه نامۆیه ده بینیت له هاوپیگه ی ده پرسیت:

- نه و قه ره بالغیه چیه؟ هاوسه رو مناله کانم بوچی ده گرین؟ نه ی نه و جه نازه یه کییه؟!

نه ویش ده لیت:

- وه ره بچین بیبینین، با ئیمه ش بزانی.

کاتیک دهگه نه مه زاره تازه هه لکه ندراره که ده بینن که پیغه مبه ر^ه کاتیک
ته لقین ده خوینیت، خه لکیکی زۆریش به نارامی گوئیان بۆ کرتوه،
نه مانیش ده چنه ناو نه و بیده نگیه وه گوئی بۆ ده گرن.
دوای به سه رچوونی ماوه یه ک پیاوه نه خوشه که ئاو پ ده داته وه
به لای هاو پیکه ی دا:

- ئیتر برۆین هاو سه ره که م و منداله کانم خه میانه، به لام له
هاو پیکه ی وه هیچ ده نگیک نابیستیت، سی جار هه مان قسه دووباره
ده کاته وه بۆ وه لام ده بیت، دوای نه وه ی چنه جاری تر دووباره ی
ده کاته وه له کۆتاییدا هاوه له که ی لاده کاته وه:

- تۆ که دوعات ده کرد، به رده وام داوات نه ده کرد خودایه کاتیک
پۆحمت برده وه ته نانه ت پۆحیشم ئاگادار نه بیت؟!
- به لئ.

- ده ی تۆ مردوویت، پۆحیشت ته نانه ت پیتی نه زانی. تۆ، له بهر
نه وه ی که له ژياندا بوویت به رده وام به هاواری لیتقه و ماوو بیچاره کانه وه
ده چوویت و ده بوویت په ناو یارمه تیده ریان، نزاکانی نه و انت بۆ
گیرابوو، بۆیه بویت شه هیدی مه عنه ویی و هیچ ئازاری مه رگت
نه چه شت چونکه نه و خیرخوازانه ی ده ستی بی چاره کان ده گرن
گونا هیان ده سپێته وه، نه گه ر به پوهالت گونا هکاریش بن.

له بهر خیرو چاکه کانیا ن گونا هه کانیا ن پاک ده بیتته وه و شیاوی
به هه شت ده بن...

نه ویش ده پرستیت:

- باشه ئه ی تق کئیت؟

ده لئیت:

- من ئیزائیل-

له وکاته دا میتشکم زمه ی لیوه هات یه کسه ر چاوه کانم داخران و
گوئییه کانم کپ بوون و سه رم ده خولایه وه، له دوا ی ئه وه وه
به له رزینیکی نۆره وه که وتمه سه ر زه وی.

پوره فاطمه چۆن باسی تق بکه م؟ چۆن وه سفت بکه م نازانم!
دیاره که تق خوشه ویستی خوداو دۆست و هاوه لی ئیزائیل
ده رچوویت!

تۆیه ک که خاوه نی ئه و میهره بانییه گه رده یه یه و له کۆتا
ساته کانیشدا نزا بۆ که سانی گونا هبار ده که یه، خودایه چی ده بیته!
یه کێک له و به ندانه ی ئه و نزای بۆ کرد بائه م به ندیه یه بیت!

هاواری ناخم ئیتر پی پاگیر نه ده کرا، به جۆرێک ده منالاند که
ئاگادار نه بووم هه موو ئه وانه ی ده ورو به رم سه یرم ده که ن
فرمیسه که کانم نه ده وه ستیئران، هه سته گه رم و خرۆشا وه کانم بۆ
دانه ده مرکایه وه.

له دوا ی هه موو ئه و پوودا وانه بۆ ده ستپێکی ژیانیکی نوێ و
به به رنامه، پێویستم به نه خشه پێگه یه ک هه بوو... هه ر ئیستا و هه ر
لیره .. کاتم نه بوو یه ک چرکه ش به فیقۆ بده م... به لام ئه م م چۆن

بکر دایه؟ له کوټوه دهستم پي بکر دایه؟ کي يارمه تیده رم بوايه؟
مسته فا، که له هه بوونیشم بیزار بوو، دونیای منی نه ونده دوور له
دونیای خوی دهبینی، بپوا ناکه م له ئامانجی گه پانه وه که م تی بگات
یان نایه ویت تی بگات.

ناحه قی بوو؟! بیگومان نه خیر... دوو دنیای زځر جیواو...
له لایه که مسته فا که له گه ل حه رامیک تیوه نه گلاوه و خاوه نی نه قل و
فیکریکی پاک و ته ندروست بوو، بڼ له که دار نه بوونی که سایه تی، خوی
له ناو دنیای پاکي ده روونیدا به ندکړدوه، له لایه کی تریشه وه نیلکای
نه و کچه ی که نه فسیکی به گوناوه تاوان پیس بوو و که سایه تیه کی
شیواو هه له شه ی هه بوو...

نه م دوو دنیایه چوڼ پیکه وه کړده بونه وه؟ منیک که بونی چه ندین
حه رام کړدوه له گه ل مسته فایه کی حه لالخواز... چوڼ ده بیت؟!

نه مه خه یال کړدنیشی که مژه یی و بی نه قلی بوو... نه گه رسته فای
خاوه ن شهرم و نه ده بی بی نه ندازه ش بڼ نه مه داواکار بوايه نه ده بوو
من پی بلیم: "منی خاوه ن دنیایه کی تاریک به هه له و تاوان شیاوی تو
نییم؟!" من چ جوړه مړ فیک بووم؟ گیانی گونا هباری خوم له گه ل
پوخی بیگه ردی نه و چوڼ پیکه وه بگوچینم؟!

نابیٔ هه‌رگیز نابییٔ:

به‌ئێ ئەمە پاستی و واقع و مەنتیقە، بە‌لام ئاخ ئەم دڵەم فەرمان
وە‌رناگریت، کە ئە‌قلم دە‌ئیت بێ دە‌نگ بە بێ دە‌نگ نابییٔ، ئە‌م
عە‌شقە گۆنکانی داخستوو و ئاگادار کردنە‌وە‌کانم قبوول ناکات.

لە‌کاتی‌کدا پابردووم لە‌دە‌ریایە‌ک گونا‌ه‌دا شە‌پۆ‌لی دە‌دا پۆ‌جم بە‌دوای
کە‌سی‌کی فریشتە ئاسادا دە‌گە‌را.

خودایە تۆ یارمە‌تیم بدە! باشە گونا‌هم زۆ‌ر کردوو، بە‌لام من
ما‌فی ئە‌وە‌م نیه کە پە‌پە‌یه‌کی نوێ هە‌ڵ‌ب‌دە‌مە‌وە؟! پێ‌گە‌م پێ نادریت
واز لە‌گونا‌هە‌کانم بهێنم و هە‌ڵ‌ب‌دە‌م پزگارم بێت لیان؟!

ئە‌گەر کە‌سی‌ک دا‌وای لێ‌خۆ‌ش‌بوون بکات بە‌دڵ ش‌کا‌وی
دە‌گە‌ پێ‌نریتە‌وە؟! پو‌وره فاطمە‌ش کە تە‌نانه‌ت لە‌گە‌نجیدا گونا‌هی
ئە‌نجام دا‌وه‌ پە‌شیمان بو‌ه‌تە‌وه‌ و بە‌لێ‌خۆ‌ش‌بوون ش‌یا‌وی بە‌هە‌شت و
شە‌هید بوون بوو، ئایا ئە‌و دە‌رگایە لە‌منیش نا‌کریتە‌وه؟ خودایە چی
دە‌بیٔت نە‌خشە پێ‌گە‌یه‌کم بۆ دیاری بکە.. پو‌ونا‌کیە‌کم پێ نیشان
بدە... پابەرێ‌کم بۆ پە‌وانە بکە، کە دە‌ستم ب‌گریت، منیش بباتە ئە‌و
دنیا نە‌ب‌را‌وه‌ و نێ‌وان ئە‌و کە‌سە بە‌رزانه! چی دە‌بیٔت خوا‌یه گیان!
لە‌گریاندا چا‌وه‌کانم سو‌ر بو‌وی‌وون، حا‌لی‌کم هە‌بو‌و کە ئە‌وانە‌ی
دە‌رو‌وبە‌رم بە‌ردە‌وام بە‌چا‌وی‌کی خە‌مبارو بە‌بە‌زه‌ییە‌وه تە‌ما‌شایان

ده كردم، ته نانه ت مسته فاش كه سه رقالي وه فات كردنه كه ي دايكي بوو، بهرگه ي نهو په ريشانيه مي نه گرت، هاته لام:

- ئيلكاي خان له يه كه مين جاري پوويه پوويوونه وه مانه وه ئاگاداري نهو گرنگي پيدانه ي ئيوهم، له دلسوزيستان گومان ناكه م، به لام نهو ي ئيوه بوي ده گه پين له مندا نيه نامه وي ت له خورا خوتان نازار بده ن، ئيوه نه مانه تيكي خوشه ويستي دايكمن و، منيش براي ئيوهم. نه مه كوتا خال بوو! يان ته نانه ت نه م قسه كردنه شي ده بووه ئوميد يكي تري به ره و پيش چون بۆ من! به و حاله په ريشانه پوخوا وه مه وه له بهر ده م مسته فادا له بهر نهو ي كه خوم به پتو به پي رانه ده گيرا، هه موو هاواره كاني ناخم كوكرده وه به ده نكيكي نزم توانيم بلنيم:

- من ئيوهم زور خوش ويست، ئايا هاتنه بهر ده رگاي مالي ئيوه له وگاته ي شه ودا هيچ مانايه كي ئيلاهي تيانيه؟! من گوشت و خوينم خوش نه ويستوو به چي ليم تيناگه ن؟! ئيوه به هه شتي دنيا تان پي نيشان دام، ئيستاش دهرم ده كه ن لي ي، نه مه چون له ويژدان و ميهره باني ئيوه ديت!

نهو دهر پرينانه ي ناخم له پووخسارمدا به خه ميكي نازار دهر په نكي دابووه وه، كه نه مه ش وايكرد مسته فا هه ر چه نده چه ند هه نكاويكي بۆ دووركه وتنه وه له من نابوو، به لام گه پايه وه دواوه.

له پوو خساری نه ویشدا نازاریکی تال و له لیوه کانیدا خه م ده باری
دیار بوو که له گه ل خه می دایکیدا نه و حاله ی منیش ههستی
میهره بانى نه وی جولاندوه بویه وتی:

- من زور باش له نیوه تیده گه م، به لام نیوه له من تیئاگه ن، نیمه
که نجی دوو دنیا ی جیاوازین، هیچ خالیکی لیكچوونمان نییه، له بهر
نه وه نامه ویت ئومیده وارتان بکه م، بۆ نه وه ی گونجاو بییت نیمه
هاوسه رگیری بکه ی، ده بییت تو بییت به "حیفا خاتوون" و منیش
بیمه "صوه یب" نه گه ر نه مه گونجاو نه بییت نه وا جگه له دوعا کردنم
بۆتان هیچ کاریکی ترم پی ناکریت، له گه ل هه موو نه مانه شدا نه گه ر
خودا ویستی له سه ر بییت ملی بۆ ده ده ی پووی وه رگیپاو پویشت...

له ویدا به ته نها مامه وه به و وتانه ی منی له نیوان پی ئومیدی و
ئومیده وار بووندا جیهیشت، حاله و هه گلو له یه کی خلور کراوه ی
لیهاتبوو نه و قسانه نه گه ریکی زور دووریش بوونایه ده رگایه کیان
له دالما کردبووه وه، لانی که م نه وه ته نها هه لسه نگاندنی من بوو به لام
بۆ من به س بوو.

زۆر پەرۇشى بەسەرھاتی

حیفا خاتوون و صوههیب بووم

له ته مه ندا بۇ يەكەمىن جار ئەو دوو دۆستە خۆشەويستەم بەپى
کرد، يەككىيان بەرەو بەهەشت، ئەوى تىرشىيان بەرەو قوولايى
دەروونم، بەلام زۆر پەرۇشى زانىنى بەسەرھاتی حیفا خاتوون و
صوههیب بووم، پەنگە لەو چىرۆكەدا دەروازەى تازەو ئومىدى تازە
بۇ من شاردرە بىتەو، ھەر دەبوو ئەو بەسەرھاتەم دەست بکەوئیت
لەسەرەتاو تا گۆتايى ئاگادارى بم.

ناوى حیفاو صوههیب لەمىشکەدا بەبەردەوام دەنگى دەدايەو.
بەم حالەو لەنەخۆشخانە دەرچووم، بەبى کات بەفیرۆدان خۆم
گەيانە ئەو کتیبخانە دینیەى لەو بەر شەقامەکو بەدیم کرد،
بەشلەوايەكى زۆرەو بە کتیب فروشەکم وت:

— بەسەرھاتی حیفا خاتوون و صوههیبم پى بدەن! پیاو بەبى
ئەو دەنگى لێو بەت کتیبیکى بۇ ھىنام.

— ئەو چىرۆکەى باست کرد لەناو ئەم کتیبەدا ھەيە.

کتیبەکم کردەو ھەر لەویدا خۆم لەناو پەرەکانیدا ون کرد، ئای
خودايە! ئەمە تەنھا بەسەرھاتیک نە بەلکو بەلگەيەکە کە خوين لە
جەستەى مۆفدا دەوستينيت. ئەقل لەسەردا بەھۆش دینیتەو،
چەند نەشیاو بوو کە بەو بەسەرھاتە کاریگەر نەبیت و لەدواى

بيستنى به خۇداچوونە وە يەك نەكەيت! ئەمە پۈۋبە پۈۋبۈنە وە يەك بوو
ھەموو ئەو چىزۇكانەى دىكەى كە بەناۋى عەشق و خۆشە ويستىيە وە
باۋەش بە گوشت و خویندا دەكەن ژيتر پى نا.

نۆد پى ھەستىار بووم، لەرزاندەى، لەخودا پاپامە وە: "چى دەبىت
پەرۋەردگارم خۆشە ويستىيەكى ئاۋاش بە من بىخەشە.

حيفا خاتون... دەۋلە مەندىيەكى و جوانىيەكى كە دەتوت
پارچە يەكە لەمانگ، بۆتە داستانى سەر زمانەكان.. كەسى بە ناۋبانگ
و كۆپى وەزىر نەماۋە كە داخۋازى لى نەكردبىت...

كەسانىك كە دەكەۋنە داۋى گەۋھەرۈ پارە وە.. كەسانىك دەبنە
ۋىلى بە دەست ھىنانى كلىلى باخچە يەكى پر لە جوانى بەلام دلى حيفا
خاتون بە خۆشە ويستى ھەمىشەى و عەشقى ئىلامى دەسوتىت...
پۆڭك دەچىتە خزمەتى ھەزەت ﷺ:

- ئەى پىغەمبەرى خودا فېرى شتىكم بکە كە دەمگە يەنیتە
بە ھەشت!! لەكاتىكدا ئەو چاۋەپى دەكات پىغەمبەر ﷺ بە وە
ئامۇزگارى بکات " پۆڭانە پۆڭو بگرە و شەۋانىش نوپۇز ئەنجام بەدە،"
بەلام پىغەمبەر ﷺ پى دەفەر مویت:

- حيفا تۇ دەبىت سەرەتا ھاۋسەرگىرى بکەيت، بەمەش نىۋەى
ئىمانەكەت دەپاريزىت! حيفاش بەملکە چىيەكى نۆدە وە پازى
دەبىت:

- ئىۋە كى بەگونجاۋ بزانن من پى پازىم.

- پیغه مبریش ﷺ ده فرمووئیت:

- سبه یئی به یانی یه که م که س کی هاته مزگهوت له گه ل نه و
هاوسه رگیری بکه، حیفا خاتوونیش به یی دوو دلی نه م ته کلیفه ی
په سهند ده کات هاوه لئیکی هه ژارو غه ریبیش به ناوی صوه یب ، نه م
هه واله ده بیستیت، به لام هیچ سه رنجی نادات، چونکه که ی ئاسایی
بووه غه ریبه یه که مال و حالی نه بیئت و سکی به ناره حه تی بۆ تیر
بکریت و له ژیر دارو له ناو مزگهوت پۆژ بکاته وه، جینگ له ناو دلی
که سیکی ناودار به جوانی و ده وله مه ندی بکاته وه ؟!

به لام ته ماشای کاری خوا بکن، نه و به یانیه هه ریه که له هاوه لان
به به هانه یه که له چوون بۆ مزگهوت دواده که ون، پیغه مبره ی
ئازیزمان ﷺ یه که مین که س که ده بیستیت ده چپته مزگهوت صوه یب
ده بیئت، هه زه تیش ﷺ هه ر له دوا ی نوژ حیفا خاتوون بانگ ده کات و
له نه نجامه که ئاگاداری ده کات، به ملکه چیه کی ته واو حیفا خاتوون
ده نگیکی لیوه نایه ت، هه زه وت ﷺ له پاش پیشکه ش کردنی وتاریکی
جوان نیکا هه که یان ده خوینیت و دواتر صوه یبی هه ژارو نه بوو
له گه ل حیفا خاتوونیک که پاشاو گه وره کانیش بۆ به ده سته ینانی
پیشبرکییان ده کرد په وانیه ی ماله وه ده کات.

نه و شه وه صوه یب پیی ده لیت:

- حیفا ... ده زانم تو بۆ من نیعمه تیکی زۆر گه وره یه ت، مزیش بۆ تو
به ته نها باریکی سه ر شانم، له بهر نه وه من سوپاس گوژ لریوونم و تو ش

ئارامگرتنت پئويسته، ده ته ویت نه مشه و به په رستشه وه به سه ر
به رین! له بهر نه وه ی نازیزمان ﷺ فەرمویه تی:

"له به هشتدا ساباتیك هیه، له وی ته نها سوپاس گوزارو
ئارامگره كان داده نیشن"، هر واش ده كن به رماله كانیان
به فرمیسكه كانیان ته پو دله كانیشیان به زیكر پۆشن ده كن.

جوبره نیل (سه لامی خوی له سه ر بیټ) پیغه مبه ری خوا له وه ی
پوویدا ئاگادار ده کاته وه و مژده ی به هشتی بوونی ئه وانی له خودای
مه زنه وه پی ده گه یه نیټ.

به یانی داهاتوو پیغه مبه ر ﷺ له دوی نویژ صوه یب بانگ ده کاته
ته نیشت خوی و پی ده فەرموویت:

- نه ی صوه یب نه و حال ی دوین شە وتانم بۆ باس ده که یت، یان
من باسی بکه م؟ صوه یب سه ری داده خات و ده لیت:

- نیردراوی خوا ﷺ باشتر ده زانیټ.

پیغه مبه ریش ﷺ ده فەرموویت:

- خۆش به حال ی ئیوه، هر دوو کتان به هشتین.

صوه یب خیرا ده چیته سوچه و ده پارپته وه:

- په روه ردگارا.. تو له من خۆش بوویت که واته بهر له وه ی تووشی
گونه بېمه وه پۆحم لی بسه نه وه!

نه وه نده ئیمانی جۆش ده خوات، که مه ولای مه زن داواکه ی په ت
ناکاته وه و هر له ناو سوچه که یدا پۆخی ده سپیریت.

ئەو ھاوۋەلانى لەمىزگەوت دەبن بەسەرسامىيەكى نۆڧرەو ھەرمىسكى
چاۋەكانيان دەبارىتن بۆى.

پىغەمبەرمان ﷺ بەو باۋەردارانەى لە ھەيبەتى ئەم ھەرداۋەو ھە
سەردەننە سوچدە، دەفەر موۋىت:

- شتىكى لەمە سەيرتەتەن پى بلىم! لەم كاتەدا ھىفا خاتونىش
پۆچى تەسلىمى ھەق كەرد.

ھەزارى ئەو دوو عاشقى خودايە لەتەنىشت يەكەو ھەردوست دەكەن
لەسەر مەزارى يەككىكان دەنووسن: (لەسوپاس
گوزارەكان "سەھەيب")، لەسەر ئەو ھەرىشكان دەنووسن:
(لەئارامگرەكان "ھىفا") ئەوان بەدەر لە دنياى فانى و ھەشى فانى،
بەرەو دنياى ھەمىشەى و خۆشەيىستى ھەمىشەى دور لە
جىابونەو ھەرىشتەن.

وانەى نۆڧرەگەورەم لەم چىرۆكەدا دەرھىنا كە تا قوۋلاى ناخەم
كارىگەرى لەسەر دانام، نۆڧرەباشىش لەو ھەگەشىم كە بۆچى مستەفا
منى پەت دەكەردەو، لەوانەى نەبوومايەتە ھىفا خاتون، بەلام
دەمتوانى بىمە بەندەيەك كە خوام نۆڧرەخۆش بوۋىت و شىاۋى مستەفا
بەم، جگە لەو ھەشانسىكى تەرىشم نەبوو، كەوابى بۆ بردنەو ھەى ئەم
تەقىكەردنەو ھەى بەشەو پۆڧرە ھەلدەنم پىتويست بوو، ئەگەر لەم دنياش
نەبوايە لەخوا دەپارامەو ھەى بۆ ئاخىرەتەم، ئەو پۆڧرە بىپارىكم دا كەو ھە
داكوتانى بزمارىكى ژەنگاۋى بوو بەمىشكەدا..

ده بېټ بېمه حيفای مسته فا... له و ساته ی که خوځم له ننيوان دنيا و
ناخيره تدا ون کړد بوو به زه ننگی ته له فونه کم به ناگا هام، نه وه ی
به یوه ندی ده کړد شو فېره تاييه ته کم بوو، به په روښه کی زوره وه
وتی:

- خاتون پټويسته هر نيتستا بړوین.

ترسټک که وته دلته وه، بیرم له دایکم و باوکم کړده وه:

- شټیک پوویداوه؟

- من لای باخی گشتی چاوه پټان ده کم تکایه زور خیرا بگن!

نه و ترسه ته واو دایگرم:

- چی بووه بیلین؟ ده ته ویت شیتم بکهیت؟

- دایک و باوکت تووشی کاره ساتیک بوون، په له بکه ن چاوه پټی
نیمه ن.

نمه بهس بوو که به ته واوی نه قل له ده ست بدهم هاوارم کړد:

- چی بووه؟

- شټیک نه، سویند ده خوځم، مه ترسبه کانیا ن تپه پاندوه، چاوه پټی
نیمه ن.

چیم بکړدایه، چلن بوه ستامایه! نه و ږیگه یه نه وه نده دوورو دریژ
بوو بځم... له لایه ک دایکم و باوکم له گه ل نه چهل و له لایه کیش حالی
پځم که به خه می پووره فاطمه و مسته فا و یران بوو بوو.

باوکم؛ رقی له دین بوو:

له گه ل بېنېنی دایکم و باوکم له ژوریکدا که به سر دهریادا
ده یروانی له تاییه ترین نه خوشخانه یی نه و ښاره دا، هه ناسه یه کی قولم
هه لمزی هه ردو کیشیان نه و کاره ساته یان زور به ساده یی به سر
هاتبوو، زانیاریه کان پوون بوون، که زانیم له باریکی تر سناکدا نین زور
سو پاسی خوام کرد، دایکم و باوکم هه ر که منیان له پیش خویان بېنی
حالی خویان له بیر کردو پرسیاریان له پازی کردن یان نه کردنی
مسته فا کرد، دهردی نه وان نه و خوشه ویستیه ښار او و هه لقولاوه ی
من نه بوو بقی نه وان، به لکو سوو دمه ندبوون بوو له نه زموون و ده ست
پاکی مسته فا، منیش وتم:

- نه خیر له بهر نه وه ی دایکی وه فاتی کرد نه متوانی نه و قسانه ی
له گه ل بکه م، باوکم قسه کانی پی بریم:

- باشه باشه نه و ژنه هه ر له له زگه ده چوو، ده توت نه و توی گوره
کردووه، له ده ورت ده گه پراو خه می ده خواردی وه لام نه دایه وه، حالی
کردنی باوکم له راستیه کان مه حال بوو نه و تیڼه ده گه یشته.

- به لام تق واز له مسته فا مه هیڼه .. برېږه وه بقی لای .. نه گه ر نه و
پازی بکه ین، هه م نه ندایم کی باش و خاوه ن نه زموون، هه م که سیکی
ده ست پاک و متمان په ټکراو بقی که نجینه ی پاره کانمان به ده ست
ده هیڼین، نه گه ر نا من به ټیمان و دین و ټیمامه ته که ی سه رسام نیم،

نه زمونه کانی که پټوېستمانه بڼ ټيمه به کار بهيټت نه وهی تریشی بڼ
خوی، هه روه ها ده بینین له ناو خانمه کانی کږمپانیادا ده کرټه وه و
ټيمه ش له یه کیکی تر له ده مارگیره کانی نه م مه مکه که ته پزگارمان
ده بیټ.

- ټاه باوکه ! نه قل و پوچ و ده روونی تو چه ند پږن له فیکرو
بیرکردنه وهی هه له و تاوان، که پاککردنه وه یان له م ته مه نه تدا کاریکی
نه سته مه، ټاه نه گه ر نه و که سانه ت باش بناسیایه دلنیام وه کو من
حه یران ده بویت بڼیان.

ماموستا ټاقله کانی باوکم چه ندین ساله نه مه یان تیگه یاندوه "
کونه په رسته کان ده یانه ویټ مه مکه که ته که مان له ده ست ده بهيټن،
نه گه ر نه مه به راستی پووبدات چه نده سه ربه ستی و دیموکراتی هه بیټ
هه موویمان لی قه ده غه ده که ن له بهر نه وه پټوېسته بهر
له گه شه سه ندنی گه نجه دینداره کان بگرین، ته نانه ت ده بیټ بهر له
چرڅکردنیان سه رکوتیان بکهین".

له بهر نه وه باوکم هه مووکات له هه موو هه ولټیکی بچو ککردنه وه و
که م کردنه وهی نه و جوړه که سانه دا ده ستی هه بوو، (قوناغی ۲۸ ی
شوبات) نه و پرؤسه توندپه وییبهی به شیوه یه کی دږندانه به رامبه ر
که سه دینداره کان گیرایه بهر، له بیرمه چوڼ باوکم فرمیټسکی خوشی
ده پښت.

چۆن له بیری ده کهم؟ باوکم چەند خۆشحال ده بوو کاتیک ئه وانی ده بینی به ره و زیندان و سزادان پاپیچ ده کران هه مووکات چه پله ی لیده دا بۆ گرتن و نازاردان و نه میشتنی گه نجه دیندارو پارێزکاره کان، له به رامبه ر نه مه شدا یارمه تیده ریکی ماددی باش بوو بۆ ئه و گروپ و لایه نانه ی شه پی یاسایی و نایاساییان له دژی ئه و که سه دیندارانه سازده کرد.

باپیره م هه رچه نده خۆی دیندار بووه، بۆ خویندنیکی باشتەر باوکمی ناردووه ته فره نسا، به داخه وه باوکیشم به دامالزای له باوه پو کلتوری خۆی و گرنگی نه دان به پیروزیه کانییه وه گه پاره ته وه. باپیره شم که به و خه فه ته وه ته مه نی به سه ر برد ده یوت "ئه وه گه وره ترین هه له ی من بوو"، وایزانم هه ر به و خه مه شه وه سه ری نایه وه و مرد.

له خه یزانه که ی ئیমে دا خواو دین و ته نانه ت بۆ نه ئایینی ه ناساییه کانیش به سه ر زماندا نه ده هاتن. قوریانی کردن به دپنده یی و هه ج کردن به لاسایی کردنه وه و سوودگه یاندن به عه ره به کان ناسیترا بوو، له ده وریه ریکی وادا بووین که استغفر الله هاو پێکانی باوکم پێکه نینیان به باسی خواو قورشان و ئیمان ده هات، که سانیک بوون چاویان جگه له پاره و سه روه ت شتیکی تری نه ده بینی.

ئیتەر منیش له ژینگه یه کی له م جۆره دا گه وره بووم و شیوه م گرت ته نها یاسا که له من گه یه ندرا بوو ژیا نیک بوو له به رزترین و

شکۆمه ندرتین حالدا، له بهر ئه و ئازادیه زۆره ی پێم درابوو هه
له سه ره تای خویندنی ناوه ندیمه وه خه یائی " هاو پێی کوپ" ها تبه وه
سه رم، من دوور له پاکی و بێگه ردی و پارێزگاری گه وره کرابووم،
به تایبه تیش یاسا وه لویسته ئایینه کان به پیشهاتیککی که م و
بێ بایه خ ده هاته پێش چاو.

له گه ل ئه مانه شدا له بهر ئه وه ی فه لسه فه ی ژیا نم هه له بوو، هه یچ
کات ههستم به ئاسووده یی راسته قینه و دلخۆشی نه ده کرد، زۆر جار
سه رم ده کرده سه ر وه رگرتنی چاره سه ری ده روونی. له کۆتایی ئه م
ته قه لایانه مدا زۆر باش تیگه یشتیم که من له ده رووندا نو قسانیه ک و
حه سه ره تێک و بۆشاییه کم هه یه که نازا نم چ ناویکی لی بنیم، به لام
هه ست به نه بوونی ده که م ئه وه موو ده سه لات و سه رووت و ژیا نه
به رزه ی من تیا ی بووم و خه لکانێک ئی ره بیا ن پێ ده بر دم، ئاسووده یی
پۆحی پێ نه ده به خشی م و نه ده بووه پووناکیه ک بۆ تاریکایی ناخه م.

له بهر ئه وه بوو که به ناسینی خه لکی ئه نادۆل و تیگه یشتن له
په ره رده ی خه یزانیان، من دنیا یه کی زۆر جیاواز تر م دۆزیه وه،
له کۆتای شیدا بوومه عاشقی ئه و دوو مرۆفه ی به به خشنده یی و یارمه تی
دان و خاوه نداریه تی جوانترین په وشته کان ناسرا و بوون.

پۆحی خاوی ن و دوور له ماددی هت و به رزه وه ندی خوازی،
هاو پێیه تیه کی دروست و بێ به رامبه ر سیمایه کی پازا وه

بەزەردەخەنەيەكى شىرىن و دوستايەتيەكى گەرم و يارمەتيدانئىكى
دلىسۆزانه لەپىناوى خوادا....

بەلى ھەر ئەمە بوو ئەوھى پى دەبەخشىم كە نە لە پاریس و نە لە
نيۆرك و نە لە ھېچ جېيەكى تری گەشتەكانمدا ھەستم پى نە كرد بوو،
ديار بوو ئەوھى من لە ھەسەرى دنيا بۆى دەگەپام لە پوويەكى شىرىن و
درەوشاوە وەك خۆرى مەوۆتيەكى سادەى ئەنادۆلدا دۆزیمەو،
بەناسینی ئەو دنيا جیاوازه كە گرنگترین دۆزینەوھى ژيانم بوو. ئىتر
جیاواز ترو بگرە پىچەوانەى خىزانەكەم بىرم دەكردەوھو شىوازی پى
پۆشتنەكانم لەگەل ئەوان جیاكردەوھ ھەموو دوعاو ئارەزووم ئەوھبوو
باوكم بە تىگەشتن لەم پاستىيە لە نەسىرى پارە پزگارى بىيىت و
گوئى لە دل و ويژدانى بگرىت.

ئەو دوو كۆچەريەى وانەى مەوۆفدۆستى دەلئىنەوھ:

بەئومىدەوار بوونى دلم و خەيالەكانى سەرمەوھ گويم بۆ چۆنەتى
كارەساتەكەى باوكم و دايكەم دەگەرت، كە لىپرسراوئىكى
نەخۆشخانەكەو سەربازىك ھاتنە ژوورەوھ.

- شايت حالەكانى كارەساتەكەمان دۆزىوھ كاك عەقىل. خانمىكى
سى بۆ سى و پىنج سالانەى خەمبارو پىاوئىكى تەمەن چل سالانەى
بەشەرم، ئەو دوو گوندنشينەى وەك دوو ھاوسەر دەردەكەوتن

هیلەکانی پوخساریان تەقەلاو ماندوو بونیانی بە دەست ژییانی
سەختەووە نیشان دەدا.

بە جل و بەرگیشیاندا دیار بوو کە سانیکی هەژارو کەم دەست
بوون، کە بەو حالە لاوازو کەم تواناییەووە بینیم زۆر ئازارم چەشت،
نۆدیش پەرۆشی حالیان بووم.

دەبێت باوکم لە بەر یارمەتیدانی ئەوان و بۆ خەلات کردنیان داوای
کردبێت؟ یاخود ئەگەر بووبێت ئەو کارەساتە بۆ سزادانیان
بانگی کردوون؟ هەرچەندیش لە سیمایانم دەپوانی هێمایەك نەبوو بۆ
تێگەیشتن، ئەوەندە دڵم بۆ ئەو مڕۆفە داماوانە دەسووتا کە بێ تاوانی
و بێ چارەیی و پاکییان تیادەبینرا، باوکم شانەکانی بەرزکردەووە بە
توندی هەلی دایە:

– ئێوە ئەو جانتایەتان برد؟ پێ بوو لەسەنەدو بەلگەنامەو پارەکانم.
پیاوی هەژار بەگریان و زەبونیەووە وتی:

– نەخێر گەرەم، ئێمە شتیکی لەو جۆرەمان نەدیووە و نەبردووە،
باوکم بەتوورەبیەووە هاواری کرد:

– کەواتە، ئەی لەکوێیە؟

بەبێ دەسەلاتیەووە سەری دانەواندو وتی:

– هەموو شتیکیان لەجەنابی پۆلیس گەیاندووە گەرەم لەوکاتەدا
پۆلیسەکەش هاتە قسە:

- که وردهم له بهر نه وهی نه مه له دهره وهی شار پوویداوه، پښکره
چه کداره کان دهستیان تیایدا هیه، نیمه نه و زانیاریانه ی پټویست
بوو له مانمان وهرگرت. پووداوه که به م شیوه یه گټر پراوه ته وه:

نږه کاتیک له گه ل خانم له شاخه کانی تړوسه وه به ره و خوار دین،
به هوی بارینی به فیره وه به ره و که نده لانیك خلور بوونه ته وه.. که
نه وی لاپالیکي سه خته و له خواریه وه دۆلک هیه، نږه به
نوتومبیله که تانه وه ته قله تان داوه و تا خواره وه خل بوونه ته وه به
هوی نه وهی له شوینی پووداوه که دا شوشه ی مه یمان دوزیوه ته وه،
نه وه دهرده که ویت که نږه ش له وکاته دا مه ست بوون.

باوکیشم وه که نه وهی زور شتیکی ناسایی بیت به توپه ییه وه به گز
پولیس که دا چووه وه:

- به لی، خوار دبو مان وه سزا که شی هرچی بیت وهریده گرین به لام
بابه ته گرنه که م پی بلین جانتا که له کوټیه؟

پولیس که ش وه مندالیکي پیگه یشتوو، به ربه قیه که وه له باوکمی
پوانی و وه لامی دایه وه:

- نه م خیزانه ش که له کوچره یه کائن له وکاته دا سه رقالی مه پ
له وه پانسن بوون، کاتیک نه و کاره ساته ی نږه ده بینین، له
که نده لانه که وه دینه خواره وه و نږه به برینداری له نوتومبیله که تان
دهرده هینن، دواتر هاوړیکانی تریان بانگ ده که ن و به یارمته ی نه وان
ده تان گه یه ننه وه سه ره وه، به هوی داخستنی پښکه کانیشه وه نږه

دهگه يه تنه ناو چادره کانيان و له سهرمای نه و شه وه پزگارتان دهگه ن،
نه گه ر نه م خيرخوازانه نه بونايه که پايان کردوه بۆ يارمه تيتان يان
له سهرمای نه و شه وه دا ده تان به ست يا خود ده بوونه ژمه خوراکي
ناژه له دپنده کان.

هه ستم به شهرمه زاري ده کرد و ئاره قى خه جاله تيم ده رده دا
به رامبه ر نه و خيزانه به پرتزو خيرخوازه که به نيته باشي يارمه تي دايک
و باوکميان دابوو، به لام نه وانيش که مترين سوپاس گوزاري و منه ت
باريان نه ده نواند، خودايه، نه مه چي بوو؟ خه ريك بوو به ته واوي شيت
ده بووم که ده مبيني که مترين هه ستي مرقايه تي له دلياندا نيبه
به رامبه ر هه ژاره کان. هه رچي بيت من چهند سالي ته مه نم له گه ل نه و
جۆره مرقانه و له و دنيايه دا ژيا بووم، بير لي کردنه وه شي نازاري
ده دام پۆليسه که له پوون کردنه وه ي پووداوه که به رده وام بوو:

- جانتا که شتان به هه موو به لگه نامه کاني ناويه وه له چه کداره
پيگه ره کان سه ندراونه ته وه و لاي نيمه پاريززاده، نه م که سانه ي که
نيوه به تاوانبارتان زانين له گه ل کرانه وه ي پيگه کاندان نيوه يان
که ياندوته نه خوشخانه ي نه و شاره هه موو خه رجيه کانيشيان له
گيرفاني خويان داوه، نيت له وه زياتر خۆم پي پانه گيرا به تووپه ييه وه
پووم کرده باوکم:

- نيوه ش نه م مرقانه ي که ده بيت ده ستيان ماچ بکه ين بۆ
ليپرسينه وه بانگتان کردوون؟ من له به رامبه ر نه م دوو مرقه به پيژده دا

خه ریکه ده تویمه وه، ئیوه ش ته نانه ت داناچله کن؟ ئه مه چ جوره
په فتاریکه؟ ئیوه مه ست و ویزدانتان چی به سهر هاتووه؟ بۆ خاتری
خوا دلتان بۆته به رد؟! باوکم وهك په فتاری مه میشه یی خۆی، وهك
ئه وه ی گوپی لی نه بووییت:

- که واته ئه و پاره یه ی خه رجیان کردووه، به زیاده وه پتیا ن بده نه وه
با برفن

پیاوه که به سه رنجیکی ورده وه پوانیه باوکم، به ده نگیکه وه که
ویزدانه کان ده هژینیت وتی:

- که وره م ئیوه هیچ له خوا ناترسن؟

ئه و ئیواره یه له پیناو پزگار کردن و بردنه سه ره وه ی ئیوه دا له و
که نده لانه ی تیی که وتبوون خۆم و هاوسه ره که م زۆر به سه ختی
توانیمان پزگارتان بکهین، به هۆی ئه وه شه وه هاوسه ره که م
کۆرپه یه کی له بار چوو، که ماوه ی ده ساله چاوه پتی منالین، ئیمه
گیانیکمان کرده فیدای پزگار کردنی ئیوه، هیشتا ش ئیوه مان
له ده ره وه به جی نه هیشت ئیوه ش چی ده لین!

ئه و به یانیه که پڤگاکان کرانه وه، پاره یه کم نه بوو تا کو
هاوسه ره که م که به رده وام خوینی لی ده پویشت و ئیوه ش که به
برینداری له لای من بوون بگه یه نمه نه خوشخانه، بۆیه له خزمه کانم
قه رز کرد، کاتیک چاوه پتی سوپاس کردنیکمان له ئیوه ده کرد، هاتن
به دواماندا و هاوسه ره که میان به زۆر له نه خوشخانه هه ستان له بهر

نه وهی ئیوه بانگتان کردبووین، ده بینن که نه و داماوه توانای به پټوه
وهستانی نیه.

ته ماشاکه ن گه وره! ئیمه له شاخ و داخه کان گه وره بووین
گه وره کانمان جوان قسه کردنیان فیر نه کردووین، به لام پیاوه تیان فیر
کردووین، ئیمه له بهر پاره نا به لکو له بهر مرقفایه تی یارمه تی خه لک
ده دهین، ئامادهین هه موو نه وهی هه مانه خه رچی بکهین له پټناو
یارمه تی دانی غه ربیک، لیقه و ماویک یان هه ر کهس که پټووستی
پټمان بیت، گیانی نه وان به گیانی خۆمان ده زانین و ماله که شیان
نه مانه ته له لامان، ئیمه له گه وره کانمانه وه نه مه مان بینیه و
لییانه وه فیر بووین، نه مهش بق سوپاس کردنی بهنده کان ناکهین،
به لکو بق به دهسته پټنای پره زامه ندی خوا ده یکهین، پاره ی که سانیک
وه کو ئیوه ده ست و گیرفان و گه ده مان پیس ده کات، خوا
به نسیمانی نه کات.

نه و پت دانه وه یه ی پیاوی هه ژار به رامبه ر باوکم دایه وه، هه موو
هه سه کانمی وروژاند و دلمی داچله کاند.. بی ده نگیه کی قوول
ژوره که ی داگرت وه فاداری و مرقف دۆستی نه و دوو که سه ی وه کو
شاخ له بهرده م هه مووماندا چه قی بوون، گیانی به بهر بی پۆحه کانیشدا
ده کرد، به لام باوکم تا نه و کاتهش هه ستیار بوونیک له پوو خساریدا
ده رنه ده که وت، له وانه یه نه وه بق یه که م جار بوو بیت خۆی

به قهرزدارى ئو دوو مرقفه زانبييت، كه سهرى دانه واندو ناچار بوو
له بهر خويوه وهك بلّيت " ببون.." ورته ورتيكي ليّوه دهرهات.

ئو دوو مرقفهى كه شايستهى ئو وه ببون سهدان جار له
شهرمه زاريدا سهرىان بۆ دانه ويترت و پتيه كانيان ماچ بكرت، به
سهره رزى و بى چاره پتى سوپاس كردن پوشتنه دهره وه. منيش
دهم له باوكم كرده وه چاوه كانم تى بپى، هه موو ئو نه فرهت و بق و
تووپه ييه ئو چه ند مانگه له دلمدا دروست بوو بوو دانه دانه
هه لمپشتن، ده مويست ئو وانهى مرقف دوستيه يان تى بگه يه نم كه ئو
دوو مرقفه هه ژارو فيداكاره به كه سيكي به ندهى پارهى وه كو
باوكميان ده دا، پرسيارىكي سپكهرم له باوكم كرد:

- نه گهر له لاي ئيوه پووداويكي له و جوړه له كه سانتيكي تر پووى بدايه
ئو فيداكاريهى ئو وانتان ده كرد؟

- .....

- كه وايه ئو وهى له ژياندا ليتان فير بووم تا ئيرهيه. نه متوانى زياتر
له ژووره وه بمينمه وه، ده رگا كه م دا به يه كداو پويشته دهره وه،
نه گهر نا له بهر تووپه يى ئۆم، دوور نه بوو هيرشى بق و كينه م
به سهرىاندا بته قيته وه.

به پاكردن خۆم گه يانده ئو دوو مرقفه به پريزه و تاوم دايه
دهسته كانيان بۆ داواى ليپوردن، خانمه كه به دنيايه كه له خۆشه ويستى
و پريزه وه ليى پرسيم:

- تۆ چى ئۇ پياوھىت؟

- من كچى ئۇم

دەستەكانى بۆ ئاسمان بەرزكردەوھوتى:

- ئاي خۇاي مەزىن تۆ لە وشكانىھوھ ئاۋ دەرەھىئىت و ئاۋىش لە
جىيەك وشك دەكەيت. كچىكى وەك فرىشتە دەبەخشىتە مۇڧىكى
ئاۋا ستەمكار. ئاي خۇاي پەرۋەردگارم! باۋەشى بەمندا كردو نزاى
بۆ كردم:

- خۇاي گەۋرە بتكاتە دۇستى كەسە بەپىزەكان لەدلەۋە "نامىن"
يىكى گەۋرەم بۆ كرد، ويستم كەمىك يارمەتى بگەمە گىرفانەكانيان،
بەلام پىگەيان پى دەدام؟!

بە سەرسامىيەكى نۆردەۋە لەۋ دل فراۋانى و بەخشندەيىھى ئۇ دوو
مۇڧە قارەمانەھى كە جەكانيان كۆن و پىلاۋەكانيان دپاۋو
فرمىسكەكانيان لە چاۋ قەتيس مابوو دەمپوانى و پىي وىران دەبووم.
چەند حەزم دەكرد منىش كەسىك بوومايە لەۋ دنيا پاك و
بىگەردەھى ئەۋاندا، لەكاتىكدا ئۇ كەسە بى نوورو ساردوسپو دوور
لەۋىزدان و مۇڧايەتياۋە منيان بەچاۋ و سەرى خۇيان دەزانى، من
دەمويست بىمە قاچ و پىيەكانى ئەم كەسە غەرىبە گەرموگۇر و
بەخشندە و مېھربانانە، پاكى و دلفراۋانى ئۇ دوو ھاۋسەرە منيان
عاشقى خۇيان كرد بوو. ئۇ باۋكەم كە ۋامدەزانى ھىچ پىي كارىگەر
نەبوۋىت، ۋادەردەكەوت بۆ يەكەمىن جار ۋانەيەكى لەۋ خىزانە

کۆچەریه وه رگرت بێت، هه رچه نده نه یده ویست خۆی وانیشان بدات، به لām چه ندراریک خەمی ئەو هه له یه ی له لای دایکم باس کردبووه وه ته نانهت باسی کرد بوو که شه وێک له خه ونیدا با پیرم پێی وتوه " کوپم من پیت خه جالهت ده بم " به مهش ئازاری چهشت بوو، ئیتیر له چاره کانی باوکمدا نه رم بوونیکم هه ست پێ ده کرد ئەمهش زۆر دلخۆشی کردبووم به رده وام بۆی ده پارامه وه .

چۆن به رگه ی ئەو په رۆشیه بگرم:

به ئێ هه ر ئەو شه وه بپارمان دا به خیزانی بچینه سه ردانی مسته فا بۆ سه ره خۆشی لێ کردنی، به و به هانه یه شه وه دوا داواکاریمان و ته نانهت دوا پارانه وه ی منیشیان پیشکهش ده کرد. ئەگه ر مسته فا په سه ندی بکر دایه باوکم بۆ کار ده به یێنایه لای خۆی و هه موو تواناو یارمه تیه کیشی پێ ده به خشی، چ یارمه تیه کیش! کۆمپانیا که ی ده خسته به رده ستی، په روه ردگارا! پلانی ئەم کاره چه نده خۆشحالی کرد بووم، ده ی وایه من دووباره ئەوم ده بینیه وه! په رۆشی و هه ستیاریه کی بێ ئەندازه هه موو گیانمی تاودا بوو دوا ی چه ند پۆژیک له عه سڕیکی درهنگ و هختدا که وتینه پێ، به گه یشتنمان به و شاره شیرینه و چوونه ناو گه رهک و به رده م مالۆچکه گلێنه یهک نهۆمیه که ی ئەوان ئیتیر ورده ورده هه ناسه م توند ده بوو.

مستەفا كە دەركاگەي كرده وە ئىمەي بينى نۆر سەرسام بوو،
دەمزانى ئەو ئەدەب و پەوشتەي ئەو ھەيەتى ھەرگىز ئىمە لەویدا
ناگەرپىنئىتە وە، بەدلىنبايى ھەرمووى دەكردين بۆ ژورە وە چونكە من
نۆر باش ئەوم دەناسى، سەرسام بوونەكەي خۆي دەريپى:

- ھەرگىز چاوەپى ئىوھەم نەدەكرد، ئەمە لای من بە و مانايە
دەھات: "ئىوھ چەند بى شەرمن من نازانم چۆن لە دەستتان پزگارم
بىت!" پۆشتە كە نارە وە ھەرمووى كرىنە ژورە وە كاتىك دووبارە
پىم نايە ناو ئەو مالەي ژيانى سەراپا گزپى و خۆمى بەخۆم ناساند،
ھەموو گيانم گەرم داھات و بەبى ويستى خۆم دەلەرزىم.

دايكم كە لەو حالەدا بينىمى ئاگادارى كردمە وە:

- ئارام بەرە وە كچم ئەم پەرۆشەيت چىيە؟ خەرىكە
دەبورپىتە وە...؟

بەلى بەپاستى خۆم بەنۆر پاگىردەكرد تاكو نەكەومە سەرزەوى.
بەبينىنى مستەفاش ھەموو ناخەم شىوايوو، لەنامىز گرتن و ھەستە
دايكانەكەي پورە فاطمەش بەھىچ جۆرىك لەبەرچاوم نەدەپۆيشت،
چەندە بىرم دەكرد...

ئەھ لەم مالە! تۆ منت بەخۆم ناساند مەرفايەتى و خوش ويستنت
فەركردم، بەجىھانى شەرم و ئەدەب و پزىت ئاشنا كردم.

پۆشتىنە ناو ئەو ئورە بچوگە پاكوخاوين و پاژاوه يەى لەكە شىكى
ئارام و ئاسوودەدا مرقۇسى مەست دەکرد. ئاشكرا بوو ئەمە
پەنگدانەوى پۇخى ئەو كەسانە يە كە لەم مالا دا ژياون..

سەرۆكى شارەوانى و جەنابى پارىزگارىش كە هاتنى باوكميان
بيستبوو، پاش كەمىك ئەوانىش گەيشتنە ئەوى.. باوكى بى ئارام
ديسان بەشپوانى قسەكردنى تاييەت بەخۆى بەشپووى فەرمان كردن
دەستى كرد بە قسە لەگەل مستەفا كە بەپپووه پاوهستا بوو:

- ئەى گەنج... من لە ژياندا نەچوومەتە بەرپىي هېچ كەسك بەلام
دەبينيت كە هاتومەتە لاى تۆ، لەبەر ئەوه باش گوئ بەوتەكانم بدە،
دەمەويت گەورەترين شانسى ژيانت بخەمە بەردەست.

بەم پيشەكە دوور لە پىزدانان و بى هەستەى نۆر تووپە بووم
ديسان سەرەتايەك بوو بۆ تىكدانى هەموو شتىك. لەخوا دەپارامەوه
كە بە ئومىدەوه لەم مالا دەربچين، باوكم كە وەكو شىر خۆى
بەبەمىزو سەپپنەر دەزانى دەستى پىكرەوه:

- هەلەكەم تىگەيشتم، ئىمە خەلكانى ئەنادۆليمان بە نەزان و نەقام و
دواكەوتوو دەزانى ديارە كەوانى، ئىمە خاوەنى پارەين و ئەوانىش
خاوەنى پيارەتى و مەردايەتى، لەبەر ئەوهى ئەمەمان درەنگ زانیوه،
تاوانبارين، هەر بۆيە لە تۆوه داواى لىبوردين لەهەموو خەلكى ئەنادۆل
دەكەم، بىگومان ئەمپۆش بۆ چاككردنەوهى ئەو هەلەيەمان هاتووين.

مسته‌فای زیره‌ک که ده‌یزانی سه‌ره‌نجامی ئه‌و قسانه‌ی باوکم به‌کوێ ده‌گات، به‌هه‌لوێسته‌یه‌کی پێچه‌وانه‌ ده‌ستی به‌رزکرده‌وه‌و باوكمی بێده‌نگ کرد، به‌ده‌نگی‌کی خه‌مبار‌ه‌وه‌ وتی:

— من وام گومان ده‌برد بۆ پرسه‌ی دایکم هاتین، به‌لام هه‌له‌ بووم پێویست ناکات ئه‌مانه‌ بلێن، ئه‌گه‌ر باسه‌که‌ی هه‌ر ئه‌مه‌ بێت له‌خۆرا خۆتان ئه‌زیه‌ت داوه‌، ئه‌وه‌ی که‌ مسته‌فا وتی، باوكمی شه‌رمه‌زار کرد بۆیه‌ هه‌ستی به‌هه‌له‌که‌ی کرد:

— دووباره‌ داوای لێبوردن ده‌که‌م، ئێمه‌ به‌داخه‌وه‌ فێری ئه‌م نه‌ریتانه‌ نین، به‌لام به‌پراستی ئێمه‌ بۆ سه‌ره‌ خوشی وه‌فاتی دایکت هاتبووین، خۆت خوش بیت، بێگومان له‌گه‌ڵ مردوودا نامرین. ده‌بێت به‌رده‌وامی به‌ژیان بده‌ین، تۆ ئیتر ئه‌بێت له‌بیری خۆتدا بیت، کارێک بۆ داها‌تووت بدۆزیته‌وه‌، له‌م سه‌رده‌مه‌دا ئیمامه‌ت سکت تێر ناکات، تۆ کارێکت پێویسته‌ که‌ شیاوی لێها‌توویه‌که‌ت بێت.

دیسان باوکم له‌ قسه‌ په‌قه‌کانی به‌رده‌وام بوو، ته‌نانه‌ت سه‌ره‌خۆشیه‌که‌شی گه‌پانده‌وه‌ بۆ سه‌ر باسی ئیش کردنه‌که‌، مسته‌فا به‌هه‌موو پیاوه‌تی خۆیه‌وه‌ دووباره‌ ناچار بوو قسه‌کان به‌باوکم ته‌واو بکات:

— بۆ سه‌ره‌خۆشی کردنه‌که‌تان زۆر سوپاستان ده‌که‌م بۆ مه‌سه‌له‌که‌ی تریش... من ئێستا بیری لێ ناکه‌مه‌وه‌ له‌کاتی پێویستی خۆیدا کار ده‌دۆزمه‌وه‌، ئێستا نوێژی عیشا کاته‌که‌ی نزیکه‌و من

له مزگوت ئەرکم ههیه، له سەر ئیزنتان ده بیئت بپۆم ئەمه به مانای
ده رکردنی ئیتم ده هات به شیوهیهکی پزێو تهقدیرهوه " له گەل ئیوه
هیچ ئیشیکم نه ماوه، ئیتر نه گەر بپۆن زۆرباش ده بیئت". به لام باوکم
نیه تی قبول کردنی ئەمە ی نه بوو بۆیه وتی:

- فەرموون... به ئەرکی خۆتان ههستن ئیتمهش لیتره چاوه پزێتان
ده کهین، که مسته فا پۆیشته دهر، باوکیشم ئەوه ی له دلیدا بوو
که مته رخه می نه کرد له دهر بپزین:

- که سی نه فام و کۆنه په رست.. ئەو نیعمه ته ی هاتۆته به رپیی له قه ی
لی ده دات. مڕۆژ تا دوا هه ناسه شی پپۆیستی به پاره هه یه، که سیکی
به ناوبانگی وه ک من هاتۆته به رده رگا که ی خه ریکه یاری به شانسی
خۆی ده کات.

چه ند میواندارییه کی جوان بوو:

مسته فا له گەل گه رانه وهیدا ئەوه نده ی میوه و شیرینی و پپۆیستی
میوانداری هینایه وه که سه رسام بووین له و کاته ی شه ودا له کوئ
به دهستی هینان!

ئەمه کلتوری ئەنادۆلیه کان بوو، به ئیمان و قورئان په روه رده
کراون. به مڕۆژ دۆستی و ئەده ب و پزیز گه وره کراون له سەر مۆدیلی
ژیانیك پاهینراون که خزمهت کردنی میوان که مترینیه تی.

ئەمە پەشت و تىگە يىشتويىيەك بوو كە ئەگەر دوزمەكە شيان
 بهاتايە مالىيان تا تىريان نەكردايە و جوانترين خزمەتيان پيشكەش
 نەكردايە نەياندە هيشت بېرات، ئەو ەى منى عاشق كوردبوو،
 خەونەكانى پازاندبوو ەو لە پۆحمدا پۆچوو بوو ەر ئەم
 تىگە يىشتويىيە جوانە بوو، ەمووان پىكەو ەو دلفراوانى و دەست
 ئاوەلايىيەيان سەرسام مابووين، مستەفا كە ەكو دەست پەنگىنى
 كچىكى گەنج خواردنەكانى نامادەكرد بوو بە دەستەكانى خۆى
 پيشكەشى كردىن، ەمووانى ەيران كوردبوو.

دايكم و باوكيشم كە لە نزيكەو ە ئاگادارى ئەم پياو ەتى و ەست
 بەرزى و پەشتەى بوون تىگە يىشتن كە بۆچى منيش وا دلدارو ەيران
 ماوم بۆيان، باوكم بى دەنگى پېو دەستى بەقسە كردهو ە:

- مستەفا دەستت خۆش يىت كوړم، بۆيەكەمىن جارە لە ژياندا
 لە مالىكى گلدا دانىشم و ئەم خزمەتە بكرىم! بەپاستى كاريگەر بووم
 بە دەروون پاكى ئىو ە. ئەگەر بتانە وىت ئىستا بچىنە سەرباسە
 بنەپەتەيەكە، لەدەو ە دوام دەكرد كە ديسان باوكم بەقسەو
 پەفتارەكانى نەيىتەو ەزى ناپەجەت كردنى مستەفا. كە باوكم
 دەستى كردهو ە بەقسە، من بەردەوام سەرجى مستەفام دەدا بى
 ئاگادار بوون لە بەرپەرچ دانەو ەكانى ئەو. بەلام ئەو بەهيچ جۆرىك
 ئاوپىكىشى بەلاى مندا نەدايەو ە. بى ئەو ەى چاوى نەكەو یتە سەرم،
 ئەو ەى لە دەستى بهاتايە دەيكرد. تەقوا لە ناخى ئەودا بەجۆرىك بوو،

که نه گهر هه موو دنیا پیکه وه هه ولای خه له تاندنیان بدایه، نه و لایه کی له نه فسی نه ده کرده وه، باو کم له وته تیکه ل و پیکه له کانی هه بهرده وام بوو:

- نیت له دنیا دا به ته نهایت داهاتوویه کت پیویسته. سه یرکه بۆ نه مه چیت پی ده لیم: لای نیمه هه م ئیش هه یه بۆتۆ، هه م نیمه ش له پیویستی که سیکی ده ست پاکی وه ک تۆداین، نیمه له نه زمونی تۆ سوو ده مند ده بین و تۆش له پاره که ی نیمه، نه گهر نه م داوایه قبول بکه یت ده بیته خاوه نی ده سه لاتیک که په نگه خه یالیشته نه کرد بیت ته نانه ت داهاته که شت خۆت دیاری بکه، هه رگیزیش ده ست له بپیاره کانت وه رناده ین.

نه وه زۆر باش بزانه که هیچ که سیک نه م ده سه لاته په هایه ی پی نادریت و هیچ نه ندامیک پله ی تۆی نادریتی، بۆچی نه مانه ده لیم؟
ژیانی سه ره برزانه و به په وشتی تۆ کاریگه ری زۆر له سه ر نیلکای داناوه، نه ویش له سایه ی تۆوه ژیانیککی نوپی ناسی، تا نه مرۆ به و جۆره ئاسووده و دلخۆش نه بووه. تۆ بوو یته یارمه تیده ری کچه که م، منیش ده مه ویت یارمه تی تۆ بده م، مه سه له که به م جۆره یه.

باو کم تا قسه ی بکر دایه هه له ی زیاتری ده کردو منیشی زیاتر شه ره زار ده کرد، نه یده زانی قسه کانی به ره و کوئ ده چن و نه و که سه ی نه م خه ریکه به رامبه ری قسه ده کات به ته واوی له په گه زو بیر کرد نه وه ی نه و، زه وی تا ئاسمان جیاوازه.

سەرەپای ھەموو ئەو داواکاریە سەر سەختانە ی باوکم، مستەفا

دیساینیش بە پەوشت بەرزى خۆیەو وەلامى دایەو:

- سەرەتا سوپاسى زۆرى ئەو تەکلیفانەت دەکەم، بۆ ئەو
بیرکردنەو وە یەشتان لە من ھەر سوپاس دەکەم، منیش دەمەوێت ئێوە
بزانن کە من ئیستا لەبیری دۆزینەو و دەست کەوتنى کاردانیم،
بەھۆی چەند کاریکی بچوکی خۆمەو و جارو بار لەدەرەو و ناو وەو ی
ولات لە دۆستەکانمەو و پارەیکم پى دەگات، کە خەرجى پۆزانە ی
خۆمى پى دابین دەکریت، لە ئوسترا لیاو ئەلمانیاو پوسیاو بەردەوام
ھاو پیکانم پە یو ەندى دەکەن بۆ پیشکەش کردنى بانگەشەت نامە بۆ
کار، بەلام من نامەوێت ئێرە کە شوینى یادگارى باوکم و دایکە بەجى
بەیتلم، ھەر وەھا ئازارى دایکیشم جارى زۆر تازە یە، ئەگەر پێویستم
بە کار بوو ئەو کات خۆم پە یو ەندیتان پێو دەکەم.

بۆ مەسەلە ی کچە کەشتان.. دایکم ئەو ی زۆر خوۆش دەو یست
تەنانەت وەکو کچی خۆی، منیش پێز بۆ ئەو خوۆشەو یستى دایکم
دادەنیم و، ئەو وەکو خوشکی خۆم تەماشای دەکەم. بەدەر لەمە
نیەتیکی ترم نییە.

ئەم وتانە ی کۆتایى وەکو بۆمب لەناو ژوورە کە دا تەقیەو و
ھەمووان وەلامى خۆیان وەرگرت، بەلام ئەو ی بەتەواو ی پووخوا من
بووم، ھەموو ئومێدەکانم لەگەڵ زەو ی تەخت بوون، بەلام زۆر سەیر

بوو هیشتاش تروسکاییه ک له هیوا له دلمدا مابوو، باوکم به و
 خۆبه گوره زانین و بێ منه تیه وه ئه ویشی پێ له ده ست دام.
 له دلی خۆمدا پرم له و جۆرو شیوازی قسه کردنه ی باوکم ده بوه وه
 " ئاخ باوکه چی ده بوو بۆ یه ک جار له ته مه نتدا وازت له
 خۆبه گوره زانین و لووتبه رزی به یتایایه و فیری شیوازی قسه کردن
 ببویتایه !

بۆیه ک جار نرخی که سی به رامبه رت بزانایه ! هه ستت به گرنگی
 شته کانی تریش بکردایه ، جگه له پاره ... ئاخ باوکه چی ده بوو؟! "
 له بهر ئه وه ی قسه و باسه کان خه ریک بوو کۆتاییان پێ ده هات،
 جه نابی پارێزگار هاته قسه و وتی:

کاکێ به پێژ ئیه گوێی مه ده نی، من خۆم له گه ل مسته فا
 قسه ده که م، هیوادارم قسه م نه شکێنیت و دوا ی چاره سه ری
 کێشه کانی، به دلی خۆشه وه ده ست به کار بکات.

لاشه یه کی بێ گیان بووم:

ئه وێمان به جێ هیشت، به لام دلم له لاشه م و هۆشم له سه رم جیا بوو
 بوونه وه .. بیرم نییه هیچ کاتێک ئه وه نده به پووخوا ی و نا ئومیدی
 خۆم دی بێت! ئومیدو خه یال و خۆشه ویسته یه کانم له وێ جێ هیشت
 و به بێ گیان وه ک جه نازه هاته ده ر! ئیتر لاشه یه کی بێ گیان بووم!
 چه ندین پۆژ نه هاته وه سه رخۆم، له ژووره که م ده رگام داده خست و

شهو تا به یانی ده گریام، له حزووری خوادا چه نده فرمیسم
پرشت...!

نیتربل من پوژانیکسی سهخت دهستی پیگردبوو نه مده ویست
بگه پیمه وه بل نه و ژیا نه دوو پوویسی و دلته نگي و بی پوچه م
به له دهست دانی مسته فاش که هه موو نومیدیکم بوو، نیتربه هه ردو
دهست ده نویست نیمان له نامیز بگرم و لیتی جیا نه به موه چونکه جگه
له نیمان دلته واییه کم بل نه مایوه وه.

نه مه دواي نه وهی نه وه واله شم بیست، که جه نابی پاریزگار
چهند جار مه سه له که ی به مسته فا وتوه ته وه و ژوری لی کردوه،
نه ویش بهرگه ی نه گرتوه وه له بهر نه شکاندنی قسه ی نه وه و شاره ی
به جی هیشتوه، تاقیکردنه وه ی پاسته قینه ی من نه وه کاته دهستی
پیگرد. بل بهرده وامی دانم به ژیان بی مسته فا دوو هه لیزاردنم
له بهرده مدا بوو: یان چوونه وه ژیر باری نه و دنیا بی پوچه ی که
هه موو شتیک به پاره ده پیویت، یاخود پیداکری له سه رگه یشتن
به خودا و ئاسوده یی پاسته قینه وه و پیناوه شدا بهرگه گرتنی هه موو
فشاریک... بل نه وهی له ناو ته نیایی خو مداو له و دنیا تاریکه ی تیایدا
بووم نه خنکیم چه ندین پوژ له خودا پارامه وه. نه وه نده گریام و هاوارم
کرد وهخت بوو ناخم پارچه پارچه ده بوو و تیک ده چووم. له م گه شته
نوییه مدا به بی مسته فا بهرده وام ده سوتام و داوام ده کرد که
پزگار که ریک پابه ریکم پی نیشان بدریت که جیگه ی مسته فا پری

بکاته وه چونکه له وباره قورسې به سر شانمه وه بوو نږد لاواز بوو
بووم بهرگه گرتم نه ستم بوو، وه ک دريژ کړدنې ده ستيکې يارمې ته
بؤ که ستيکې ته نه ای به جي ماو له ناو بيا بانيکې چؤلدا خواي مه زن
دهرگايه کيشي به من نيشان دا...

نه و پوډاوه پر پازه تان چؤن بؤ باس بکه م ... نازانم ... بؤ که ميک
دوورکه و تنه وه له خه مه کانم و سوک بووني نه و باره قورسې ژيان
به يې مسته فا! له کومپانيا که ي باوکم ده ستم به کار کړدن کړد،
له سنوري کاره که شمدا ه و لم ده دا ده ستي يارمې ته بؤ که ساني
ليقه و ماو ه ژاري خه لکي نه نادول دريژ بکه م به تايبه تيش دابن
کړدنې خه رجي خویندن بؤ مندا له ه ژاره کاني نه و شارانه له نيه تمدا
بوو.

به لي هه موو شتيک له و نيواره يه دا پوويډا، نه و نيواره يه
ده ستيکېکې نوې بؤ ژيانم و خؤپاگريه کي تازه له ته مه نمدا و
بپرکړنه وه و فيکريکې نوې له زه ينمدا چرؤي ده کړد...

نه و نيواره يه، له گه ل دايکم هه لسه نگاندنمان بؤ نه و پوډاوانه
ده کړد که له و کؤتاييانه دا تيا ياندا ژيا بووين به مانايه کي تر
به ليپرسي نه وه ي خؤمان، دانه دانه هه له کانمان ده ينيايه وه پيش چاو.
له م مه سه لانه دا دايکم له باوکم بؤم نزیکتر بوو، باوکم به هه موو جؤريک
له باسي خواو پيغه مبه ردا به رپه رچي ده دايه وه.

سامناكى قيامەت:

لەناو ژوورەكەمدا كە بەجوانترین كەل و پەل پازیننرابووەو لەسەر جینگە گەرمەكەم پال كەوتبووم، لەزەینمدا وردەكارىەكانى پڕۆژەى یارمەتیهكە بەهەزار جۆر دەهات و دەچوو، لەخشوعىكى زۆردا بەداواکردنى پەناو یارمەتى و هێز لە پەروەردگارم بۆ ئەو كارە خێرەى دەستم دابوو بەچاوەكانم داخست تا خۆم لەناو هاوارو نالەى خەلكى شلەژاوو ترساوى سەر شەقام و كۆلانەكاندا دۆزیووە كە هەموو هاواریان دەکرد "قيامەت هەلەستیت!" ئەو دوكلەى ئەو ناوێ پڕكردبوو، چاوەكانى كۆبەردەكرد، چەندە سوتینەر بوو! بەو هاوارو نالانەى بەرز دەبویووە گۆنیهكان كپ و كەپ دەبوون، تەلارەكان دەپووخان و كێوكان تاناستى شەقامەكان تەخت دەبوون.

لەناو ئەو هەلەمە دۆزەخىەى هەموو جێیهكى گرتبووەو كەس نەیدەزانى چى دەكات و بەرەو كوێ پادەكات، ئەو هاوارە تۆقینەرانهش كە بەرز دەبوونەو مەزەى پارچە پارچە دەكرد.

من و دایكم و باوكیشم كە هاتبوینە بەلگۆنى فیتلاكەمان سەرنجى ئەو تابلۆ ترسناكەى دەوربەرى خۆمانمان دەداو لەبەرامبەریدا بەهاوارکردنەو بەاوەشمان بەیەكدا كەردبوو.

بەبەرچاومانەو هەموو كۆمپانیایو كارگەكانى باوكم دەپووخان پارەو چەك و بەلگەكانى بەهەوادا دەچوون و دیار نەدەمان.

نۆرى پېنەچو لە سەر گردىكە وە شتىك وەكو ئەژدىھايەك ھەموو
 ئەو ھى خواھنى بوين قوتى دا. ئىمە بەترسىكى نۆرەو ھەناو ئەو
 ھات و ھاوارەدا بەرە و قاتەكانى سەرەو ھەھاوارى "خودايە
 يارمەتيمان بەدە" پامان دەکرد باوكم كە بەدرىزايى ژيانى لەدژى دىن و
 خوا وەستاو ھەيچ كات بچوكتىن ھەنگاوى بۆ نەناو، ھەردو
 دەستى كرديو ھەو بەلاڤنەو ھەو لەخۆى دەدا: "خوایە جگە لەتۆ ھەيچ
 دۆست و پزگار كەرىكى تر نى، بەتەنھا تۆ دەتوانىت يارمەتيمان
 بەدەيت!"

دايكيشم ھاوارى بەرگى نەدەگىرا:

"تۆ كە چارەى بى چارەكانىت تۆ پىگە نىشانى سەرلېشىواو ھەكان
 دەدەيت.. يارمەتى دەردەدارەكان دەدەيت پزگارمان بكە
 خودايە..."

بەئومىدو بېوايەكى نۆرەو لەوترس و توقانەى تيايدا مابووين
 لە ھەر ساتىكدا چاوەپى بووين ھەرگ يەخەمان بگرىت، ئەو ھە
 يەكە مجار بوو لەژياندا ھەستم بەبەرگەوتنى ساردى فرىشتەى گيان
 كىشان ئىزرائىل دەکرد كە بە خوین و گيان و دەرووندا دەپۆشت،
 ئەو ترسەم لە فرىشتەىك نەبوو، بەلكو لەبەر گوناھبارىم بوو.

لەبەر ئەو ھە تا دەنگم دەربھاتايە ھاوارم دەکرد:

- پەرەردگارم! من بەندەىكە شىواى تۆ نىم، بەلام تۆم نۆر
 خۆش دەوێت، ئەو بەندە خۆشەويستانەى تۆشم خۆش ويست، ئەگەر

له بهر خاتری نه وانیښ بیټ، که میکی تر ته مه نږ پی بیه خشه تا کو بڼ
 گونا مه کانم ته ویه بکه م و له بهر په زامه نندی تو کاری خیر نه نجام
 بده م، له ویی چاره ییه دا که له سرمانه وه تا پیکانمان له ناره قی ترس
 و بیمی خو ماندا نقوم بوو یووین خو مان بڼ ته سلیم کردن به مه رگ
 ناماده کرد بوو. له ناکاو له ناسمانه وه نامیریکی فریو ده رکه وت،
 نازانم چو ن وه سفی بکه م تا بلایی سپی... له فرۆکه و کږپته ر و هیچ
 یه کیکی تر له و نامپازه فریوانه نه ده چوو که ده یان ناسین، وه کو
 بالنده یه کی سه رنچ پاکیشی گه وره له ناسمانه وه به نه سپایی
 داده به زی.

به ته وای هاته سه رسه ری نیمه و به ه وادا هه لو اسرا بوو دوو
 که نجی خوین گهرم له ناو ده رگا که یدا ده رده که وتن که گوریسه کانی
 ده ستیان فری ده دایه خواره وه دانه دانه نیمه یان بڼ ناو نامیره
 فریوه که پاده کیښا له گه ل دایکم که پویشینه ناو نامیره که وه، خواجه
 نه وه کوئ بوو! پر بوو له هه موو جوانیه ک... نه و دوو که سه ش که
 پیشوازیان لی کردن، له جوانیه کی نه فسوناویدا بوون، له سه رنچ
 پاکیشی و په ونه قیکی هوش به ردا بوون که مرقفی مه ست ده کرد.

کاتیڅ نوره ی باوکم هات بڼ گه یشته ناو نامیره که له ناکاو
 نامیره که به رز بوه وه بڼ ناو هه و او ده رفعت به سه رکه وتنی باوکم
 نه درا، زور پاپایه وه و هاواری کرد " منیش ئیمانم هیئا، منیش
 به رن! " به لام زوری پی نه چوو له ناو دوو که ل و ته مه کانددا له چاو ون

بوو، له گڼل دايكم زږد گريابن و داوامان كرد كه باوكيشم سرکه ویت
به لّام به كيك له و گه نجه پېر پازانه وتی:

- له خړپا خۆتان ماندوو مه كن، ثم نامیره به كيكه له
نوتومبيله كانی به هه شت، ته نها دوسته كانی خوا ده توانن سواری نه مه
بین.

یه کسر له و کاته دا نومیدیکی گوره له دلّما دروست بوو " واته
خوای مه زن نیمه ی به دوستی خوی داناوه ! "، گه نجه کی ته نیشتم
وهك نه وهی ناگاداری چرکه به چرکه ی نه وانه بیټ که به خه یالّما
ده هاتن ناوپی دایه وه به لامدا:

- نیوه له بهر کرده وه كانی خۆتان نا، به لكو له بهر دوعای
خۆشه ویسته كانی خوا که بۆ نیوه یان کردووه پزگارتان بووه.

به پېرۆشه وه پرسیم :

- کی دوعای بۆ نیمه کردووه.

- وهرن بتان به مه لای نه وان.

نه وهی پزگاری کردین، کی بوو؟

به پڼگه یه کی ته سك و تاریك و ده رچه یه کی پېر زه همه تتدا
پوښتین تا گه یشتینه بهر ده رگایه کی سهرنج پاکیش و وه ستاین
وتی:

- بچنه ژورده وه، چاوه پیتانن.

ئای خویه گیان! باخچه یه کی ئه وه نده نه بپاوه و دلپفین بوو،
 ئه وه نده سه رسامکه ربوو، هه موو هه سته کانی مرؤفی
 ده جولاند... له ناوه پاستیدا کۆشکیکی گه وره هه بوو که تا دلّ حه ز
 بکات پازیننرابوه وه به هه موو جوانیه ک، ئه و قیللایه ی ئیمه که له ناو
 هه موواندا ناسرا بوو، له چاو ئیره دا ته نها هیلانه یه کی بچوک بوو،
 له حه په سان و په رۆشیدا له بهر خۆمه وه وتم: "ده بیّت ئیره به هه شت
 بیّت..."

چه ند مه تریک له و دیوو کۆشکه که وه جییه کی دانیشتن
 ئاماده کرابوو که تیایدا دوو مرؤف دانیشتن بوون پرشنگیان
 له دووریه کی زۆره وه ده دره وشایه وه، پاش ته ماشایه کی زۆر توانیم
 بیان ناسمه وه که مسته فاو پووره فاطمه بوون.

به پاده یه ک سه رم سوپما بوو که خه ریک بوو له هۆش ده چووم،
 پووی دره وشاوه ی ئه و دایک و کوپه و خۆشحالی له پاده به دره ریان
 ئه وه نده ئیمه شی هه ستیار کردبوو که ئیره بییمان پیده بردن...

ئیمه یان له شویننیکێ تایبه ت دانیشاند و خۆشیان له و ساباته ی که
 چه ند مه تریک له سه رو ئیمه وه بوو به پوو خۆشیه کی زۆره وه دانیشتن
 و ته ماشای ئیمه یان ده کرد.

دایک و کچیش له و تابلۆ وه صف نه کراوه دا ته واو خۆمان له ده ست
 دابوو، بیده نگ و حه په ساو مابووین... به لّام حه سه ره تی باوکیشم له دلّ
 ده رنه ده چوو دایکیشم فرمیسکی ده رشت و ده یوت: "ئێستا باوکیشت

لیره بوايه! "باوكم كه له دنياش نه يهيششت ئاسووده بين، ليرهش
ته نانهت ده بيت خه فته لي بخوين...

ئوهي وهكو خزمه تكارهاته لاما و ميوانداريه كي باشي ليكردين
وتي:

- به لي ئه دايك و كوپه زوريان دوعا بو كردن، به تاييهت مسته فا بو
هيدايت وه رگرتنتان زور پاراپيه وه ئه وان ئيوه ده بينن و ده نكتان
ده بيستن، به لام ئيوه قسه كانى ئه وان نابيستن.

دهستم كرد به پاراپانه وه كه ئه گه ريه ك وشهش بيت ده مه ويت قسه
له گه ل مسته فا بكم، بويه به و كه سه ي ميوانداري ده كردين وتم:

- چي ده بيت پيگه يه كم نيشان بدن تا به جوريك قسه مان له گه ل
بكه ن! لاني كه م سوپاسيان بكه ين له به رئه وه ي ئيمه يان پزگار
كردوه ....

ئو كه سه ئه فسوناوييه:

- ده چم پييان ده ليم ..

نوشتايه وه چرپه يه كي به گوئي مسته فا دا كرد، له دواي ئوه وهك
ئوهي پيشتر پيگريك هه بوو بيت و ئيستا نه ما بيت، له دوريه كه وه
دهنگي مسته فام ناسيه وه كه وتي:

- به خيرهاتن...

ئيمهش يه كسه ر وه لامان دايه وه:

- خوا لیتان پازى بېت. نه گەر یارمه تیتان نه داینايه نه و گه رده لولولى
دنیايه که له قیامت ده چوو نيمه شی قوت ددها و پرگارمان نه ده بوو،
به لام باوکم نه هات.

مسته فا وتی:

- زږر خه مبارم بڼه وه به لام خوا شانسىکى تری بڼه نيوه نارد نه گەر
نه م هله به کار به پتن و بینه به نده به کی شیاوی نه و سره نجامتان
ثاوا ده بېت، ده بېت حالى باوکت بڼه نيوه بېته په ند.

دایکم به په روښه که وه وتی:

- هاوسره که م هیچ شانسىکى نيه؟

- نه وه ی که دیوتانه بڼه ویشی باس بکن نومید ده کم نه و خوايه
بدوژینه وه که نه وی ناردو ته دنیاو هر نه ویش له دنیا ده رى ده کات
به لکو نه م به جدی وه ریگریټ و ناماده کارى بڼه دوا پوژى بکات.

دایکم پرسى:

- نه ی نیمه چی بکه ین؟ له کوپوه ده ست پى بکه ین؟

- خواى م وزن چی له نيوه بووټ....

- واته؟

مسته فا له وه لامى نه مه دا سهرى پاوه شانده:

- ته مه نتان به خورپای تیپه پانده پیکه نینتان به و که سانه ده هات
که به نده ی باشى خوا بوون، دوزمنى قورشان و نیمان بوون، به لام

په روه ردگارم نه وړنده مېهره بانه، بچوكترين په شيماني ناو دلّه كان
ده كاته وه سيله ي پرگار بوون بويان.

دايكم نيلكاي خاني زور خوش ويست تهنه به دوعا كړدنه كاني
خويشي لي نه گه را، به لكو داوي له منيش ده كړد له نويزه كاندا دوعاي
بق بكم، به هوي دوعا به كوله كاني دايكمه وه خوي گه وړه شانسيكي
تري به نيوه به خشي .

- تكا ده كه م به رچاو پوونيمان پي بدهن!

- زيانتيكي شياو به به نديايتي خوا، دوزينه وه ي گروپي نه و هارپيانه ي
كه له پيتاو به ده سته پتاني په زامه ندي خوادا كرده كهن، قه زه كړدني
نه و په رسته شانه ي كه نه تان كړدوون....

همو نه مانه م له بهر كړد، دواتر پرسيم:

- باشه كي يارمه تي نيمه ده دات.

وتی:

- بچنه لاي فريشته خان.

- فريشته خان كييه؟

- نه و نيوه ده دوزيته وه.

به دهنگه دهنگيكي زور به ناگا هاتم، زه مين له رزه بوو، فيلاكان
به و گه وره ييه له شوپني خويان ده له رزينه وه زور ترسناك بوو،
همووان خويان گه يانده باخچه كه ي دهره وه، وهك بلپي نه مه
سهره تاي نه و پووداوانه بوو كه له خه ونه كه مدا دي بووم، سهره نه وه

بوو من و دایکم و خزمه تکاره کان و ته نانه ت باو کیشم له و کاته دا ته نها
هاواری خوامان ده کرد.

دایکم نه یده توانی هیور ببیته وه.

- دایکه به سه ... ته واو بوو ئیتر... ده مویست بیوه ستینم،
نه ده کرا...

- چون ئارام بم کچم، ئه مه م به ته واوی له خه وندا بینى، سه یری
چاوه کانی دایکم کرد، وه که نه وه ی بۆمبای پیا ته قی بیت چاوه کانی
سوور بوو بوون، پوخساری ته واو تیکچوو بوو، وه کو شیت هاواری
ده کرد: "فریشته خان، فریشته خان.."

وتم:

- دایکه کام فریشته خانه !

- نه و خانمهی ئیمه پزگار ده کات....

ئای خوابه گیان ... بی هۆش بووم له ویدا... دایکیشم هه مان
خه ونی بینیه . باو کیشم دووباره پیکه نینی به ئیمه ده هات، ئه م
شتانه له دنیا ی نه ودا جیی نه ده بووه ته نها شت که باوه پی پی هیئا
بوو پاره و هیژ بوو.

نه خشه ریگا و یه که مین سو جده م:

نه و شه وه له که ل دایکم نه خشه پنگه یه کمان دیاری کرد:

۱- ژيانتيك كه شياوى په زامه ندى خوا بيت.

۲- گروپی ئەو ھارپپیانەى كە بۆ خوا دەژین.

۳- یارمەتى دانى بى كەس و ھەژارەكان.

ئەو ئىۋارە يە يەكەمىن ھەنگاۋ بوو بەرەو ژيانىكى بۆ خوا بوون،
لەكاتىكدا باۋكم و ھارپپىكانى لەسەر مېزى خواردنەو دەنگى
پىكەننىيان بەرزەدەبوو، من و دايكم بۆ يەكەمىن نوژمان لە
حزۋورى پەرۋەردگار پراۋەستان.

ئاي خودايە ! لەو ئىۋارە يە ..! يەكەمىن تەكبىر .. يەكەمىن
پراۋەستان .. يەكەمىن سۈجەدە ..

ئەو ئىۋارە يە پۆحم تيايدا فېرى و دۆلم لەجىتى خۆى ھەلگەندراو
جەستەم لەپاستەقىنەترىن عەشقدە توايەو ....

ئەو ئىۋارە يە سەتايك بىو كە ھەستمان بە پاستەقىنەترىن
ئاسۋودەيى دەكرد و واماندەزانی تازە لەدايك بووينەتەو .

ئەو شەو ە بۆ يەكەمىن جار قىبلەمان ناسى و پوومان كرده خواو
بەشدارى ئەو كەشە مەعنەويە جوانەمان كرد كە بەندە پاستگۆكانى
خوا تيايدا دەژین چۆن باسى بگەم پەرۋەردگارم ؟!

ئەو شەو ە تا بەيانی بەبى وەستان فرمىسك لەچاۋم دەبارى لەبەر
ھەلەو تاوانەكانم تا توانيم داۋاي لىخۆش بوون و سېرنەو ەى ھەلەكانم
لە زاتى ھەق كرد .

ئەو شەو ە تەمەنى گوناھبارى ئىلكاى كۆتايى پى ھات . لەژيانى
تازەشمدا بە بەلئىتى جيانەبوونەو ەم لە پېيازى خوا دەستم پى كرد ،

به دريژايي تاريخايي نه و شه وه داوام كرد خوا به بنده يه كي شياوي
خوي قبولم بكات وه كو دوا دوعاشم له به يانيدا له قوللايي ده روونمه وه
پارامه وه " په روه ردگارم نه گهر بۆ يه ك ساتيش له م كه شه پۆحانيانه
دابرام، ئيتير مه مژينه !..."

هر كه پۆژ بو وه يه كه مين شت كه له ژياني نويماندا پتي
هه ستاين، له گه ل دايمك پۆشيني جل و بهرگي گونجاو به و ژيانه مان
بوو، بۆنه مهش زۆر نارپه هه تيم به ده ست باوكمه وه چه شت، به لام ئيتير
من جگه له خودا گويم بۆ كه سيكي تر نه ده گرت، كاتيك
به سه رپۆشه كي سه رمه وه بۆ يه كه مين جار چومه به رده مي
ئاوينه كه م، به نه سريني چاوه كانمه وه به ئينم دا " نه م سه رپۆشه
شايه تي ئيعانه كه م بيت، ده بيت به رده وام به م پۆشاكه وه بپۆمه ده ر،
ئيتير نه مه ده بيته ناموس و نيشانه ي ئيعاني من"

نه و پۆژه فله سه فه يه كي نه گۆرم بۆ ژيانم دانا، سه رده تا ده بيت
خۆم په روه رده بكه م پاشان پتويسته بيمه ژنه بازركانتيكي به هيژو،
هه موو نه وه ي ده ستم ده كه ويته به سه ر ليقه وماو و قوتابييه
هه ژاره كاندا دابه شي بكه م.

زۆر به تاييه تيش ده بيت قوتابخانه و جيگه ي پتويست بۆ
پيگه ياندي گه نجاني ئيعاندار و نيشتمان په روه ر بكه مه وه، هه موو
نه وه ي كه ديته ده ستم ده بيت بيكه مه وه قفي نه م يارمه تي و
خزمه تانه ..

بەلەم لەم نەخشە پێگە نوێیەمدا، چاوم لەو پێگە یەش بوو کە
مەلەك خان بۆم دیاری دەكات، ئەو كۆپە؟ لەكۆپە و چۆن
دەردەكە ویت؟ چ پێگە یەكمان نیشان دەدات؟ بەردەوام بێرم لەو
دەكردەوه.

لەگەڵ ئەو خانمە دۆستانە ی کە لەكۆتایی هەفته کاندایانیشتمان
هەبوو بۆ گفتوگۆ کردن لەسەر بابەتە ئێمانیەکان و وەرگرتنی زانیاری
پێویست بۆ برەودان بە بەندایەتی و پەرستشەکانمان، بەم جۆرە
بەبیرکردنەوە یەکی قوولەوه هەولمان دەدا لەخۆمان و دینەکانمان تێ
بگەین، ئەوەندە لەم گفتوگۆیانەدا قایل دەبوومەوه کە بەپێی ئەو
زانیاریانە ی لەو ئۆفیس دەبووم، پۆزانی لەکاتی دیاریکراودا جێبەجێم
دەکردن.

ئاشکرایە تا ئێستا لەبۆشایی و کەلتینی گەورەدا ژیاوم و بەخۆشم
نەزانیوه... ئاها باوکە چیت پێی بلێم، نازانم... بەتەنها نەتکردینە
بەندە ی پارە، بەلکو بەدوور خستنهوه مان لەدین ئێمە ت کردبووه
لاشە یەکی بەشان و شەوگەتی ناو بۆشی پۆج لاوان.

دووبارە کۆتایی هەفته هاتبوو، بەفرین بەرهو ئەو گفتوگۆیە پام
کرد کە بانگهێشتیان کردبووم، لەکۆمەڵەکەدا دوو پزیشک و چەند ژنە
بازرگانێک و چەندین کەسی تری خاوەن ئیشی جۆراو جۆر نامادە
بوون.

ئەوئەندە كاريگەر بووم بەو گفتوگويانە.. لەزيرەكى و لايھاتوويى
 ئەوانە شەرمەزار دەبووم كە پيشتر واتىگەياندرابووين موسولمانەكان
 كەسانى نەفام و نەزانن.. ئەوانەى لەوى ئامادەبوون، ھەريەكەو
 لەبوارى خۇيدا كەسى پىگەيشتووبوو ئەمەش دىيابىنى منى تەواو
 كۆپى بوو.

من كيم؟ بۆ دەژيم و ھۆكارى بوونم چيىە؟ ژيانى دووھەمى كەسانى
 مردوو چيىە؟ ياساكانى ئىسلام بۆ ژيان چين؟ ئەى حىكمەت و
 دانايىيە شاراوھەكانى چين؟ سەدان پرسىارى لەو جۆرە لەسەرمدا
 گوزەريان دەكرد. بەلادانى ئەم پەردانە لەسەر چاوم ھەستم دەكرد
 لەپىويستى ئەوھەدام زانستىك بزانم كە پىگەيەكم بەرھە ئاخىرەت بۆ
 پووناك بكاتەوھ....

بەئى ھەر لەم كۆمەلانەى تياياندا دادەنيشتين بەشيۆەيەكى
 سەرنج پاكيش و بە ئەدايەكى جوان وەلامى دانەدانەى ئەمانەم پى
 دەگەيشت... ئاھ مستەفاكەم! چەندە قەرزارى تۆم... تۆ بەتەنھا
 خۆشەويستى و عەشقى دىنايىم نەبوويت، تۆ خضرىك بوويت كە
 پىچكەى ئاخىرەتيشت نیشان دام، بەخۆشويستنى تۆ ھەموو ئەم
 جوانيانەم دۆزيەو تەنھا خۆشەويستى خۆت نا، بەلكو عەشقى خوات
 پى ئاشنا كردم.

چۆن سوپاس گوزارت بىم، نازانم! ئاھ ئىستا لىرە بوويتايە لەلام
 بوويتايە ھەموو تەمەنم پى ببەخشيتايە. بەتپىپەر بوونى پۆژ لەبەر

چاوم گه وره تر ده بیټ، ژيان بينی تۆ هه موو پۆژێك باشت
له بیرکردنه وه کانی منیشدا پهنگ ده داته وه. چی ده بیټ، پۆژێك
ده رکه وه. نه دله ساف و خاویته بابتوانیت له هه ست و سۆزه کانی
من تی بگات، وه ره وه ده ستم بگره تاکو له سایه ی تۆدا بتوانم
به متمانه یه کی زیاتره وه له سه ر نه م پێگه یه ی په ره ر دگارم پێ بکه م.

گوناهه کان دل ده مرینن و، مرۆف دلته نگ ده کهن:

نه پۆژه له باسی کدا بووین که پیش گفتوگۆکه دیاری کرابوو شه رم
و شکوو نه زه رکردن، به کورتیه که ی (عیف هت) داوین پاک ی، باسی نه و
پۆژه مان بوو.

له راستیدا نه م باسه جیی گرنگی پیدانی منیش بوو، چونکه من له
کلتوری که وه هاتبوو که هیچ له سه ر نه م بابه ته نه ده زانی و
له ژيانێکی پر سه ر به ستیدا هه ستم به هیچ هه ستیارییه کی نه م یاسایه
نه ده کرد.

له و کۆمه لگه یه ی من لیوه ی هاتبوو، گه که کان پێویست بوو بۆ
ژيان یان یه ک بناسن و بچه ده ره وه و پیاسه بکه ن پێکه وه... به لام
پوانینه ئیسلامیه کانی نه م ژiane نوێیه مم نه ده زانی له پوو ی نه م
بابه ته وه... له به ر نه وه باسی نه و پۆژه نۆر بۆم گرنگ بوو. یه که مین
جار بوو تی پوانینه ئیسلامیه کان سه باره ت به م باسه ببیستم... نه و
ماله ی وانه که مان لی ده خویند به دیکۆری عوسمانیه کان پازیترا به وه

که له وپه پری جوانیدا بوو له سهر دیواره کانی تابلو و نووسینی نږد
جوان نه خشیترابوون به جږړیک مړوځی سهرسام ده کرد، له ژوره وه
که سیکی نه و نه ده نارام دانیشتبوو، که هر به یه که م هه نګاونان
به ره و ژوره وه هه ست به هه لمړینی هه وایه که ده کرد که پڅ
پیویستیته تی.... خانمیکې پووخوڅ و دهر وون پاک که
به هه لسوکه و ته شیرینه کانی ناخی مړوځی فته ده کرد، خاوه نی نه و
ماله بوو. خوځی ماموستای په روه رده یی و هاوسه ره که شی له کارګه
کاری ده کرد. هر له گه ل چوونه ژوره وه م به پیشوازییه کی گهرم و
له نامیزگر تنیکې دایکانه ی پر له میهره بانی فهرمووی کردم بڼ
دانیشتن. له پشت سهرمه وه کتیبخانه یه کی پاراوه به چه ندین کتیبی
دینی و زانستی هه بوو که سهرنج پاکیشترینیان ته فسریرکی قورشان
بوو له ناو به رګیکې په نگ سووردا.

له دوا یه کترناسینیکې خوشکانه نه و خانم ی به پرپرسیار بوو
له باسی نه و پوڅه دهستی به قسه کانی کرد:

- وانه که ی نه مړومان باسیکی نږد جدیدی و گرنګه له لایه نی
کژمه لګه و مړوځایه تییه وه "عیففت (داوین پاکی) و زینای چاو" ه...
نه م باسه هه ستیاره ی که په نګه لای نږو یه موسولمانان فهراموڅ
کراو و له بیر چوه وه بیت، نه خوڅشیه کی کاریګه ره له سهر هه موو
لایه نیکې ژیان ی مړوځ.

به ره باسی "زینای چاو" وه کو ناماده کارییه ک بۆ نه و باسه
 سه ره تا بابتهی "بی شهرم و شکویی" باس ده کهین، چونکه بی
 شهرمیه که زینای چاویش دینیتته کایه وه، به داخه وه نه مپۆ زینای
 چاو بۆته به لایه ک که خۆمان و هاوسه ره کانیشمان به رده وام
 ده ترسینیت.

عیفیه ت چییه؟ سه ره تا به پوونکردنه وهی نه مه ده چییه باسه که وه:
 زاراوهی عیفیه ت به واتای: نه ده ب، حه یا، پاکردن له حه رام،
 ترسان له تووش بوون به گونا... دیت که به کی که له گرنگترین
 خه سلته کانی موسولمانی پاستگۆ.

خوای مه زن بۆ به رده وامی دان به نه وهی مرۆف، کچ و کوپی
 به رامبه ر به یه ک وروژینه رو به کتر پاکیشه ر دوست کردوه، له هه مان
 کاتدا به رامبه ر نه م هه سته به هیزه مرۆفی له تاقیکردنه وه به کی
 سه ختدا کۆ کردوه ته وه، له ته مه نی کورتی دنیا ییماندا تاقیکردنه وهی
 عیفیه تی کردۆته سه خترین باری تاقیکردنه وه کان، بیگومان نه وهی
 له دواپۆژدا به براوهی نه م تاقیکردنه وه به ده ربجیت! نه و بۆته
 قاره مانى هه ردوو دنیا، خوای مه زن له قورئانی پیرۆژدا له چه ندین
 جیگه دا خاوه ن عیفیه ته کانی به براوهی چه نده ها پله ی به رزه سف
 کردوه و بی شهرم و حه رامکاره کانیشی به سزای دۆزه خ
 ناگادار کردۆته وه. له وه سفی ئیمانداراندا خوای گه وره فه رموویه تی:
 ﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ* الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ* وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ

اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ* وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ* وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ* إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ* فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿المؤمنون: ١-٧﴾

واته: "به پاستی خاوهن باوه په کان پزگاریان بووه، نه و خاوهن باوه پرانه ی که له نویژه کانیانا له خواترس وئارامن، که له گوتارو کرداری بی سوویدیش خویان لانه دهن، که زه کاتی مالی خوشیان دهر نه کهن، که عه وړه تی به رودای خوشیان ده پارینن. ته نها بق هاوسه ری شهرعیی خویان یان که نیزه کیان نه بی که به گویره ی شهرع بووبن به هیی نه وان، به پاستی نه وانه لومه یان ناکری نه گهر بچنه لای نه و جوړه که سانه. ده ی که سانی به دوی له و دوو پښگا شهرعییه ی پیوه ندی نیوان پیاوو ئافره ت به ولاره بکه ون، نه وانه په جگار زور ده سدریژیان کردووه."

که سی به عیفته له هه مان کاتدا خاوهنی شهرم و حه یایه، واته له گونا هکردن شهرم ده کات و پاده کات.

له م باسه شدا چه ندین فرموده ی پیروژ و وته ی به نرخ هه ن:

* شهرم و حه یا له باوه په و په. (بوخاری)

* نه وه ی حه یای نه بیّت، ئیمانیشی نابیت مروفی بی ئیمانیش ناچیته به هه شته وه. (ده یله می).

* که م حه یایی له کوفره وه یه (حاکیم).

عیفەت واتە ناموس، تا چەندە گەڕنگ بێت کەم شەرمی و کەم ناموسیش ئەوەندە خراپ و مەترسیدارە، لەباسی ناموسیشدا چەند فەرموودەیەکی پێرژۆزەن.

* باش بزانن، بۆ ئەوانەی ناموسیەکان دەپاریژن بەهەشت هەیە.
(حاکیم)

* ئەو موسولمانەی خۆی لە زینا دەپاریژێت، دەچێتە بەهەشت.
(بەبەقی)

* بۆ ئەوەی لە خراپەکاری پاریژراو بن، بەخێزاندارێ و عیفەتەو
بژین. (ابن عساکر)

* ئەوەی خێزانی کە سێک لەپێ دەریکات (لەپێ لای بدات) لەنێمە
نییە. (حاکم، احمد ابن حنبل)

* هەر ژنێک پێنج نوێژەکەی ئەنجام بدات و ناموسی بپاریژێت و،
گوێڕاپەڵی هاوسەرەکەی بێت، دەچێتە بەهەشتەو لەو دەرگایە کە
خۆی بیهوێت. (ابن حبان)

* ئەوەی ئەم شەش شتە بەجێ بهێنێت، دەبە کەفیلی چوونە
بەهەشتی: ئەو کەسە لەگەڵ تاردا پاستگۆ بێت، بەلێنەکانی جێ
بەجێ بکات، پاریژگاری لەئەمانەت بکات، ناموسی بپاریژێت،
چاوەکانی لەحەرام لادات و دەستی لە خراپە بگەرێت. (احمد ابن
حنبل)

وهك له فەرمووده كاندا ئاماژەى پى كراوه، ئافره تان زياتر له پياوان
 له پيوستى شهرم و حەيادان، ئەگەر وانەبوايه پەفتارى زۆر پيس و
 نەشياو بلاوده بويه وه، ئەوه تا دوژمنەكانى دين كه ئاگادارى ئەمەن
 هەر له منداليه وه هەولئى ئەوه دەدەن كه شهرم له كچه كانمان دامالان
 و كۆمه لگاپه كى چاوبرسى و دورر له حەيا بهێننه كاپه وه هەر بۆيه
 ئافره تى موسولمان پيوسته له خەمى شهرم و حەياكه يدا بێت.
 ئەم بابەتە له فەرمووده كاندا بەم جۆرە پەنگى داوه تەوه:

- حەيا جوانە، بەلام له ئافره تدا زۆر جوانترە (دەيله مى)

عيفهت له كچىكى گەنجدا يان هەر ئافره تى كدا نرخەكەى
 گەوهەرىكە كه به پاره مەزەندە ناكړي، هەر كورنك كه له خواى
 خۆى نەترسي، هەموو شەيتانىەتى خۆى بەكار دەهێنێت بۆ دەست
 كهوتنى ئەو گەوهەرە. دەبێت زۆر سەرنجى ئەمە بدەين چونكه كه
 عيفهت و شهرم نەما، زىناى چاو دەست پى دەكات كه ئەویش
 سەرەنجامەكەى ديار نيه له كویدا دەوه ستيته وه. ئەگەر پاريزگارى
 نەگيرێتەبەر، كۆمه لگاكه مان له بنچينه وه هەلدەوه شي، هەر
 وتەيكەى ئەو خانمە وهكو بۆمبايهك له مېشكدا دەتەقيه وه و
 پارچه كانى بەر ئەو گوناھانەم دەكەوت كه له پابردوودا ئەنجام
 دا بوون. ئەو خانمەش كه بەرگەى ئەم وتانەى نەگرت و بەگريانه
 بەرزەكانى كه شىكى خەماوى له ژوورەكدا دروست كردبوو، منيشى
 پەريشان كردبوو لە راستیدا ئەوهى دەگريا تەنها ئەو نەبوو، بەهۆى

ئەو گوناھە زۆرەنەمەوہ کە وەکو خەنجەر دەروونی پارچە پارچە دەکرد، ئەگەر لەبەر شەرم کردنم لەو کەسانە نەبوايە، وەکو منداڵ ھەر لەویدا دەکەوتمە سەر زەوی و بەگریان خۆم خالی دەکردەوہ. پوختەیی باسە کە ئەوہ بوو کە ھەر دەبیئت تاقیکردنەوہی "عیفەت" کە لەم پۆژگارەماندا زۆر بەرجەستەییە بێینەوہ، پەنگە لەبەر ئەمە بوو بیئت کە مستەفام زۆر خۆشویست بوو، چونکە ئەو قارەمانیکی عیفەت بوو، ھەرگیز نەدەکەوتە ئەو ھەلەیی بە "زینای چاۋ" ناسراوہ.

ئەو پۆژە دیدیکی نویم بۆ دروست بوو، بپارم دا کە دەبیئت ئیتر ژیانیکی پاک و ئارام و ھەلھاتوو لەھەرام بەسەر بەرم و پێگەم لەگەڵ ئەو کوپانەیی دەمناسین جیابکەمەوہ. لەدوای ئەو پەرۆشییە زۆرەیی گفتوگۆی ئەو پۆژە پێی بەخشیم گەرامەوہ مائەوہ پۆشتمە بەر ئاوێنەکەم و پەنجەم بۆ چاۋەکانم درێژ کردو بەخۆم وت:

- ئەم دەورووبەرو دۆستانەت بۆ تۆ ھەلێکن کە دەبیئت نرخیان باش بزانیت، ئەگەر نا دەکەویتەوہ ناو ھاوپی خراپەکان و بێ شەرمی و کەم حەیاویی خەجەلەتبارو داڕزاوت دەکات، پەنگە پەرۆردگار لەھەر کاتی کدا کە سێکی نمونەیت بۆ بنیڕیت... دەبیئت خۆپاریزی بکەیت و نرخێ ئەو دۆستانەت بزانیت! "، ئەم بیرکردنەوہیەم لە میژگ و دەروونمدا دەنگی دەدايەوہ:

به عیفت بون! ئیتر ده بوو خۆم دوور بگرم له زینای چاو که دل
ده مرئیت...

بهشی سییه م

ئهو فریشتهیهی چاوه پیم ده کرد سه رسامی کردم

خۆم بۆ خزمهت و چاکه یه گلایی کردبووهوه:

مانگ تیده پهی به لام من ئه وه واته خوشهی چاوه پیی بووم پیم
نه ده گیشته، نه له فریشته و نه له مسته فاره که مترین نیشانه
ده رنه ده که وت، به لام زانینی ئه وهی که مسته فا له ژياندا ماوه بۆ من
بهس بوو، نازانم بۆ هه موو کات هه ستم به ده رکه وتنی سییه ره که ی
ده کرد له پشتمه وه!

به م سۆزو هه سه ره ته وه دوو سالم تییه پانده، له ده ورو به ره که ی
خۆمدا بوو بوومه ژنه بازرگانیککی باش، دۆستی تازه و هاوه لی تازه و
ده ورو به ری تازه ....

باوكم چەندە بەرەنگارم ببوایەتەو، من دەمتوانی لەسەر پێی
 خۆم پابووستم... لەم ماوەیەدا دەیان گەنج دەهاتنە مالمەن و داویان
 دەکرد بێمە هاوێشە ژیاانیان، بە پێژو هەست بەرزییەو دەرگاگەم
 نیشانی یەكە یەكەیان دەدا. ئەوان نەیان دەزانی كە ئیتر ئیلكای لە
 پۆحیدا ژیاانیکی لەسایە قورئاندا بنیات ناوێ و خۆیشی لە دنیا دا
 بە مستەفا بەخشێو. لەبەر ئەمە بوو كە چاوم هیچ كەسی نە دەبینی
 و هیچ كۆپێك سەرنجی پانە دەكێشام، سەرقالی هەناردە کاری بووین
 بۆ شارێکی بچوکی ئەنادۆڵ كە تیایدا كارەكانمان دروست كردنی
 خۆپێندە و شوێنی نیشتەجێ بوون و نەخۆشخانە بوو بۆ خێزانە
 هەزارەكان، هەروەها یارمەتی دان وانهوتنەو بوو بە قوتابیە
 هەزارەكانی ئەو شارە، بەهۆی ئەمەو دیسان لەناو ئەو كەشە
 سەحراویە ئەنادۆڵدا كە بەر لە چوار سال تیایدا ژیا بووم، دووبارە
 پیاسەم دەکردو لەو هەوا پاكەیی ئەویدا هەناسەم دەدا كە دەبوو
 دەرمانیکی مەعەنەوی بۆ ئازارە دەروونیەكانم.

لەگەڵ تێپەر بوونی پۆژدا، خۆشەویستی ئەنادۆڵ و عەشقی
 مستەفا، لەگەڵ پێی نام بە هەر گەلایەکی وشك هەلاتوودا گیانیان
 بە بەرمدا دەكردهو، دەبوو نزیکە ی هەشت كاترۆمێر بە پاس گەشت
 بكەم، لەخۆشحالییدا وەكو چۆلەكە دەفڕیم، وەك ئەوێ دۆستە
 گیانی بە گیانیەكانم چەند سالتێك بێت چاوەڕێم بن، هەستێکی خۆشم
 هەبوو، بەجۆرێك لە سێبەری هەر دارێكدا لە بەرزایی هەر شاخێكدا

له بېدهنگی ده شته کانی شدا هه ستم به بوونی ئه وان ده کردو هه سره تی
بینینی ئه وان له ده رووندا زیادتی ده کرد.

له گه ل پویشتنی ئوتومبیله که و فرینی پوچی مندا، له ناو قوولایی
ئه و هه ریمه فراوانه له ئاسووده یی که مهستی کردبووم به بۆنی
ده روونه پاکه کانی ئه و مرۆفه ساف و سادانه و ئه و خانوو ماله
دارینه یان ده چوومه وه بۆ ئه و په پی ناسکی و په سه نایه تی، ئه و
که سانه ی ئه و ی ئه و نه ده پوچ شیرین و سیما نورین بوون که له
هه ریه کیکیاندا خو شه ویسته کی سه یر ههستی پی ده کرا. له دله وه
هه زم ده کرد بۆ دامرکانه وه ی هه سره تی ئه و دوو دۆسته ئازیزه م
ئه مان له ئامیز بگرم.

ئه و پێگه یه ی که نه مده ویست کۆتایی بیته، له که نارێکدا ته واو
ده بوو خۆم له ناو چه پله پێزانی ئه و که چه نازدارانه دا بینیه وه که بۆ
پیشوازیمان ئاماده بوون، گرنگی پێدانی بی ئه ندازه ی ئه وان و
بایه خدانیان به میوان له ناخه وه خو شه ویستیان تیا دروست ده کردم.
باوه شیان پیاده کردین و به خیره اتنیان ده کردین ده موت: "خودایه
ئه مه خه ون نه بیته" به جۆرێک ئاسووده بووم له ناویاندا که
ده پارامه وه ئه مه خه یال نه بیته، ئه و پۆژه قوتابخانه یه ک و
نه خو شخانه یه ک و به شه ناو خو ییه کمان ده کرده وه.

له ناو ئه و قه ره بالغی و خه لکه زۆره ی ده نگه کانی شیانم له یه ک
جیانه ده کرده وه، ئه و قوتابیانه ی بۆ خویندن پارهم بۆ خه رج کرد

بوون و ناویانم نه ده زانی و نه مبینی بوون، به گولگه کانی ده ستیان و
نامیز گرتنه گهرمه کانیان و بانگ کردنه کانیان به دایه و داده منی
مه ست کرد بوو... ئه ی ئه و ماچه بچووکانه ی له سر گونام جییان
ده هیشت، ته و او هوشمی برد بوو... خودایه....

فریشته، که منی له خووم سه ند بوو...

ئه و ئیواره یه له کۆنفرانسیکی خیزانی نووسه ریکی په روه رده ییدا
که کتیبه کانیم زۆر ده خوینده وه به شداریم کرد، دواتر خانمیک نۆره ی
قسه کردنی هات، باسی نارپه حه تی و ئاسته نگه کانی ژیا نی خانمیک
کرد، وه کو کاره بام لی بدریت کاری له ده روونم کرد، چیرۆکه که ی
فرمیسی به هه مووان باراند.

به نده یه کی خوا نه مابوو که به به سه رهاته که ی هه ستیار نه بوویت
له کو ی بمزانیایه ئه و سوپرایزه ی چاوه پیم ده کرد، له وی ده یدۆزمه وه؟
بی ئاگا له هه موو شتیک کچیکی تازه پتگه یشتوو که چاوه کانی
نه یده بینی و به نارپه حه ت پئی ده کرد هیئایانه ته نیشتم... وتیان:
- ئیلکای خان، ئه مه ئه و خانمه یه که مامۆستا که مان باسی ده کرد،
له سایه ی ئه و یارمه تیه ی ئیوه، ده ستی به ژیا نی کردووه و زۆریش
سه رکه وتوو...

به و پوهه شیرینه یوه بهر و لای من ده هات، هر چه نده نه شی
ده بینیم، به ده سته کراوه کانیه وه له لاه وه دانیشته، به ده نگیکي
فریشته ناساوه وتی:

- ئه م (جهوشه ن) ه دایکم بژی نار دوون، وتی نه مه ئیوه
ده پاریزیت، "ئو به پاره که ی ئیمه ی پاراست، خوی مه زنیش به م
جهوشه نه پڅ و گیانی بیاریزیت، ان شاء الله پیغه مبه ریش ﷺ
گه وره ترین پاریزه ری ده بیته."

زیاتر خۆم پی پانه گرا که به م هست و سۆزه وه ئه م کچه
نازداره م بینی له دل وه له نامیزم گرت، نه ویش به و شیوازه ناسکه ی
خوی وتی:

- تکایه بۆ ئیمه مه گری ئیمه له حالی خۆمان ناپازی نین، خوا وای
ویستوه، ئه ی نه گه ر هیچی پی نه داینایه؟ یان نه گه ر له حالیکي له مه
خراپتر دا بووینایه؟

ده ستم هیئا به سه ریدا:

- من به قوربانت بم... ته ماشای ئو ئیمان و ته وه ککول و قه ناعه ته
بکه... خوا به گیان!

سو پاس گوزاری و پازی بوونی ئو به نده بی ده سه لاته قه ناعه ت و
باوه پ پته وی له به رامبه ر ئو ناپازی بوون و گله بیانه ی ئیمه سه ره پای
ئو هه موو نیعمه تانه وه کو تیر دابووی له سه رم.

- تق وانەى ژيانى پى دام، وتەكانت وەكو ئىردراوىك لەمىشكەدا جىي
گرتوو، خۆزگە ھەموو كات پابەرئىكى نىت پاك و باوہ پ پتەوى وەك
تۆم ھەبووايە، خۆم بۆ چەماندەوہ لەدلەوہ داوام لىكرد:

- دەبىتە كچى من؟

بەدوو دلئەكەوہ وتى:

- نەخىر

- بەلام بۆچى؟ من دەتوانم يارمەتەكى باشت بەدەم

- من خۆ پىويستم بەھىچ نىە...ئەو پارەيەى پىت بەخشىووم بۆ
خۆشم و دايكىشم بەسە.

ھەرەھا من ئەگەر بىمە كچت، دەبمە بار بۆت...ئىوہ بەم
حالەمەوہ بەرگەم ناگرن، دواى ئەوہش من ھەرگىز لەدايكم
جيانابمەوہ.

- دايكىشت بانگ دەكەين..

- نەخىر، ناتوانين ئەو بەيئنين...

- بۆچى؟

- چونكە ئەو ئىفلىجە، ناتوانىت لە جىي خۆى ھەستىت، ئەم جارە
ئىتر ھىچ توانام نەما:

- ئااا...ئىوہ لە گەرەترين بەندەكانى خوان....

دايكت ئىفلىجە لەجىي خۆى ھەلئاسىت، تۆش نابىنىت سەرەپاي
ئەوہش ھىچ گلەببەكت نىيە و لەسەر ھەموو شتەك سوپاسى خوا

ده كه یت... چی ده بوو یه كه له سه دی نه سوپاسگوزارییه ی ئیوه
له منیشدا هه بووایه...! وه كه نه وه ی نه و كچه جوانه هه سره ټیك بیټ
كه هه موو ته مه نه چاوه پیم كرد بیټ له نامیزم گرت.

- ببوره كچم.... ته تانته بیرم چوو كه ناویشته بیرسم؟
- ناوم (فریشته) یه.

ئیتړ هۆش له سه رمدا نه ما، ده ست و قاچم ده ستیان به له رزین
كرد، به زۆر خۆم راگرت تا هۆشم بمینیت به و په رۆشیه زۆره ی چه نه
سال بوو چاوه پیتی نه و رابه ره بووم. پیم وت:
- كه واته تۆ نه و "فریشته" یه یت! من شه و و پۆژ چاوه پیتی
فریشته یه كی وه كو تۆ بووم. خیرا هه ستامه سه رپی به و ناگره ی
ده روونه وه:

- هه سته ده مه ویت بمبه یته لای دایكت، ده بیټ باشتربتان ناسم،
وه كه نه وه ی خۆشترین مژده ی ژیانم بیست بیټ، له گه ل كچه كانی ترو
فریشته دا پۆشتینه مالتیان.

له خانوویه كی نزمی یه كه ژووریدا... خانمیكی ته مه ن مام ناوه نه نه،
به پوو خساریكی زه رد هه لگه پاوه وه، به لام چاوه كانی هاواری فیداكاری
و ئیمان پته ویا نه به رزده بووه وه له جیگه كه یدا پال كه وتبوو.

دایك و باوك و كچ پیکه وه تووشی كاره ساتیك بوون، باوكیان هه ر
له ویدا پۆحی سپاردووه، دایكیان بۆ هه میشه تووشی ئیغلجی
بووه... كچه كه شیان چاوه كانی و هه ردوو قاچی له ده ست داوه،

په روه ردگارم! تاقیكړنه وه كانی تۆ هه میشه پر له حيكهت و دانایین، ئه دایك و كچه كه له هه موو بڼې چاره ییبه یاندا به دلخوښی و ئاسووده یی به رگه ی هه موو شتېك ده گرن چۆن نابېته په ندو حيكهت بۆ كه سانی به دنمهك كه له بهر داخستنی بچوكتړین ده رگا ناشكوری ده نوینن....!

خوا هه یه، خه م نییه:

له و خانووه یهك ژوورییه یاندا، به دیواره كه وه تابلویهك هه لئاسرا بوو كه وینه ی باوكی بوو... له خواره وه ی وینه كه ئه مه نووسرابوو..." خوا هه یه، خه م نییه..." بۆخاتری خودا ته ماشای ئه م ئیمان و ته سلیم بوون و هیزه مه عنه ویه بكه ن...! سه ره پای نه وه ی گه وړه ترین كاره ساتیان به سه رهاتووه نارامگرو سوپاسگوزارن...! وه كو پته وترین شاخ به رامبه ر ژیان راوه ستاون...! له پاستیدا ئه مه یه كه پښی ده لئین ئاسووده یی پاسته قینه... له پشت سه ری نه و خانم وه چه ند كتیبېك هه بوون... قورئانی پیرۆزو ته فسیر له گه ل كتیبېك ی بچوك كه "په یامی بیماران" بوو به گریانكی زۆره وه لییان پارامه وه كه بۆ چاره سه ر وه رگرتنیا ن یارمه تی خو ی و كچه كه شی بده م، به لام دایكی په سه ندی نه كرد:

- نه خیر... په روه ردگارم ژیانكی پښی به خشیوین نه گه ر ئه م ژیا نه بگړپنه وه به له ش ساغی شادبینه وه ئیتر نه فسمان تیر ناخوات و

داواى زياتر دهكات، نامانه وږت له گه له نه فسمان ناشت بينه وه و
تاقى كړدنه وه كه ي بچيزين هم چوار ديواره ده مان شاريته وه و ناهيتليت
گونه نه نجام بدهين.

- نيمه له حالى خو مان پازين، نيوه بگه نه هاوكارى نه وانه ي كه
گله يي له حاليان ده كه ن.

نای دنيا... نای مړوايه تى... ببيستن.. گوڼيه كانتان بؤ هم
قسانه باش بگه نه وه، نه ي نه و هاوسه رانه ي له بهر بچوكترين كيشه له
هاوسه ره كه تان جيا بوونه ته وه، نه و كه سانه ي له بهر كه مترین
ناپه حه تى بى ناراميتان تووشى خه موكى كړدوون، نه و كه سانه ي
به بى هوكار تاوانيان كړدوه، هه موو نه و كه سانه ي دنيايان كړدو ته
جيپه كه ژيانى تيا نه ماوه... ورن ببيستن...!

وړن وانه ي خو شېبه ختى له م دايك و كچه فريشته ناسايه
وړ بگړن، هه رډووكيانم توند له ناميز گرت.

دايكى وتى:

- زور دوعا بؤ تق ده كه ين، نه و كاته ي پاره كه ي تومان پيگه يشت
به پاستى له پيوستيه كى زوردا بووين. نه و پوژه و نيسستاش هم
دوعا يانه ت بؤ دوپاره ده كه ينه وه "خوايه له ته مه نى نيمه هه لگړه و
ته مه نى نه و دريژ بگه، هه موو ژيانى تووشى خيړى بگه، له كه موكوپى
و گونه هه كانى خو شېبه... نيمانيكى پى بېه خشه كه به دريژايى ته مه نى
ده ستى بى چاره كان بگړت...!"

هەردوو دەستم بە پوو خسارمەوه گرت لە بەرامبەر ئەو دوعا
جوانە یاندا، دواتر دەستەکانیم ماچ کرد.

- دانیام کە بە دوعا کانی ئێوەیە من بە پێوە پراوە ستاوم. ئێوە
فریشتەن لە شیوەی مۆفدا! ئەم هیدایەتە ئی منیش لە سایەی نزا
وەرگیراوە کانی ئێوەیە.

من ئەوەی لە دنیاو لە هەر چوار دەورمدا بۆی دەگەڕام،
لە خانۆچکە یە کدا و لە دوو مۆفشی گەورە، دایک و کچی وەک ئێوە دا
دۆزیمەوه.

تەداوی دەردی من لە لای دایکی ئیفلج و کچی نابینا بوو!..
چەندین کاتر ئێمە مەدەتوانی ئەو دایک و کچە جی بهێڵم، هەر
بە جیا بونەو م لێیان... پێنماییم بە بەر دەستەکانم دا کە مالتیکی
جوان بۆ فریشتە و دایکی بکەردرێت... بە دەر لە وانەش ئۆتۆمبیلێک
داین بکەن کە هەموو پۆژێک فریشتە لە مالهوه بگەنێتە قوتابخانە.

ئەو شەو تا بە یانی ناوچەوانم لە سوچدە بەرز نە کردەوه. لە خوا
پارامەوه و فرمیسکم پشت، ئیتر گەورەترین گەنجینەی دەوڵەمەندی
من ئەوان بوون، کە گەپامەوه بۆ شوینی کارەکم بپارم دا ئیتر
دەبیست هەموو داراییم لەم پێگەیەدا خەرج بکەیت، هەموو سالتیک
ناحیە یەکم هەڵدەبژاردو بۆ دابین کردنی خوێندنیکی باش بۆ
هەژارەکان هەموو هەولێ خۆم دەدا، بە تاییە تیش گرنکیدان
بە قوتابییه زیرەک و بلیمەتەکان. مادام نەگەیشتم بەو مستەفایە

ته مه نی بۆ ئیمان و قورئان دانا بوو. منیش به یه کلایی کردنه وهی
 خۆم بۆ ئەم پێگهیه، بریارم دا سه ره تا بېمه به نده یه کی باشی
 په روه ردگارم، پاشان هاوسه ریکی شیاو بۆ مسته فا. له وانه یه پۆژیک
 له پۆژان له دها توودا یه ک بېینینه وه، بابزانیّت من ژیا نی خۆم بۆ ئەم
 کاره ته رخا ن کردووه و، تپېگات که به هاوسه رگیری نه کردنیشم
 خۆشه ویسته که م له له که داریوون پاراستوه.

باوکم بریاری سه رکوتکردن و زایه کردنی منی دابوو
 باوکم له بهر نه وهی خۆشه ویستی و گرنگی دانی من به خوا و دین
 به ئاره زوو هه وه سیکی کاتی تیگه یشتبوو، نه و ماوه زۆره له سه ر
 کاره کانم ده نگیکي لیوه نه ها تبوو. په نگیشه نه مه ی له پیتنا و به ده ست
 هینانی نه و گه نجه به نه زموون و خاوه ن توانایه "مسته فا" دا قبول
 کردیّت، به لام خه ریک بوو حا لی ده بوو، من بوومه ته ژنه بازرگانیک و
 نه مه ش که دیته دهستم له کاری خێرو بۆ په روه رده و خویندن خه رجی
 ده که م.

به شیوه یه کی هه ست پی کرا و به ره نگاریو نه وهی خۆی
 ده رده خست. خراپ بوونی بارودۆخه که ش کاتی ک دهستی پی کرد، که
 زانی من دایکیشم هینا وه ته لای خۆم و یارمه تی نه و چینه دینداره ی
 کۆمه لگا ده دهین، نه مه ش پێچه وانه ی فه لسه فه ی خیزانی ئیمه بوو.

له کاره کانشدا پښتو څيړنې دروست ده کړو له هه مو به گډا
چوونه وه په کيشماندا باوکم به توپه بوون ځوی دهر باز ده کړد، که سيک
که هه مو ژيانی به دوزمنایه تی خواو که سانی دینداره وه به سر
بردووه هر گیز چاوی له خزمه ته کانی که که ی له م بواره دا نه ده پوښی
نور باش هه ستم به و لپرسینه وانه کړدبوو، باوکم که له باره ی منه وه
چندین هه والی هه و دروی پی گه یه نرابوو، له جیاتی نه وه ی نه و
کېشه یه له ماله وه له گه ل باس بکات بانگی کړد مه شوینی کاره که ی
ځوی، نه مه ش پلانیکی شه ی تانانه بوو.

تا نه و پوښه باوکم به و توپه ییبه نه دیوو، به پروانینه کانی
واده رده که وت بیه ویت گیانم لی بسینیت، به هه مو جوړیک نه فره تی
لی دهباری، دایکم که له ته نیشته وه بوو، وه نه وه ی پېشبینی
هه مو شتیکی کړدیت، به نیگا خه ماو یه کانی هه مو شتیکی تی
ده گه یاندم، وه کو نه وه ی بلیت: "کچم نه که ی ده نگت لیوه دهریت،
هر چی وت بلتی به سر چاو، نه و پیاوه بریاری داوه تو زیه بکات،
نه گه به بی ده نگی گوپراهی بکه یت پرگارت ده بیت، نه گه نا پیت
نالیت "کچم" بی په حمانه له ده ست ددات، چونکه نه و پوت
کړدنه وه به گډا چوونه وه ی پر نه سپه کانی و به بچوک ته ماشا کړد
له هیچ که سیکي دهوروبه ی قبول ناکات."

له ژورده که دا پاوښکاره کانی به پوښه به رو داروده سته ی کړمپانیا که ی
و ته نانه هه ندیک له کار به ده ستانی کړمپانیا که ی منیش ناماده بوون،

ئەم ناوەندە كە بەتەواوی وەكو دادگا وابوو ھەموو شتێكى باس دەکرد.

لەبەردەمدا دوو ھەلبژاردە ھەبوو، یان لەدنیاكەى باوكمدا بە دریژایی تەمەنم پۆچ و دڵم بەپارە دەفرۆشت و بەرامبەر خواو دین پادەوہستام یاخود لەگەڵ پازى بوون بەھەر سزایەك، وەكو كەسێك كە ھەموو شتێكى لەدەست داویت، دەگەرێمەوہ ناوخەلكە دڵ و دەروون پاكەكەى ئەنادۆڵ. ئەمە بۆ من پێیاریكى زۆر سەخت بوو. كچێك كە لە ھەبوونی و دەولەمەندیدا گەرە بوو، دروست كردنى ژيانێكى ھەژارانە چەندە باریكى گران بوو بۆم؟ ئەگەر تەنانەت خۆشم ئەوہم پێ ھەلسۆپایە، ئایا باوكم لەوہ خۆش دەبوو؟! بەو پیاوانەى خۆى كە ئیشیان خوین پشتن بوو، بەسەد جۆر لەكارو شوینى ژیانم دەری نەدەكردم؟ بەو ھەموو پرسیارە ئالۆزو خەمە لێك ئالۆسكاوانەوہ كە لە مێشكەدا دەھاتن و دەچوون بۆ ھەموو شتێك ئامادە بووم، بەشیۆھەكى زۆر قورس تاوانبار دەكرام، كەسێش نەیدەوێرا بەرگرم لى بكات، ئەگەر گویم بۆ نەگرتایە، دوورنەبوو ھەر لەویدا بەتاوانبار كردم، زۆر بەبێ دەنگى لەپەتى سێدارەى بدامایە.

چاوەكانم داخست، ئەو نووسینەم ھاتەوہ بیر كە لە مالى فریشتە

بەدیوارەكەوہ ھەلۆاسرابوو:

"خاھەیە، خەم نییە..."

ئۆۆۆۆ... ھەناسەىەكى قولم ھەلمزی.

تەسلیم بووم بە خواو لە دلی خۆمدا وتم: "ئەگەر ئێوە هیژتان
 ھەیە، ئەوا منیش خوام ھەیە..." لەوکاتەدا کە خۆم بۆ
 پووبەپووبوونەوێ ئەو ھەموو تووڕەیی و قینەیی باوکم ئامادە
 دەکرد، پوورە فاطمە لەبەر چاوم دەرکەوت. بە پوورە نۆرین و
 زەردەخەنە شیرینە کە یەوہ.. بالەکانی کردەوہ وە ک ئەوہی بیەوێت
 لەباوہشی میھرەبانی خۆیم بگرتێت و دەوہ دەستی بە قسە کرد:

- کچم لەبیرت نەچیت، ئەوہی پشت بەخوایە سستیت
 سەردەکەوێت... ئەوہش کە پشت بەبەندە بیە سستیت دەدۆڕیت...
 ئەگەر خوا ویستی لە ئەجامدانی شتیک نەبیئت، هیژنی ھەموو
 مۆفایەتی کۆبییتەو ئەو ئیشە بە ئەجام ناگات، ئەگەریش خوا
 ویستی لەسەر شتیک ھەبیئت، ھەموو خەلگیش کۆبییتەو ناتوانیئت
 بەر بەو کارە بگرتێت.. مەترسە.. دوژمنەکانی خوا، ناتوانن زیان
 بەبەندە یەکی خۆشەویستی خوا بگەینن. ویستم ھەستم و تاو بەدەمە
 دەستەکانی، بەلام لەناکاو لەبەر چاوم فری و نەما...

ئەم دەست گرتنە مەعنەویە پوورە فاطمە لەسەختترین کاتدا
 بوو سەرچاوە یەکی هیژ بۆم، ئیتەر ئامادەیی ھەموو شتیک بووم
 لەدوای ئەم هیژ پێدانەوہ چی دەبیئت بابییئت...!

ئیتەر بە لەسەر کارە کەم لامیبەن، لەمالەوہ دەرەمبکەن، ئەگەر
 بیانەوێت بە دەستی پیاو کۆژێک بشمکوژن، مردن لەپێناوی خوادا
 جوان بوو.. من کە لەمردن نەترسم، لەھیچی تریش ناترسم...

به ته واوی له وگاته دا بوو:

به لى نيتړ باوکم که به هموو پياوړه کاني منيان ثابلقه دابوو،
هه ستايه سهرپى و دهسته کاني به هموو تووړه پي خوځيه وه
پاوه شاندر وشه په قه کاني که ده توت بومبايه که له ناو ده ميده
ته قيوه ته وه دانه دانه پيزى کردن:

- سه يري من بکه... من بق به ده ست هيناني هم شکو و هيزه
هموو ته مه نم سرف کرد، نه و که سه ي ده بيته ميراتگري من ده بيت
وه کو خوم بيت، نه گهر هم شته پوچانه ي وه که خواو دين و
پينغه مېر (استغفر الله) له ميشکت دهر نه که يت، هر نيتستا دته ده مه
ده ست گورگه برسپه کان. نيتړ من منالکيم نيه..

من ده وروپه ريکي کراوهم هيه، که همووان ناگادراي فيکرو
فلسه فه ي منن... دووړن له ده مارگيري و کونه په رستي ريگه ي نيمه
خو نا، به لکو نه قل و زانست ديارى ده کات.... يان ده بيته کچيک
شياوې من بيت، يان له مړووه هموو شتيکت لى ده سه ندرينه وه و فرى
ده دريپته کولان، يه که شانست پى ده به خشم. نه گهر داواکاري و
ويسته کانم په ت بکه يته وه، نه وا له نه مړووه له لاي من به نه بوو هه ژمار
ده کرييت... به مه ش ته واو نابيت، ماوه ي دوو سال له ژير چاوډيرى
خومدا ده مينيپته وه، نه گهر به دلّم بوويت نه وه له به ختته، نه گهر
نه بوويت نيتړ ده بيت ثاره زووي مه رگ بکه يت.. نيتستا فەرمانت پى

دهكهم. لهگهل كاك فارووقى پاويژكارمدا بهزويى هاوسهرگيرى
دهكيت و دهبيت ههوسهرگى باش بوى، ههموو پهيوهنديهكيشته
لهگهل دهمارگير و كهلهپهقهكان دهپچرپنيت.

كه ناوى فارووقى بى دينم بيست، نيتر نهوهى دواى نهو هيج بوم
گرنه نهبوو... لهوكاته دا وهكو دارىكى ناوبوش پووخام...
خوشهويستى مستهفا كه بو خولهكيكيش لهبيرم نهدهكرد پزايهوه ناو
دهروونم بهرگه ههموو بهلاو فيداكاريهكم دهگرت بهلام ههرگيز
نهدهكهوتمه بيرى كهسيكى ترجه كه لهو مستهفايهى خومم بو
نامادهكردبوو.

لهو وته سامناك و توقينهرو مهره هينانهى له دهى باوكى
سهختگيرم هاتنهدهر، نهونده سپو غههگين بووم كه هيزى هيجم پى
نه مابوو جكه لهوهى بهههموو بونمهوه له ناوخومدا هاوارم دهكرد:
- پهروهردگارم... پزگارم بكه...

نيتر له بهر چاوى ههموواندا و ههر لهوكاته دا نهو پووداوه
چاوهپوان نهكراوه پوويدا كه ههمووانى لهسهرسامى دا هيشتهوه،
پووداويكى پر له پاز كه پلانهكانى باوكمى تيكدا و سهروهو ژوورى
كرد...

لهو كاتهى نهو وشه ژههراويانه وهك فيشهك يهك له دواى يهك
له دهى باوكم دهردهچوون لهناكاو پهشاييهكم ههسته پى كرد كه له

پشت منه وه هات و ژۆر به خێزایی گه یشته باوكم به لام چى بوو؟
نه مزانى...!

باوكم كه كه ميك له وه پيش به توو په بوونه وه په نجه كانى
پاده وه شانده وه په شهى له من ده كرد، له و ساته دا به بهرچاوى
هه مووانه وه وهك خانويهك دارماو كه و ته سه ر زه وي، هه موو
پياوه كانى له چاو تروكانيكدا گه يشتنه سه رى دايكيشم كه خهريك بوو
له هوش خۆى ده چوو پاى كرده لای و ده ستى كرد به هاوار كردن.

منيش له ژۆر بارى ئه و شوكه قورسه دا كه نه مزانى چى بوو! پاما
بووم... به لام ئه و سيپه ره پر نه ينييه م به تو له يه كى ئيلاهى ده زانى
كه به بى دهنگى هاته ژووره كه وه... له و سه رسوپمانه ژۆره دا به هه موو
توانام هاوارم كرد:

- په روهر دگارم....!

ئه و خوايه م كه به بنده يه كى پشت به ستوو باوه پر پته و به خۆى
هه رگيز به جى ناهيلايت! ئه و خوايه م كه مرفه سهخت گيره كانى
به جۆريك وانه پيڤه دات، كه ببينه داستانى سه ر زمانى خه لكى!

ماوه ي كاتژميړيك له ناو ئاره قى خۆمدا له و باره قورسه دا ژيام،
دواتريش به و پووداوه جه هه ننه ميه جاريكى تر له شه ره ف و نرخى
به بنده كانى ئيمان پته وي خوا و جياوازي له گه ل ئه وانى تر تيگه يشتم،
سه ره پاى ئه مانه ش هه رچه بنده ئه و دوژمنى خوا بيته، چه بنده ش پلان

دابېژښت بڼه لکه نښه د باوه پو دینه که له دلمدا، به لام نه و دیسانیش
هر باوکم وو.

به بینینی نه و به که وتوویی له ناوه پاستی نه و ژورده دا که چنده ها
دولاری بڼه پازاندنه وهی خه رج کردبوو، به رگم نه گرت و له جیگه که م
هه ستام و پامکرده سهری. نه و هه موو هاوارو فریادو پاکردنه ی
ژورده که ی پر کردبوو، دهردی باوکمی دهوا نه ده کرد. خه ریک بوو
دواین هه ناسه کانی ده دا. له ماوه په کی زږد که مدا دهستی سه لامه تی
تایبه تی باوکم گه یشتن، هه موو لیها توویی خویان به کار هیئا به لام
تازه دهره یثانه وهی له چنگی نیرانیل مه حال بوو.

نای خویه !! حالیکې نه و نه ده سامناک و توقینه ر بوو. باوکم
جهستی له ناو ناره قدا نوقوم بوو بوو، وه که نه وهی بیه ویت له دهستی
سه دان قه ساب پزگاری ببیت به پاده یه که په نجی ده دا و ده تلایه وه که
ناتوانم وه سفی بکه م...

نالو هاواره کانی له قوپکیدا په نگیان خواردبوه وه، شینبونو وهی
پووخساری و نه بله ق بوونی چاوه کانی دهریان ده خست که له چ سزاو
نازاریکدایه، نه و حاله په ریښانه ی هه موو نه وانه ی ناو ژورده که ی
ترساندبوو، به نیت که کانی زه وی هه لده که ند له پیتناو یه که هه ناسه ی
تردا، وه کو مندالیکې بی چاره له وانه ی دهریو په ریه وه چاوه پئی
یارمه تیه ک بوو، سهری به لای چه پ و پاستدا ده هیئاو دهربرد وه
نه وهی بزانیټ که ساته وه ختی مهرگه و نه یه ویت خوی بدات

به دهسته وه... نه مه سزايه كي نه وه نده سهخت بوو بۆ باوكم،
كه بهرگه ي ته ماشا كردينشم نه ده گرت...

چاوه داچه قيوه كاني و سه يركردنه بيچاره كاني كه موچرپه كي
به له شدا ده هيئا، هيته پرپه ندبوون پياوه كاني چوارده وري تا پاده ي
هه لهاتن تو قانده بوو.

باوكم به دريژايي ته مه ني دزايه تي خوي كردوه، فريشته ي گيان
كيشان به شيوه يه كي زۆر ترسيته رو بهرگه نه گيراو له بهر چاوي
هه موواندا سزاي ده دا، ئا ه باوكه ! چي ده بوو نه گه رپاره و نه م زيانه
كورت هت به هه ميشه يي نه زانيايه ! چي ده بوو له م ده ورو بهر
به رژه وه ندي خواز هت دا برائتايه ! چي ده بوو ده ركت به وه بكرديا به كه
نه و زاته ي دروستي كرديت له ناوه ختيكدا ده تباته وه.... ! نه ي چي
ده بوو دۆست و ئاشنا گه ليكت هه بوايه كه هه مووان ده ست به دوعا و
نزا بونايه بۆت ! ! ئاخ باوكه.. دزايه تي خوات كردو هه موو ته مه نت
سه رقالتي پيكه وه ناني پاره بوويته، به لام ده و له مه ندي و
سه روه ته كه ت نه يانتواني به ره نگاري ئازاره كانت ببته وه... له وه
تينه گه يشتيت كه كاتيك له دايك بويت پرست پي نه كرا، بۆ مردنيش
پرست پي ناكريت...

ژياني دواي مه رگ هيچ گرنگيه كي بۆت نه بوو؟ بۆچي بيرت له وه
نه ده كرده وه نه و دۆستانه ت كه له سه ر دزايه تي خوا رايان هيئاويت
هاو پيه تيان ته نها تا ده رگاي گزپه كه ت ده بيت!

هەرگیز گویت بۆ ئەوانە نەدەگرت کە دەیان وت: دەولەمەندی ئەو
نیە کە لە دنیا دا بەجێی دەهێڵیت، بەلکو ئەو یە کە بۆ ئاخیرەتتی
دەنیریت!

تۆ مال و ئاوبانگت دۆزیووە، بەلام بەهەلەو تاوانەکانت خوات ون
کرد، هیچ بەلایەك لەمە گەورەتر هەیه بۆ مرۆڤ؟! باوکه گیان، ئەو
بزانە ئەگەر گومانم ببردایە پۆحم بەکەلگت دێ، پێم دەبەخشیت.. تۆ
ستەمکردنت لە من بەشیاو زانی کە هیچ باوکیك نایکات، بەلام من
دیسان و بۆ هەمیشە گەردنت ئازاد دەکەم، بەرگی ئەو ناگرم لەبەر
من لە ئاخیرەتتدا سزا بدرییت، إن شاء الله پەرودەگاریشم لە
پەحمەتەکی بێ یەشت ناکات.

لەوکاتەدا باوکم دەنگێکی زۆر ترسناکی بەوینەی مرخەیی ئازەلێك
لەکاتی سەرپرێندا لێو دەرچوو، ئەمەلای من وەکو وەلامێك وابوو،
کە دەیهوێت بلێت: "من لەو پەحمەتە بێ بەش بووم، هیچ ئومێدیکم
نییه"، ئەم دەنگە ئەوەندە تۆقێنەر لەژوورەکەدا دەنگی دایەو، کە
هەموو ئەوانەیی بیستیان توند گوێیەکانیان گرت و بۆ ئەوێ ئەو
دیمەنە نەبینن دەستیان بەچاوەکانیانەو دەگرت، پزیشکەکانی
پشت سەریشی لەسامناکی ئەو تابلۆیەدا دەلەرزین.

لەلایەك بۆ هاوارو نالەیی باوکی لەزەویدا کە وتووم دەگریام،
لەلایەکی تریش شت گەلێکی سەیر بەمیشکەدا دەهاتن: چەندین جار

ئەو وتەيەى لەدايکى فریشتە بیستم، لەدوا هەناسەکانى پاوکمدا
دووبارەم دەکردهو:

"ئەوہى خوا بدۆزیتەوہ ئیتەر چى لەدەست دەچیت؟! ئەوہى
خواى لەدەست بچیت ئیتەر چى دەدۆزیتەوہ؟! ئەگەریش بیدۆزیتەوہ
دەیتە بەلا بۆى..".

ئەم وتە پەرەندە، بەتەواوى باسى لەباوکم دەکرد، لەبەر ئەوہى
خواى لەدەست چوو بوو، ھەموو ئەوانەى ھەى بوو، بوو بوونە بەلا
بۆى، بەلايەكى ئەوہندە گەرەبوو جگە لەوہى دۆستیکى لەدواى
خۆى نەبوو، کارىکى خێرىشى بەنسێب نەبوو بوو. ھەموو دیمەنەکانى
ژیانى پەر بوون لەبەرەنگار بوونەوہى دین و ئیمان و ئەنجام دانى
ھەلەو تاوان ژيانى ئاخیرەتى ئەم جۆرە کەسانە تەنانت بێرلى
کردنەوہشى تۆقینەرە، لەدیمەنیکى مەرگەساتى وادا گیانیان
دەکیشریت کە دەبنە وانەيەكى پەر پەندو دەکەونە سەر زمانەکان ئای
لەو دوايین ھەناسەيە...!

خوايە چ گیانیك بەرگەى دەگریت!

کۆتا پوانینی بۆ فریادی یارمەتى، ئاواستەى دایکم کرد...
دەستەکانى کردەوہ وەك ئەوہى بپارێتەوہ، بەلام ھىچى لى
نەبیسترا، وشەکان لەناو قورگیدا پەنگیان دەخواردەوہو بەرەو
دیمەنیکى سامناکى خنکانیان دەبرد. پەرورەدگارم.. ئەمە ئەوہندە
ترسناک بوو. وەك بلایى ئەو کەسەى لەژۆرەکەدا گیانى دەدا، بەتەنها

ئەو نەبوو بەلگە ھەموو ئامادەبوونیش بوون، چونکە بینینی باوکم بەو
جۆرە و بیستنی دەنگی پچر پچری مرخە مرخەکانی گۆیەکانی
پارچە پارچە دەکرد.

چەندین پۆژ ئەو دیمەنەم لەبەر چاوە دەپۆیشتم، بەردەوام بیرم
لێ دەکردهو، مالتاوییهك بوو کە تەنانت نەدەچوو خەون و
خەیاڵەکانیشمەو، ئیتەر لەو کاتەو ھەموو گەردیلەکانی لەشم
مەرگیان دەرك کردبوو ئیتەر مەرگ بووبوو بەشیک لە من، زۆر باش
لەمە تیگەیشتم: چەندە پێویستە قوتابیەك بەھەموو توانایەو ھەول
و ئامادەکاری بۆ تاقیکردنەو ھەیکە بدات، بەو جۆرەو بەشیو ھەیکە
زۆر پێکخراوتر لەو ھەش پێویستە ئامادەکاری بۆ مردن بکەین.

بێگومان ئەو ئامادەکارییەش تەنھا بەئەخجامدانی پەرستشەکان و
کردهو ھەوێ جوان دەبێت، ئەو کەسانەو ئەمە پشتمگویی دەخەن
بەدلتیایەو ھەیکەتی ھاتنی ئیزرائیل و کۆتا ھەناسەکانیاندا حالیان لە
باوکم باشتر نابێت.

بهشی چوارهم

تاقیکردنه‌وهی ژيانم له‌راستیدا ئیستا

دهستی پی ده‌کرد

چواردهورم به خه‌لگانی ناپاک، ته‌نرابوو:

ته‌ماشای ئیشی خوا بکه‌ن، له‌گه‌ل نه‌وهی باوکه‌م به‌وه‌موو می‌زو
ده‌سه‌ل‌ته‌یه‌وه منی بانگ‌کرده به‌رده‌می خۆی و له‌به‌ر چاوی هه‌موو
نه‌ندام و پیاوه‌کانیدا بۆ لیپرسینه‌وه‌م پلانی ئاماده‌کرد بوو، به‌لام
خوای گه‌وره ته‌واو پیچه‌وانه‌ی نیشانی هه‌مووان دا و منی کرده
براو...! له‌به‌ر نه‌وهی من تا که میراتگری باوکه‌م بووم، به‌پێوه‌بردنی
کۆمپانیا که به‌ته‌نها بۆ من جی‌مابوو.

به داخوه ناگاداری ئه سوپرایزانه نه بووم که به هۆی ئه کاره وه
 به سه رم ده هات. کاتیگ تیگه یشتم باوکم له ده ست گیرۆی گروپه
 خراپه کان و تیگه لاوی به په یوه ندیه پیسه کان دا پۆلی به رزی هه یه.
 به راستی زۆر تووچه و خه مبار بووم، هه ر بۆیه به گرتنه ده ستی
 کاره کانم، یه که مین و گرنه گرتین کار که کردم گۆپینی کادرو نه دامه
 گرنه گه کانی کۆمپانیا بوو به که سی متانه پیکراو، به لام له کاتی
 نه جامدانی نه مه دا چه نده تووشی نا په حه تی بووم! ناتوانم باسی
 بکه م... چه ندین جار هه ولای لی سه ندنه وه ی ئه وه سه لاتم درا،
 چه ندین جار پیلانی تیوه گلان به فیله کانیا م بۆ دا پێژرا، چه ندین
 جار یه هه په شه ی مه رگم پی گه یشت، له دوا ی ئه وه مو
 به ره نگار بوونه وه هه په شانیه لی م کرا نه گه ر نیستا به پیوه ماوم
 به ته نها له بهر پارێزگاری په روه ردا گارمه، ئه و کاته ی له هۆکاری ئه و
 هه موو پوویه پوویونه وه سه ختانه تیگه یشتم به هه موو مانایه ک وه کو
 شیتم لیها ت.

وه ک ده رده که وت، باوکم به ئابلقه دان و سنوردار کردنه کانه وه
 پانه وه ستاوه، به لکو ته نانه ت نه گه ری کوشتنیشمی له بهر چاو گرتوه
 هۆکاره که شی ئه وه بوو که من ته نها میراتگری ئه و بووم، له بهر ئه وه
 له وه تر ساوه که من ده ست بخه مه کاره کانیه وه ئه و پلانه ی لی
 تیگ بده م...

باوكم هر له قاچاخچيتى چه كه وه تا بازرگاني ماددهى هوشبهر
تا به شدارى كردن له چه ندين جۆرى تر كارى ناياسايى و ته نانه ت
به يوه ندى كردن به چه ته كانيشه وه خهريك بووه...!

بۆ ئەم كارانهش چه ندين پياوى چه تهى هه بووه كه تيزى كردون
و بۆ ئەم كارانهى به كار هێنان. ئەوانه دههاتنه لام و داواى حق و
پارهى چه ند وهخت له وه و پيشى خويان ده كرد، من سه رسام و
په ريشان بوو بووم. چهكى به هه موو پێكخراوه تيرۆرستيه كان
فرۆشتووه، به شدارى كارى هه موو پێكخراو لايه نيكي كار خراپ و
دوور له په وشته كانى كردووه كه به وتهى خۆى وتويه تى: "ئيلحاد
خهريكه له ده ست ده چي ت"، بۆ ئەمەش خه رجى هه موو
به ره نگار بوونه وه يه كى ئەمەى داوه. زۆر به تاييه تيش خه رجى نه و
پێكخراو لايه نانهى كه دژى دين به ياسايى يان ناياسايى كار يان
كردووه كيشاوه. دياره كه باوكم بۆ ته دار ده ستى نه و بيرمه نده تاريك
بينانه و هه كو سه ربازى شه ته نه چ ياريان پى كردووه، له لايه ك به يى
ده ست پاراستن له حه رام پارهى به ليشا و به ده ست هيناوه، له لايه كى
تريش به و پاره يه پتويستى دارايى نه و كه سانهى گرتوه ته خۆ، كه
كار بۆ هه لكه ندى حق و پاستى و بلاو كردنه وهى چه واشه كارى له ناو
خه لكيدا ده كه ن. هه ر كه هه ستم به م پێكخستن و پلانا نهى باوكم كرد
به توندى پووبه پووبومه وه. كاتيك تيگه يشتن داواكار يه كان يان له منه وه
به ده ست ناخرت، سه ره تا به هه ره شه كردن و دواتر هه وليان بۆ

کوشتنم دا. په روه ردگارم پښه ی بهم هه ولانه یان نه دا، نه مجاره
ته قه لای پووخاندن و پوکاندنه وهی کومپانیا که یان ده دا.

نه وان درکیان به وه کرد بوو که ده ورورم به مړوئی لیها تو و
چاونه ترس پرکردو ته وه هر بویه پلانی نه وه یان داده پشت که
نه مجاره دانه دانه له ریزه ریان بکه و له ناویان به رن.

هه ندیکیان تووشی کاره ساتی نو تو مبیل ده بوون، هه ندیکی تریان
هاوسه ره کانیا ن مالیان جی ده هیشت، نه وانی تر به لا به سر
منداله کانیا ن ده هات، هه مووان مه ترسی و په شیویان تیکه وتبوو.

به هه موو توانامه وه له ناو نه و باره قورسه دا هه نگام ده نا، شه وان
تا به یانی بڼ پښه چاره ی دریا ز بوون له خوا ده پاپامه وه، نه مه
له کاتی کدا من ده ست که وت و ده سه لاته کانی کومپانیا که مم به ته نها بڼ
نه نجام دان و خه رجی کاره خیرخوازی به کان به راگیر کراوی
ده هیشته وه نه گه ر نا من و دایکم ژیا نیکي ناسایی و ساده مان به س
بوو، هر نه و ناپاکانه ی که ناگاداری نه م نیه ته م بوون، ده یانویست
به ربه ست بڼ کاره کانی کومپانیا دروست بکه ن.

پرازی ناو دهنگی بانگ...

له لایه ک نه م کوششه م بڼ کاره کانم به رده وام بوو، له لایه کی
دیکه شه وه هر له بیرى موسته فا دا بووم، ناتوانم بیدرکینم که چه نده م
پیویست به شاره زایی "مسته فا" هه بوو له م مه سه لانه دا. نه گه ر له به ر

دووباره هیژپیدانه وه م و بهرزکردنه وهی وره ی پووخواویشم بوایه، نۆر
 ئاره زووی بینیم ده کرد، هیچ یه کێك له و داخوازی کارانه ی
 له ده رگایان ده دام جیگه ی مسته فایان نه ده گرتوه، له بهر ئه وه به و
 چاوه وه ته ماشای هیچ که سیکم نه ده کرد، چونکه هه ر له پۆژی
 یه که می پووبه پووبونه وه مانه وه، ئه وینی مسته فا له ناو ده ماره کاندا
 ده سوپایه وه له پازاندنه وهی خه ونه کانم به رده وام بوو.

له سه سه خترین کاته کانیشمدا له ناڤه سه ترین
 به ره نگاریبونه وه کانیشمدا به رگه م ده گرت و به خه یالی پۆژێک گه یشتن
 به و به پێوه پاده وه ستام...

بۆ که میك دورکه وتنه وه له و که شه خنکینه ره ی ژیا نی کارو
 به دابین کردنی خه رچی پێویست بۆ سه دان قوتابی له لایه ن
 کۆمپانیا که مانه وه بریاری ئه وه مان دا به سه ردانیك بجینه (چه نه کالی)،
 چه ند ژنه بازرگانیك و دوو مامۆستای په روه رده ش هاو پێیه تیان
 ده کردین، پاسه که مان بۆ ئه نجامدانی نوێژی نیوه پۆ، له مزگه وتیکی
 بچوکی که نار به کێك له و شارانه ی هاته پێمان پاره وستا، دوا ی
 ئه نجامدانی نوێزه که مان له وێ ده که وتینه وه پێ به لام ئه وه ده نگه ی
 بانگه ی که بیستمان نۆر به خێرایه ی کاری له مه موو گیانم کرد و
 په رۆشه ی که وره ی له ده رووندا چاند به و مه موو هه سه
 سه یرانه مه وه خۆم له دنیا یه کی تر دا دۆزیبوه وه.

ئای خواجه گیان! ئو دهنګه چهنده له دهنګی مسته فا ده چوو!
 به په له ده ست نوږه که مان گرت و نوږه کانمان به جی هینا.
 ده مویت به رله وهی مه لا ده ریچیت، بګه مه لای، له به رنه وهی قوتابی
 و هاوړیپیانم گومان نه که ن، وام تیکه یانندن که له باره ی باسیکه وه
 ده مه ویت پرس به نیمام بګه م، کاتیک له دوی نوږ دانه دانه نوږ
 خوینان دهرده چوون منیش که دلم زور به خیرایی لئی ددها، له
 چاوه پوانی ئو نیمامه دا بووم که به مسته فام ده زانی...! ئای
 خودایه، هه سستیکی زور سه یرم بۆ دروست بوو، ده ترسام له هوش
 خوم بچم، کاتیک له گه ل ئو نیمامه گه نجه ی که من به مسته فام
 ده زانی و له دوی هه مووان هاته دهر پووبه پووبوینه وه، حاله زور
 شپړزه بوو، ماموستا که ئو حاله په ریشان و په نگ په پیوه می بینی،
 به پښکی زوره وه وتی:

- پرس و داواکاریه کتان هه بوو خانم؟! به رله وهی وه لام له منه وه
 وه ریگریټ، به بچو ککرده وهی چاوه کانی سه رنجیکی وردتری دا...
 وتی:

- ده بیت ئیوه ئیلکای خان بن! ئیوه له ئیتالیا بینیه، باستان
 له کاره کاننان دهر کرد بۆ یارمه تی دانی قوتابیه هه ژاره کان، من ئو
 کاته قوتابی بووم، له زانسته سیاسیه کاندا سه رقائی خویندنی دکتورا
 بووم، یارمه تی زوری قوتابیه کانی ئو ویتان دا، بیرم نایه ت چه نده م
 دوعا بۆ ئیوه کرد... به پاستی پیروزیاییتان لی ده که م، خوا لیتان

پازی بیت، ولاته که مان پئویستی زۆری به که سانی وه کو ئیوه یه. به به خشیانی دارایی و توانا کانتان به بواری په روه رده و فیکردن ده بنه خالی به ره نگار بوونه وه و خۆپاگری کۆمه لگایه کی پووخوا و له مه عنه ویاتدا، بناغه ی پاگری به هاکان له کۆمه لگه دا به پارێزای ده هیلنه وه دوعا کانه مان هه میسه له گه ل ئیوه و که سانی تری خیرخوازی وه کو ئیوه ده بیت.

زۆر شه رمه زار بووم... له کوێ بمزانیایه، نه و خزمه ته بچوکانه ی پیتی هه لده ستم به و جۆره به گرنگیه وه چاودیری ده کران! نه و لاوه خوین گهرمه ی به په فتاره جوانه کانی هه ر زوو کاری له مروڤ ده کرد، به رده وام بوو:

- بیه خشن... به بی پرس کردن به ئیوه له په رویشیدا که وتمه قسه... ئیستا چی ده که ن لیره؟ دووباره بۆ کاری خیره؟ دوو دل بووم له نیوان وتن و نه وتنیدا... دواتر بینیم له وتنی پاستیه که زیاتر قسه یه کی ترم نیه، بۆیه وتم:

- بانگ خویندنه که تان زۆر کاری تیکردم. ماشاء الله زۆر به ئیخلاصه وه ده یخوینن یه کسه ر کار له مروڤ ده کات. بۆ نه مهش ویستم پیرۆزیاییتان لی بکه م.

- استغفر الله به پێزم... إن شاء الله نه م خواسته تان ده چیته حوکمی دوعا وه به و جۆره ده بی که ئیوه و تتان.

- تاييه تمه نديه كي تر كه سه رنجي پاكيشام، چوونيه كيي ده ننگتان بوو
له گه ل ده نكي براهه كه م به ناوي مسته فا.

- نه كا مه به سستان مسته فا عوسمان نؤ غلو بيټ؟!

يه كسره به په روشيه كي منالانه وه وتم:

- نه كا ئيوه ش نه و بناسن...!

- به لي زوريش باش ده يناسم.

- نه و يه كه مين پي نيشانده رم بووه له م خزمه ته دا.

- ته ماشاي ئيشي خوا بكه .... ئيمه ش كاتيک له قوتا بخانه پيکه وه

قوتابي بووين، كاكه مسته فا ده ستي مني گرت بؤ وانه كاني قورئان و
ئيمان.

له ويډا خهريك بووم ده بورامه وه له په روشيمدا... زامه

سارپژنه بووه كه ي ناخم دووباره كولايه وه، دووباره ده روونم پر بوو له

هه ست له په له يي وه رگرتني وه لامدا بووم، به زوويي وتم:

- ئيستا له كوټيه؟

- ماوه ي ساليك ده بيټ له مؤسكزيه، ئوميډ ده به خشيت

موسولمانه كاني نه وي و بؤ ناساندني ئيسلام به پووسيه كان

پويشتووه. ناشكرايه به هؤي شاره زايي باشي له زمانه كاني ئينگليزي و

پووسي دا، گه وره كان نه وه يان به گونجاو زانيوه له وي كاري خزمه تي

پي بده ن، هه لبت خوځيشي زؤر له خه مي پرگار كړدني كه نجه

پووسيه كاندا بوو كه له بؤ شايي و كه م ئيمانيدا ده يان نالاند.

دهیویست بپیته تیشکیکی پووناکی بۆیان ههروهه له بهر ئه وهی
باپیره کانیشی له وێوه هاتبوون ئه میش ههستی به قهرزاری وه فایه ک
ده کرد بۆ ئه وان.

کاکه مسته فا ژماره که ی لای من ههیه ئه گهر بتانه ویت پیتان
ده ده م.

وه ک ئه وهی ده روونم بخوینیتته وه ....

منیش به ده نگیکی وه کو پارانه وه وه په روشی خۆم ده رخست:

- زۆر مه منوتان ده بم.

پارچه کاغه زکی له گیرفانی ده رهینا، ژماره که ی له سه ر نووسی و
دایه دهستم. به وه رگرتنی ئه و پارچه کاغه زه، به زۆر خۆم پاگیر کردبوو
تا کو نه که وه سه ر زه وی.

ئیت هه موو دنیا هی من بوو، خودایه ئه و خۆشحالی و ئارامیه م
وه سفی ده کرا!؟ ئیت خه ریک بووم با له فرهم ده کرد به ره و مسته فا
که له سه رو هه وره کانه وه بوو، هه ی که سیش نهیده توانی پام بگریت...

خودایه، یارمه تیه م بده دڵم نه وه ستییت:

هه ر له دوای جیا بوونه وه م له گه ل ئه و که نه خه یوین گهرمه خاوه ن
پێزو به ئه ده به، به خێرای دهستم دایه ته له فقه که م، نازانم چۆن
ژماره کانم وه رگرت...! به بی ئه وهی بزانم له دوای وه لامدانه وهی

ته له فونكه م من ده بې چې بلّيم! به بې نارامۍ چاوه پښې نه و ده نكه
بووم بببيستم...

نه گه وه لامې بديا ته وه له دواي چه ندين سال ده نكيم ده ببيست!
له و چه ند خوله كه دا چي به خه يال و ميشكمدا نه هات!! ده ببيت
هاوسه رگيري كړد ببيت؟ نه و پرسياړه م له نعيمه كه نه كړد چه ند جار
هاته سه ر زمانم، به لام له بهر نه وه ي هله تينه گات نه مپرسی...

به زياتر ليداني ده نكي ته له فونكه و تپه پپووني كات، په روشي
نه ونده ي تر دايدو گرت و زياتر له ناو خومدا خوم ده خوارده وه.
خودايه! چون بهرگه بگرم يارمه تيم بده هيژو توانام پي ببه خشه..
به حه سره تيكه وه كه تاشه به ردې ناراميم پارچه پارچه كړد بوو،
چاوه پښې وه لامدانه وه بووم، كه ببيستم وه لامم دراوه ته وه
به په روشيه كه وه وه كه نه وه ي به بايه خ ترين شتم دواي له ده ست دان،
به ده ست هيڼا ببيته وه بي نه وه ي خوم كونترول بكه م وتم:

- مسته فا..

وه لام له ده نكيكي نامو سارده وه ببيست:

- نيوه كيڼ؟

- من ئيلكاي.

تر سام له وه ي نه و ده نكه سارده خه ته كه بپچرپت بويه خيرا وتم:

- چي ده ببيت.. ده پارپمه وه يه كه خوله ك گوي بگرن زور شتي كرنكم
هيه كه بيليم تكا ده كه م... نه گه ر ئيستاش ناتوانن له كاتيكي

گونجاوی تردا په یوه ندى ده گرم، له بهر خاترى خوا گویم بڼ بگړن،
چەندین سالة چاره پټی ئم دهرغه تم، نه گەر که مترین میهره بانى
ده نوینن گویم بڼ بگړن... دووباره به ساردیه که وه وتی:
- گویم گرتووه.

- بوونه تیشکی پووناکی بڼ من، پڼگه تان نیشان دام، تا به رده رگای
ژیاننیکى نویتان بردم، له سایه ی نه مه شدا " راستیه کانی ئیمان و
قورئان " م ناسی. پوومکرده په روه ردگارم. هه ولئ نه وه ده دم
هه موو ژيانم بکه مه وه قفى خزمه تی ئیمان. ئیستاش له گه ل ده یان
قوتابى له گه شتیکی چه نه کالی داین.

که مێک دهنگى بهر وه نه رم بوون ده چوو:

- پیرۆزباییتان لئ ده کم... نه مانم ده زانسی. په روه ردگارم
به رده وامیتان پئ ببه خشئ، سهرکه وتوو بتان هیلتته وه.
- له جیهانی من دا، پابه رو نوور پیشه وا تو بوویت... من بالاو گوشت
و ئیسکی توّم خوشنه ویست من پړزو گه وره یی و پوحي توّم
خوشو ویست، به خه یالاتیکى گه نجانە ی کچانه وه نه ماتووم عه شق تاقى
بکه مه وه، من له حه سره تی قاره مانیکدام که خوا خوئ پئى ناساندم و
کردیه پابه رم.

نه و خوشه ویستیه ی بڼ تو هه مه هیچ په یوه ندىیه کی به چیرّه
دنیا ییه کانه وه نییه، من شیتى عه شق نیم به لکو من له بهر په زامه ندى
خوا، به که سایه تی و پاکی و ئیمانی تو کاریگر بووم، ده مه ویت له ژیر

سایه ی تو ئه من دنیا به شه ره فه وه به ره و حزووری خوا جی بهیلم.
من ده مه ویت به درێژایی ته مه من خزمه تی بهنده یه کی خوشه ویستی
خوا بکه م، له گه ل ئه وه ی هه موو ئه مانه ده زانیت، له بهر چی به
پیداگریه وه له من پاده کهیت؟

خوا ئاگاداره، که هیچ له خه ونه کانم و خه یاله کانم نه پۆیشتوون،
له دوا ی هه موو نوێژێکم دهسته کانم بهرزکردۆته وه و نزام بو تو
کردووه و فرمێسکم پشوووه، به بی تو له م ژیا نه دا زۆر ته نهام، ئه گه ر
به ده نگ منه وه نه یهیت، که سه نهت خراپه کانی ده ورو بهرم دوور نییه
له دۆزه خی گونا هدا منیش به ند بکه ن، چی ده بیته پته ی مه که ره وه،
ئه مه ته نها داواکاریمه، به بی ئه وه ی خۆم پابگرم دهستم کرده گریان.
به نه رم و نیانی به که وه وتی:

- واده زانی من ئه مانه نازانم؟! وایرده که یته وه تو م بیرچۆته وه؟

منیش هاوارم کرد:

- ئه ی که وایه بۆچی له من پاده کهیت؟

- من له تو پانا که م... من له به ندایه تی ئه وانی تر و سه ر داخستن
بو یان و گوێ پابه ل بوون بۆ که سانی یاخی له خودا پاده که م.

- هه موو شتیك گۆپاوه..... چی ده بیته ده مه ویت بته بینم، زۆر شتم
هه یه تیتبگه یه نم... ئیتر پامه که له دهستم چی ده بیته؟ دووباره دلم
پڕ بووه وه له گریان.

ئه ویش وتی:

- ببوره من ئیستا ناتوانم قسه بکه م، په یوه ندیت پټوه ده که مه وه.

خوځم له ده ست دابوو:

وهك ئه وهی من نه بوو بیتم، نه مده زانی ئه وهی له وچند خوله که دا پوویدا چی بوو! پهنه له بهر پړزی ئه م که نجه پاکانه بوو بیست که خوی مه زن له ناره حه ترین پوژده کانددا پووناکیه کی نیشاندام.

خه ریک بووم له خوځش حالیمدا وه کو بالنده ده فیریم، دنیا م له باوه ش ده گرت کاتیک هاو پړیکانم هاتنه وه لام، من که یشته بو مه وه به وکه سه ی چه ندین سال بوو له حه سره تی دوورییدا ده ژیا م، نه مده زانی تا ته له فوونی دووم دیت، چون دلم بهرگه بگریست چرکه کان بوو بوونه سال و خوله که کانیش سه ده یه ک.

که وتبوینه وه پئی و له نزیك چه نه کالی بووین چاوه کانم هیچیان نه ده بینی و گوئییه کانم هیچیان نه ده بیست، ناگاداری هیچ شتیکی ده ووروبه رم نه بووم، له ژیا نندا هیچ کاتیک نه وه ندده به بایه خه وه چاوه پئی بیستنی ده نگي ته له فوونه که م نه بووم.

ده موت نه گه ر نه مړی ئه م ته له فوونه لیی نه دا ئه وا به دلنیا ییه وه بهرگه ناگرم و خوځم ده که یه نمه مؤسکو... پوئنه وهی ئه و قسه نیوه چله م ته واو بکه م...

به لام نه هات و نه هات.....

خه ريك بوو ده ماره كانی میښكم له چاوه پوانیدا ده پچران،
له په رښه کی ته واودا ته له فونه که م له ده ستم دانه ده گرت به ته نها
گویم نا، به لکو به چاوو هه موو نه ندانه کانی تریشم چاوه پئی بیستنی
دهنگی نه و ته له فونه مان ده کرد که دهنگی کی لیوه نه ده هات...!

به که یشتنمان بڼو چه نه کالی قوتایه کان له شوینی خویان
جیگر کران، منیش له ژووره تاییه تیه که ی خوم ناماده کاریم بڼو نویژی
عیشا ده کرد، هیژم دایه به رخوم و ویستم به جوانترین شیواز
نویژه که م نه نجام بدهم تا کو نارام بیمه وه.

نه و حه سره ته ی چه ندین ساله ده یچیژم یه که له سده ی نه وه ش
نه بوو که له و چه ند کاتر میړه دا تیای ژیا م، له و کاته ی وتم
"دوژیمه وه" نه و ده کو خه یالیک فری و پوښت.

"چوومه سوجه ده وه له ناو که شی مه عنه وی نویژه که مدا ده روونم
بڼو خوا کزده وه، به هه موو هه سته کانه وه هانام بر دو پارامه وه..

ده مزانی خوی گوره (جل جلاله) چاره ی بی چاره کانه و شیفای
ده رده داره کانه.. بهر له وه ی ده ستم دابگرم و به هه سته
هه لقلوله کانه و نزا گه رمه کانه و چاوه ته په کانه وه دوعا کانه ته واو
بکه م، زهنگی ته له فونه که م لیی دا...!

له که ل بیستنی دهنگی ته له فونه که م نامینم بڼو نزا کان کردو به و
حاله مه وه خوم که یانده ته له فونه که م که دهنگی مسته فام بیست،

به شكور كردنيك له دلوه سیه كانم پر كرد له هوا و هه ناسه یه کی
قوولم هه لکیشا به ده نگیک که ده روونی ده له رزاند وتی:

- نه و کاته ی په یوه ندیت کرد سه رقالی کۆبونه وه یه ک بووم له گهل
دۆسته كانم له بهر نه وه ناچار بووم له نیوه دا بیچپرینم، داوای لیبوردن
ده که م... ئیستاش فهرموون گویتان لی ده گرم نیلکای خوشکم.. که
به "نیلکای خوشکم" دهستی پی کرد، ئامانجیکی پوونی هه بوو، به و
مانایه ی "من وه کو خوشکی خۆم ده تبینم، له بهر نه وه درێژه دان به م
باسه مانایه کی نییه..."

چاوه پریشی ده کرد که منیش بلیم: "مادام به م جۆره یه، نه م
بابه ته لیژده ته واو ده که یه!"

به لام نه مه گونجاو بوو؟! نه و خۆشه ویستییه ی چه ندین ساله
وه کو ئاگر ده مسووتینی و خه یال و خه ونه كانم ده پازینیته وه له یه که م
بینینه وه ژيانمی گۆپی و منی بق خزمهت و دۆزینه وه ی په روه ردگار
په لکیش کرد، ده کرئی پیی بلیم "باشه باوا بیت! نه م بابته کوتایی
پی دینین؟! " من به رده وام بووم:

- مسته فا... نه مه دووباره ده که مه وه تکا ده که م گوئی بگرن من
پیویستم به ده روونیکی گهرم کراو به ئاره زووه گه نجاننه کان نییه.
ته نها ئامانجم مانه وه یه له ته نیشت تۆ ژيانه له پیناو په زامه ندی
خوادا... تق دۆزینه وه ی پرگاوا به ده ستهینانی پۆحیکی ساف و پاک
به ته کنیک و فیکره کانی، نه وه بزائن که مرقۆ نه و کاره ی پیی خۆشه

دهيكات، هه نا بۆ ئو كه سه ده بات كه خۆشیده ویت، ده یه ویت له و
جیگه یه بێت كه پێی خۆشه ... ده ی تاكه حه سره تی منیش نه وه یه
له ژیر نیکاحی تۆدا به ره و گۆر بچم. به م ئاسووده یی و سوپاس
گوزاریه وه به ره و لای په ره ردگار بگه ریمه وه.

بۆچی ئه مه بۆ من به زۆر ده بینیت؟ بۆ هه میشه پروت لیم
ده رده گێریت؟ بۆچی ئه م داواکاریه پا که م ده گه رپنیته وه؟
- ئیلکای خان " من هیشتا ش باسی خۆم نه کردوه، من ئاماده ی
چوونه ژیر باری قورسی هاوسه رگیری نیم، من ده ستم به
بانگه وازه که مه وه گرتوه، ئیت هاوسه رگیریم پێ پانا گیریت، ئه مه
به مانای نه ویستن و خۆشه ویستنی تۆ نایه ت، تکاده که م تۆش له من
تیبگه ئیت...

ده مه ویت ته مه نیک خزمه ت بکه م له پێناو په ره دگارم که مرۆڤ
بوونی پێ به خشیوم، زۆر نیعمه تی به سه رمه وه هه یه و نه ندروستی
ژیانی کردوه ته نسیم، نیازی من هه ر نه وه یه که شه وو پۆژم له م
خزمه ته دا تیپه رپنیم، نامه ویت هیژو توانای گه نجیم به سه رقالتی و
که وتنه ژیرباری به رپر سیاریه تیه کانی خیزانه وه به سه ربهرم، چونکه
ژیانم به خشیوه ته پۆشن کردنه وه ی ژیا نی ئه و گه نه جانه ی له چاره پوانی
ده ست گیراییه ک و رابه ریکدان نه گه ر ۲۴ کاتژمێر خه ریک یم هیشتا ش
که مه . ده مه ویت هه موو کاته کانم به م عه شقه پپ بکه مه وه ... تۆش
داواکاری هاوسه رگیریم لی ده که یت؟؟

ئەگەر مەنیش بۆلۈم "بەلى" ئايا پىتۈست نىيە بۇ دوست نەبوۋى
 بەربەست لە بەردەم ئەم خەزمەتەدا تۇ بۆلۈت "نەخىر"؟!
 - كەواتە تۇ بۆلى... پىيەك بدۆزىنەو! .. مەن ھەر ئەوئەندەم بەسە
 لەزىز نىكاھى تۇدا مەرەكرام.. ئىتەر ناپمە بارى سەرشانت ھەر
 ئەوئەندە بزانم مەن دىيارى كراۋى كىم! .. ھەرگىز ناپەھەتت ناكەم،
 تەنھا بە ھاوسەر بوۋى تۇ گەورەترىن شەرەفە بۆم تەنھا جارجارە
 دەنگت بېيىستەم و دوكانتەم پى بگات ئەوئەندەم بەسە.

قەسەكانى پى بېرىم:

- ھەرگىز شىتى وا قىبۇل ناكەم... مەرەبىن واتە بەرپرسىيارىيەتى.
 مەرەكرەن و دوست كەردنى مال و ژيان لەگەل كەسىك و دواترىش
 ژيان لەدوۋ دىنئاي جىاوازدا، ئەمە پىچەوانەى ھاوسەرگىرىيە ھەرگىز
 ژياننىكى وا دوست ناكەم!

ئەھ خاۋايە گىيان! ھەموو پىگەو ھەموو ئەگەرەكان دانە دانە
 دادەخرىن و مستەفاش بەجۆرىك لەو سوتانەى ناخەم تىناگات،
 بەمانايەكى تر ئەو ئاگادار نىيە بەم وەلامانەى چ سزايەكى پۆھىم
 دەدات. مستەفا كە ئىتەر بەرگەى ئەوئەندە پاپانەو ھەرگىيان و
 داواكانمى نەگرت، بەكەردنەوۋى دەروۋى پىر لە مېھرو سۆزى خۇى
 كۆتايى بەم پىنەو بىردەيە ھىناو وتى:

- كەواتە دەتوانم پەيماننىكت پى بدەم.

- چىيە؟

- ئەگەر پېژنىڭ ھاوسەرگىرىمىم كىرد، بىز ئاننى كە يەكەمىن كەس
لەدەرگەي بىدەم ئۆيە دەين، ئەگەر ئىش ھاوسەرگىرىمىم نەكرد و كۆچم
كرد بۇ ئاخىرەت ئەوا لەناو دەرگەي كۆپدا چاۋەپوانت دەبم.

ئىتر ئەمە بۇ مەن بەس بوو، ئەوئەندە بەس بوو، ئەوئەندە بەس بوو
كە ئىتر ۋەكو خەيالىكى كچانەي گەنجانە لەسايەي ئەودا زىيانىكى
ئەفسونايىم لەخەيال دروست دەكرد، ئەگەر لەم دىناش بەنسەب
نەبوايە، لەئاخىرەتدا، كە زانىم ئىتر دەيەۋىت كۆتايى بەقسەكانى
بەئىت، دوا ئومىد كە بەئەقلىدا ھات دوۋبارە ھىزى قسەي پىدام:

- يەك خولەك ... كەۋاتە بۇ بەردەۋامى ئەو ئومىدەم بۇ ھەموو
تەمەنم، با قسەكە بېرىننەۋە، ھەر ئەوئەندەي بىزانىت ئىمە بۇ يەك
دانراۋىن بۇ مەن جىگەي ھاوسەرگىرى دەگىرتەۋە لە دۋاي ئەۋەۋە بۇ
ھەمىشە چاۋەپوانى تۆ دەبم.. ئەمەم ئەۋەندە بەپىداگىرەۋە داۋاكرد،
كاتىك ۋەشەكانم پىكخست ھەنسەكانم تىكەلىان دەبوون...

ئەۋىش ۋتى:

- باشە مادام گەرەتەين ۋىستى تۆ لەم دىنا ئەمە بىت، بۇ ئەۋەي
زىانت نەكەمە زىندان، با بەۋ جۆرەبىت كە تۆ دەئىت..

ئەمجارە ئىتر بەبى ئەۋەي خۆم كۆنترۆل بكەم:

- كەۋايە مەن دىمە مۇسكۇ... ئەم ئىشە بەزۋىي تەۋاۋ دەكەين ئەگەر
نا مەن لەپەرۋشىدا دەمرم.

تۆر شەۋا بووم، بەسەر سۈپمانەۋە ۋتى:

- هر وابه زوویی...؟

- به لئی... ته نانه ت نه گه ر بکریت هر نیستا..

- که واییت، سه رها ته زامه ندی خیزانه که ت وهریگره نه گه ر نا من
به رگهی سه رزه نشته کانی باوکت ناگرم.

- زۆر باشه هر نیستا...

فریم...فریم... له ناکاودا هه ستم کرد گه ردوونم له باوه ش گرتوه
له خوشیه که دام که ده گاته سه روو هه وره کان به ئاسووده بیه کی
زۆره وه نه و دنیا پر ناپه هه تیه م جی هیشت بوو، ده ستم کرد بوو
به ته ماشا کردنی هه ساره کان و نه ستیره و کاکیشانه کان... خودایه
نه وه یه که مین جار بوو له و حاله دا بزیم...؟

هه سته کانم گۆرا بوون به گه رده لولیک که دانه ده مرکایه وه. تا
بگریامایه ئاسووده ترو تا فرمیسکم بره شتایه زیاتر ئارام ده بوومه وه و
ته نها داواکاریم له خوا نه وه بوو:

بیمه به نده یه کی شیاوی خویی و هاوسه ریکی گونجاو بۆ مسته فا.

داوه گانی مهرگ:

نه و به یانییه ی که خۆم بۆ فرین به ره و مؤسکو ئاماده ده کرد،
پاوێژکاره کانم له کۆمپانیاه په یوه ندیان کرد، نه و هه والانه ی پێیان
دام، ده ستپێکی شه پی مردن و ژیا نیان نیشان ده دا، به دواخستنی

نیشەكەى مۆسكۆم بۆ چەند پۇڭزىكى تر بەخىرايى گەپامەوہ بۆ
كۆمپانیا.

بەگەپانەوہم بۆنى خويىن و مەرگم دەكرد بى شەرمى ئەو باندىو
گروپە بەدكارانە نە مۇقايەتى نە ياساۋ نە ئىنساۋ نە يەدەگرتەوہ،
وہكو ئەمانە زالم و خيانەتكار بەرامبەر ولات و نىشتىمانى خۇيان لە
ھىچ جىيەكى دنيا بوونى نىيە. ئەنجامدانى ھەموو ئەو كارە
قىزەونانە شيان بەناۋى نىشتىمان و مىللەتەوہ، مۇڧ شىت دەكات. ئەو
كەسە ساۋىلكانەى بېوايان پى دەكردن ياخود ئەو كەسە خراپە
خوازانەى پشتىوانيان دەكردن برىنكى پىسى سەر ئەم كۆمەلگايە
بوون، ئەو پەيامەى پىيان دام بەم جۆرە بوو:

— يان لەگەل ئىمە كاردەكەيت و جىگەى بۆشى باۋكت پې دەكەيتەوہ
يان لەگەل كۆمپانیاكەت كۆتايىت پى دىت و دەپوئىت كاتى زۆرت
نەماوہ، ئەمە دوايىن ئاگادار كۆرەنەوہيە:

كەسانىك كە بەسەر خويىنى خەلكەوہ سەلتەنەت و بوونى خۇيان
بەردەوامى پى دەدەن، دۇنيام پەيوەندىەكيان بە مۇڧ دۇستى و
مۇقايەتتىيەوہ نىيە... دركم بەوہ دەكرد.

ئىتر ھەلجاردنەكە بەپوونى لەپىشم بوو. يان بە گوپاپەل بوون بۆ
ئەوان سەرم بۆ ھەزاران گونامى تر دەكىشا، يان بۆ پارىزگارى كۆردن
لەيەك پىزى و پاك مانەوہى خەلك و ھاۋلاتيانى نىشتىمانەكەم مەردىم
لەبەرچاۋ دەگرت.

نه و شه وه بڼو نه و باسه له گهل گه وره يه كي به پيښي كړمپانيا كه م
 راوړيژم كرد، به پيشنناره كاني نه و نه خسه پيگه يه كم دياري كرد،
 نه و هس به مانايه ك ده هات كه ده بيت و ه كو مروفكي كفن ناماده كراو
 بڼيم، نه و هس له بهر چاو ده گرت بڼو وه ستاني هله كاني باوكم كه
 چه ندين سال بوو دابينكاري خه رجي مادي نه و قاچا خچي چه و
 بازرگاني مادي هس هس به رو نه و كه سانه بوو كه سالانيكه بڼو
 به ده ست هيناني ده سلات برا له برا جيا ده كه نه وه و پي له ماف و
 حه قى خه لك ده نين و له ژيژر چه تري ده وله تدا ده ست بڼو هه موو
 كاريكي نيا سايي ده بن، پلانيكم ناماده كرد بوو. هه والم بڼو ناردن
 كه بيت و يه كتر ببينن زوري پي نه چوو پيا وه كانيان دابارين
 " ناماده كارييم بڼو قبول كړدني هه موو داوا كاريه كانيان نيشان داو،
 پيم گوتن كه له مه و دواش كاريان له گهل ده كه م. نه و انيش نه م قايل
 بونه ميان قبول كړد.

زور باش ناگاداري پلانه كه ي ناو خه يالان بووم هه م خه رجي له من
 داوا ده كه ن، هه ميس له به پتوه بردني كړمپانيا كه دا كه ساني خويان
 ده هينن و به زور كړدن له من ليږه دايان ده نين به م جوره كړمپانيا كه م
 له ده ست ده رديښن و ياريه كه كوتايي ديت، نه و كړمپانيا يه ي به
 پروكش من خاوه نداری ده كه م، له پاستيدا ده گورا به مولاگو و ناميري
 پاره دروست كړدن بڼو نه و مروفه پيس و چاو برسپانه.

دانه دانه نه و مړوفه د هروون تاریکانه ی چه ند سالتیک بوو له م
کړمپانیایه وه پاره یان پی دهگیشته جیگیرم کردن په یوه ندیم له گه ل
زورینه ی گه وره باوه پیکراوه کانی نه و ناژاوه گپړانه ی ولات و نه و
خوین پړژ و پیاوکوژانه دا به ست.

نیر کاتی بزوتنم هاتبوو. بهر له وه ی نه و ناژانسانه ی که دانرا
بوون وه کو سبهر چاودیریم بکه ن، به ناگا بیتن من ده بوو کاره که م
ته واو بکه م.

سهره تا ناو و په یوه ندی و ه موو زانیاریه کی نه و که سانه ی له بهر
ده ستم بوون دامه پاریزه ره که م ته نها به وه وه نه وه ستم، به لکو
نمونه یه که م له به لکه نامه و زانیاریانه نارد ه سه روکایه تی وه زیران،
سه روکایه تی کړمار، سه روکایه تی نه نجومه نی نیشتمانی و ه موو
سه روکایه تیه کانی تر.

دواتریش به و نرخه ی که له و کاته دا به رده ست بوو کړمپانیاکه م
فروشت و دایکیشم نارد ه جپیه کی باوه پ پیکراو له نی تالیا.. خړشم
که و تمه پړی به ره و نه و شوینه ی چه ند پوژیک بوو به تاسه وه چاوه پړی
بووم، به ره و مؤسکو.

بهشی پینجه‌م

خودایه زیانیکی له‌م جوړه!

روځ بهرگه‌ی ئه‌مه ده‌گریت!

روځی گرفتار:

نیتړ من و دایکیشم زیانمان له‌مه‌ترسیدا بوو، بچومایه‌ته ناو‌کونی
ده‌رزیه‌وه منیان ده‌دۆزیه‌وه، هیچ گومانم نه‌بوو که ترله‌ده‌که‌نه‌وه،
به‌لام به‌پشت به‌ستن به‌په‌روه‌ردگارم به‌رام‌به‌ر نه‌و مړوځه بچوکانه‌ی
ده‌یان‌ه‌ویت ئه‌م نیستم‌انه بکه‌نه دۆزه‌خ له‌خه‌لکی هه‌ژار، به‌ره‌و
پیشه‌وه هه‌نگاوم ده‌نا. وه‌کو که‌سیکی کفن ناماده‌کراو له‌هر
ساتیکدا ناماده‌ی مردن بووم. دلنیا بووم نه‌که‌ر ویستی خوا‌ی له‌سه‌ر
نه‌بیټ هیچ که‌س ناتوانیت بچوکتیرین زیانم پی‌بگه‌یه‌نیت، نه‌که‌ر نه‌و

پېنگه به مردنم بدات هموو دنياش بمپاريزتت کارنيکيان له ده ست
نايت. وته که ی دايکی فريشته "خواهيه، خه م نييه" بووبووه
گه وره ترين پشتيوان و باوه پي پته و بوم.

له گه ل به يه کداچوونی ترس و نوميد، خه م و خه يال، ئاسووده يی و
بی ناراميه کانم، به حالتي که په ريشانه وه سواری فريکه که بسوم،
له تهنیشت خانميکی داپوشراوه وه دانیشتم.

نه و خانم تابلتي موخته شه م و پوو به خنده بوو، به دريژايی
گه شته که مان گفتوگويه کی شیرين و خوشی سازاند. نه و خانم له بهر
نه وه ی ټينگليزی و پووسی زور باش ده زانی بؤ کارکردن ده چوو بؤ
يه کيک له قوتابخانه تورکيه کان له پووسيا. دواي سي مانگ له
هاوسه رگيري هاوسه ره که ی له ده ست داپووسه ره پای نه و باره
قورسه ی تيايدا ژيا بوو بؤ خزمه تي نه و باوه په پته وه ی، که وتبووه پي
تاکو پوحيکی نو ی بکاته وه به بهري قوتابيه پووسه کاندا.

ليم پرسى: نه وه زور سه خت نه بوو بؤت؟

- هاوسه ره که م کاتيک ده پويشت بؤ يه کيک له و قوتابخانه ی له
نه فريقا ده کرايه وه، به په حمه ت چوو. له و پوژانه دا له خه ونمدا
هاوسه ره که م بينی، به چاوه پر حه سره تيه کانيه وه نه مه ی پيوتم:

"من توم زور خوشويست، برؤ بؤ غريبي، بؤ نه وه ی له ناخيره تدا
نه م غريبيه نه چيژين، ته مه نت له خزمه ت باوه پدا به سر به ره با
غريبيمان له ناخيره ت کوتايی بيت"

که ئەم پەيامەم پێگەشت لەو برايانە پاڤامەووە که منیش بنێرنە
جیگەیکە بۆ خزمەت کردن. من ژيانی خۆم بەم پەرەردەییە ببەخشم
سا بەلکو بەدوعای ئەو منداڵانە پەرەردگاریشم دەرگای بەهەشت بۆ
نێمە بکاتەو. لەبەرەمبەر بیرکردنەوێ ئەو خانمە گەنجەدا که نووری
عیفەت و پاکی و دروستی و وەفا لە ڤووخساریدا دەرەوشایەو، من
بچوک دەبومەووەو خەریک بوو بەناخی زەویدا ڤۆدەچووم، مانای وایە
ئەم جۆرە کەسانە، لەبەر پەزەماندەیی خواو خۆشەویستی قورئان و
پەيامەکانی پێغەمبەرمان ﷺ ئەوەندە فیداکاری دەکەن که تەنانەت
تەمەنی گەنجی و خۆشەویستی و عەشق و توانا ماددیەکانیشیان
لەو پێناوەدا دەکەن قوربانی، ئەم مەزۆفە ئیمان و خاوەن باوەڤو
بەوەفایانە لەپێناو نەبیینەوێ درامایەکی تر لە شێوێ ئەفغانستان
و عێراق و فەلەستین بەتەنها لە ئەنادۆل نا، بەلکو لەهەر جیگەیکە
دنيا کە دەستیان پێی بگات قوتابخانە دەکەنەووەو چالاکی ئەنجام
دەدەن لە پێناو پێگەیانندی ئەوێکی ئیماندارو پەوشت پارێزراو...
بۆ ئەمەش هەزاران گیان و ژيانی خۆیان دەخەنەلاو.

یارمەتیدانی ئەم کاروانەو گرتنی جێیک لەناویاندا، لانی کەم
خۆش ویستنی ئەم دۆستانەو کارەکانیان شوکرو سوپاسگوزاری
پەرەردگاری پێویستە که بە نێمەشی بەخشیووە.

لێم پرسی:

- خێزانە کەتان چی دەکات؟

- خیزانه که مەسیحین. ھاوسەری پەحمەتیم بوو ھۆی ئەم ناسینەم بۆ ئیسلام و گرتنەبەری ئەم خزمەتەشم.

ئەم چیرۆکە زۆر پڕ پەند بوو. منیش بۆ ئەو ھێوانەیی باشی لێ وەرێگرم پرسیاری زیاترم لێ دەکرد:

- ئەمە چۆن بوو؟ خیزانە کەت بە ئاسانی پێگەیان دایت؟

- بۆ پازی کردنی خیزانە کەم ھەموو پێگە و شێوازێکم بە کارھێنا، بەلام قایل نەبوون، منیش ھاوسەرە کەم ھەلبژاردو جێم ھێشتن.

- یەعنی ئەو خۆشەویستیە کەم بوو کە دایک و باوک بە جێ ھێشت لە پێناویدا؟

- لەبەر بە جێ ھێشتنی دایک و باوکم نەبوو، بە لێکۆ لەبەر جیانە بوونەو ھەم بوو لە جوانیەکانی ئیسلام کە مائەم بە جێ ھێشت.

ئەو خاتونە گەنجە کە ناوی بە کوبرا گۆپی بوو، لە ناکاو فرمێسک لە چاوەکانی ھاتنە خوار، بە دلێکی کراوەو ھەڵبەستەکی بەردەوام بوو:

- ھاوسەرە کەم ھەمیشە زیرەکترین قوتابی بوو، بە پەلەیی بە کەم بەشی یاسای تەواو کرد بوو، ھیچ کات تەماشای کچانی نە دەکرد، ئەو بەبەکی بێ ئەندازە بوو. لە کاتی قسەکردنیشدا پووی وەردەگیرا یاخود سەری دادەنەواند کاتی لە ھۆکاری ئەم پەوشتەیم کۆلیەو تێگەیشتم کە ئەھلی ئیمان و ئیسلامە و گەنجیکی دیندارە، لەبەر ئەو ھێسەرسامی کە سایەتی خۆی بووم ھەر بەو جۆرەش کە وتەم زێر

کاریگری باوه په که یوه، په روه ردگارم لوتفی کردو ه اوسه ره که م
بووه وه سیله ی نیمان هینان و ناشنا بوونم به ه موو جوانیه کانی
نیسلام، له ناخه وه شوکرانه بژیږیه کی قوولم کرد .

منیش وتم:

- نه مه به ته واوی چیرۆکی نیمه یه، مانای وایه که سه کانی ناو نه م
خزمت و نه م بانگه وازه سه رها ته تا قیکردنه وه ی عیفت و شه رمد
به سه رکه و تووی تیپه پر ده بن و، دواتر به رز ده بنه وه بق پله ی
خوشه ویسته کانی په روه ردگار. به دریزایی ږنگه که مان به ره و موسکو
به سه رها تی زیان و ه اوسه رو عه شق و بانگه وازی کوبرا خان زور کاری
تیکردم.

سوپرایزیکي گه وره...

کاتیک له فږوکه خانه که دابه زین، به مالتا واییه کی گهرم له و خانم
هاوړپیه م جیا بوینه وه. سواری ته کسیه ک بووم و به ره و نه و
ناونیشانه ی پیم درا بوو به پږی که وتم.

بق نه وه ی مسته فا پږی نه زانیت پیشت له پوړی چونه که م ناگادارم
نه کرد، له بهر نه وه وه کو داری بی ده له رزیم و له می شکمدا پلانم بق
یه که مین هو به هو بوونه وه م داده نا که چی بکه م!

له و ناونیشانه ی پیم درا بوو هاوه لیک پیشو وازی لی کردم،
پوخساریکي کزو چاوه کانی شیدا رو له پوانینه کانیدا خه میک

دهخوینرایه وه، که ئه و حاله یم بینی یه کسه ر دلم داخوړپا، بۆ ئه وه ی
پوون کردنه وه یه ک بدات، چاوه کانم له چاوی بپری ئه ویش که له
په ریشانیم تیگه یشته وتی:

- ئیوه ده بیت نیلکای خان بن!

به ترس و دوو دلپه که وه وتم: به ئی.

- بۆنه یه کی نیشانه کردنمان بۆ ئیوه ناماده کردبوو، بریاربوو که
ئیوه هاتن به م بۆنه یه پیشوازیتان لی بکری، واته کاک مسته فا که
ئیوه ی زۆر خوشده ویست، سوپرایزکی جوانی ناماده کردبوو.

- ئی ئی... ئه ی چی بوو؟

سه ری بۆ زه وی داخست و وتی:

- براکه مان، باوکمان، پاریزه ره که مان، پابه ره که مان لی بزد بوو.

ئه م شوکه دای له می شکم و حه په سام ئه وه نده م توانی بلیم:

- ئه مه واته ؟!

- مه ترسن خراپ نییه، ته نها..

یه کسه ر بیده نگ بوو.. به قوولی له چاوه کانیم پوانی، به پاپانه وه وه

وتم:

- چی بووه بۆ خاتری خوا؟

- ئیمه ش تینه گه یشته ئین... چه ندین پۆډ بوو له چاوه پوانی تۆدا
ناماده کاری ده کرد، دوینئ ئیواره له بریارزکی کتوپردا به ره و "
مه دینه " فپی، هۆکاره که شی بۆمان پوون نه کرده وه، به لام ئه و

حاله‌ی وهك بلّیتی بۆنی مهرگی لیّ ده‌هات. وادیار بوو ئه‌و چوونه‌ی
 گه‌پانه‌وه‌ی به‌دوادا نایه‌ت! وهك ئه‌وه‌ی نیشانه‌یه‌کی غه‌یبی
 بینگه‌یشتبیت، زۆر به‌په‌له‌ بوو.

ئه‌و مه‌واله‌ کتوپهره‌ی وه‌کو ژه‌هریکی سپهر دای له‌ده‌روونم،
 هیزی پێ نه‌هیشتم، پوو‌خاندمی وه‌کو به‌فر توامه‌وه. هیچ نه‌ده‌بینی
 و نه‌ده‌بیست و هه‌ست پێ نه‌ده‌کرد، تا ده‌هات ئه‌و هه‌سته به‌سوویه
 له‌زه‌ینمدا زیاتر په‌نگی ده‌خوارده‌وه‌و هه‌ناسه‌کانمی ده‌بهری له‌ناکاو
 هه‌ستم ده‌کرد هه‌موو شتیکی ده‌ورو به‌رم ده‌خولیته‌وه، به‌شیوه‌یه‌ک
 شته‌کان له‌به‌ر چاوم ده‌خولانه‌وه. ئه‌و تاریکیه‌ی چاومی دا‌پۆشی بوو
 وای کرد کۆنترۆڵم له‌ده‌ست داو که‌وتم، دوا‌ی ئه‌وه‌شم به‌بیرنایه‌ت. هه‌ر
 که‌ هاتمه‌وه هۆش خۆم یه‌کسه‌ر هه‌ستامه‌ سه‌ره‌پێ. ئیتر یه‌ک چرکه‌شم
 کات نه‌بوو به‌فهری پێ بدهم، نه‌گه‌ر له‌دوا هه‌ناسه‌شیدا بی‌ت، ده‌بی‌ت
 بگه‌مه‌ لای و به‌چاوی سه‌ر ببینم. به‌و هه‌سه‌ره‌ته‌وه که‌ ده‌روونمی
 ئاگر تێبه‌ردا بوو، به‌و ئازاره‌وه که‌وتمه‌پێ له‌کوێوه‌و چۆن بوو نازانم!
 به‌بێ بیرکردنه‌وه دوا‌ی چه‌ند پۆژ خۆم له‌ "مه‌دینه" ببینه‌وه.

هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ی هه‌نگام نایه‌ هه‌ری می ئه‌و خۆشه‌ویستی
 خۆشه‌ویستانه‌ﷺ و هه‌واکه‌یم هه‌لمژی، به‌بێ وه‌ستان خۆم گه‌یاند
 حه‌زوری و که‌وتمه‌ سه‌ر زه‌وی.

- نازیمﷺ من گونا‌هباریکی ئومه‌ته‌که‌تم که‌ تۆی زۆر خۆشه‌وێت،
 به‌دوا‌ی به‌نده‌یه‌کی خواو عاشقیکی تۆ به‌ناوی مسته‌فا ده‌گه‌ریم،

تکادە کەم شەفاعەت مان بۆ بکە، بېرم نایەت هیچ کات لە ژياندا بەو
پادەيە پارا بێت مەو و فرمێسکم پشت بێت، چەندە خۆش بوو مانەو
لە خزووری ئەو خۆشەویستەدا چەندەش بە نازار بوو بۆ
مستەفای...!

لە گریان و پارا نەو کەندە تەواو پەڕێشان بوو بووم، نازانم چەندە
کات تێپەڕی کە لە خزووری خۆشەویستی دڵان ﷺ مامەو،
ئافەرەتێکی پێر دەستی گرتم و یارمەتی دام هاتەو سەر خۆر
هەستامە سەر پێ.

بە میشکێکەو کە وەک مەیدانی جەنگی لیھاتبوو، بە هەر جۆرێک
بوو خۆم گەیانە ئوتیلە کەم، نەمدەزانی لە کوپۆ دەست پێ بکەم و
چی بکەم و بچمە لای کۆ بۆ پرسیار کردن ! تەنها شت کە دەمزانی
کەمی کات و بەدلتیاییەو دۆزینەوێ مستەفا بوو.

ئەو ئەگەر مرد بێت؟!

ئەو شەو تاکو نوێژی بەیانی لە دەرگای پەروردگارم لە
سوجدەدا پارامەو:

- پەروردگارم بە لای مستەفا ئاشکرا بێت، گەر پانم لە دووی ئەو
سوتانم بۆی، هاتنیشم بۆ ئێرە لە پێناو دۆزینەوێ ... ئەوم پێ
بگەینەرەو پەروردگارم تاوەکو ئەم نازارە بە سۆیەشم تەواو بێت.
خودایە چی دەبێت، بەر لە مردن بەیە کمان بگەینە، لە لایەک بە نازاری

ئەو ھەو لە لایەکی تریش لە نێو ترسی ئەو نیت خراپانەی دەورووبەرمدا مەمەتڵەرەو.

خوایە گیان، با ھەموو ژیانم بە شانازی "من نیشانکراوی مستەفا" وە بژیم .. خوایە گیان مەولام، ئەم داواکارییە ئەم بەندە گوناھبارەت بە زۆر مەزانە. لە گەڵ بانگی بەیانی ئەو جێگە پێرۆزەو دواي ئەنجامدانی نوێزی بەیانیم لە سەر بەرمالە کەم ھەستام، بە ئومێدیکی زۆرەو ھەو بەرەو مزگەوتی پیڤەمبەر ﷺ بە پێ کەوتەو.

لە نێوان کۆرەکاندا کە مێک چاوم گێرا، بە لام نیشانەیک لە مستەفا نەبوو..! بە دلەدا ھات:

"خوانە کات، خوانە کات... دەبێ چو بە سەرھاتبێت!" ...

بیرکردنەو ھەش لێی ئازاری دەدام، تاسە ھەری بەرە بەیان سەرم نایەو ھەو زەوی، دڵم بە خەشیە پەرەردگارم و پارامەو، تا ئەو کاتەش ھەوالتیکم لێی نەبوو، بپارم دابوو بە مردن و ژیان بەرلە دۆزینەو ھەو لێرە ناپۆم، مزگەوتم بە جێ ھێشتوو پۆشتە سەر مەزاری پێرۆزی ئەو ھاو لە بە پێزانەئە مەنیان لە خەمەتی ئەم بانگەوازەو لە تەنیشتی پیڤەمبەری خوا ﷺ بە سەز برد، لای ئەوانیشت زۆر پارامەو...

بە ئەندازەیک فرمێسک لە چاوەکانم دەھات، ئەو ھەندە نزاکانم بە کۆل بوون کە تەنانت ئەو کەسانەئە دەورووبەریشم ئاوێران بە لامدا دەدایەو بە چاویکی بە زەبیبیەو تەماشایان دەکرد، نازانم چەندە بە ئازاری دووری مستەفاو ھەو گریام، نازانم چەندە پارامەو لە لای ئەو

هاوه له مژده پیدراوانه‌ی به‌هه‌شت که خوا لیم خووش بیّت و باقی
 ته‌مه‌نم بق خزمه‌ت کردن ته‌رخان بکه‌م، نه‌وه‌شم به‌بیر نایه‌ت،
 له‌وکاته‌ی خۆم کۆکرده‌وه‌و نیه‌تی پۆشتنم هه‌بوو لای نه‌و هاوه‌لانه،
 له‌ناکاوه‌ی دنیای مردوودا نه‌و ده‌نگه‌ گیان به‌خشه‌ بیسترا:
 - نیلکای خان ....

به‌هاواریکه‌وه که له ته‌واوی ده‌روونه‌وه هاته‌ ده‌ر:
 - مسته‌فا... تق له‌کو بیّت!

به‌بالایه‌کی چنراو به‌په‌رستش و سیمایه‌کی نورینی لیتو به‌خه‌نده‌وه
 که به‌قوولی کاری له‌ مرقۆ ده‌کرد، له‌به‌رامبه‌رمدا پاره‌ستا بوو
 ته‌ماشای ده‌کردم، په‌روه‌ردگارم! نیستا کاتی سوچه‌ برده‌...
 یه‌کسه‌ر چوومه سوچه‌وه‌ نازانم که چه‌نده‌ مامه‌وه بق
 سوپاسگوزاری... وه‌ك نه‌وه‌ی پر بایه‌خترین مژده‌ی گه‌ردوونم پی
 درابیت، مسته‌فا دووباره به‌ناو خوین و ده‌ماره‌کانمدا گوزه‌ری کردو
 هه‌موو شتیك له‌لام تازه بووه‌وه، وه‌كو مرقۆئیک که نه‌قلی له‌ده‌ست
 دابیت، خۆم دا به‌سه‌ر پیکانیدا نه‌ویش به‌په‌وشت به‌رزیه‌وه گه‌پایه
 دواوه‌وه‌وتی:

- ببوره نیلکای خان.... نابیت تق ده‌زانیت ئیمه‌ هیشتا ماره
 نه‌کراوین...

من هۆشم له‌ده‌ست دابوو...هیچم نه‌ده‌بیست...! جگه‌ له‌و
 نه‌وینه‌ی له‌ ناخندا جیگیر بوو بوو، هه‌ستم به‌هیچی تر نه‌ده‌کرد،

چەندىن كاتژمىر ھەوللى ھىۋر كىردىنە ۋە ھاتىنە ۋە سەر خۆي منى
دەدا،... بە ترسىڭە ۋە لىم پرسى:

- بۆچى لەناكا ۋە ھاتوئىت بۆ ئىرە؟

بە بىر كىردىنە ۋە يەكى قوولە ۋە چاۋەكانى بېرە مزگە ۋە تەكەي
پىڭە مېرەڭ ۋە تى:

- وىستم خۆشە ۋە ئىستمان ﷺ شاھىدى نىكاھە كە مان بىت، ئەگەر لەم
دىئاش ئەم ھاۋسەرگىرىيە بە نىسب نە بىت، لە ئاخىرە تدا دىسان
سەردارى ھەردوۋ دىئا ﷺ شاھىد مان بىت، بۆ ئەۋەي زىاتىر من لەو
پەروشىدە دا نە ھىلئىتە ۋە پرسى:

- تۆ چىرۆكى " حىفا خاتوون ۋە سۈھەيب " ت خويندۆتە ۋە !؟

- بەلى، ھەموو ۋە شەكانىشم لە دالدا ھەلگىرتۈرە.

- من پازىم بىمە سۈھەيب. تۆش دە بىتە حىفام؟!

لە خۆشحاللىدا فرىم.. بۆ بىستىنى ئەم مژدەيە بە تەنھا گىيانىك نا،
ئامادە بووم ھەزار گىيان بىە خشم.

- ئەۋەندە بە سە من دىئىابىم كە ھى تۆم... ھەموو فىداكارىيەك
لە پىئنا ۋە ئەم بەندە خۆشە ۋە ئىستەي خوادا دەكەم.

ئەۋشە ۋە بە شاھىدىي مەعنەۋى سەرۋەرمان ﷺ نىكاھە كە مان
بە ئەنجام گە ياند، بۆ ئەۋ جىگە بچو كەي بۆ مان ئامادە كرابو
پۆشتىن.

له جۆش و خړۆشی خۆم، ده‌ست و پێم ده‌له‌رزى، نه‌مده‌زانى
ده‌بیت چى بلێم و چى بکه‌م...!

هر بۆیه له‌ مسته‌فا پارامه‌وه:

- نه‌مپێ بۆ من پۆژیکه له‌و دیووی خه‌یاڵه‌كانه‌وه. تکه‌ ده‌که‌م مسته‌فا
له‌ به‌ر هه‌ر که‌موکوپیه‌که‌م بمبوره، به‌و میه‌رو سۆزه‌یه‌وه که
به‌هه‌شتیکى له‌ ئاسووده‌یى له‌ناو ده‌روونى مرۆفدا ده‌خولقاند
قسه‌که‌ی پێ ببریم:

- من بۆ که‌پان به‌شوین که‌موکوپیه‌کانى تۆدا هاوسه‌رگیریم
نه‌کردوه‌و من به‌ فرمانیکى مه‌عنه‌وى سه‌روه‌رمان ﷺ هاته‌ ئێره‌و
به‌ فرمانیکى مه‌عنه‌وى ئه‌ویش نیکاحه‌که‌مانم ئه‌نجامدا. تۆ ئیتیر
ئه‌مانه‌تیکى مه‌عنه‌وى ئه‌ویت له‌لای من... من چۆن بۆ
که‌موکوپیه‌کانى تۆ ده‌گه‌ڕێم؟!

په‌روه‌ردگارم ! ئاه‌ خودایه‌ ! ئیتیر گیانم لى‌ بسه‌نه‌ره‌وه‌ تاكو
له‌ مه‌ودوا گوناوه‌ که‌موکورتى ئه‌نجام نه‌ده‌م... سه‌رم خسته‌ سه‌ر
قۆله‌کانى و ئیتیر ئه‌و کاته‌ کاتى گریان بوو، به‌مه‌ ده‌لێن گریانى
خۆشحالى، چه‌ندین کاتژمێر له‌خوا پارامه‌وه:

- خودایه‌ شیاوم که‌... شیاوى ئه‌م هاوسه‌رگیریه‌ بم... خودایه‌
... په‌روه‌ردگارم ده‌پارێمه‌وه‌ هه‌ردووکه‌مان به‌به‌نده‌ى شایسته‌ى خۆت
قبول که‌....! /

لهیه که مین شه وماندا، پهیمانم دا بېمه حيفا خاتوون
 یه که مین شه و که نه قلی ون کرد له می شکمدا، خوشحالی گۆپی
 به سه رسو پمان و خۆمی له بیر برده وه...
 مسته فا وتی:

- خوای مەزن که نه مۆی کرده نسیمان، نئیمه ش ده بیت وه کو حيفا
 خاتوون و صوه یب بکهین، ده زانیت که صوه یب سه ره پای هه زاری
 و بی که سییه که ی له گه ل حيفا خاتوونی ناسراو به جوانی و
 ده وه مەندی دا هاو سه رگری کرد، قسه کانی یه که مین شه وی
 صوه یب له بیرناکه م.

له نا کاو مسته فا چاوه کانی پر بوون و لیوه کانی ده له رزین.
 صوه یب وتبوی:

- نه ی حيفا... ده زانیت له به رامبه ر نه م نیعه تانه دا، من ده بیت
 سوپاسگوزار بم و تۆش ئارامگر بیت، ده ته ویت نه مشه و به په رستش
 به سه ر به رین.. وه ک پیغه مبه رمان ﷺ فرمو یه تی: " له به هه شتدا
 کۆشک و ساباتی که هیه، له وی به ته نها سوپاسگوزارو ئارامگره کان
 داده نیشن"، مسته فا له ناو هه نسکی گریاندا نه مانه ی دوو یاره
 ده کرده وه.

- هه رواشیان کردبوو... به ته پر کردنی به رماله که یان به فرمیسه که کانی
 چاویان، دله کانیشیان به زیکر پۆشن کردبو وه، جو به ر ئیل (علیه

السلام) ئەوھى كە پەيدا بوو، بۇ ھەزرىتى ﷺ گىياپوھو، ھەروھە
مژدەى بەھەشتى لە خواى مەزنىوھ بۆيان ھىئا بوو.

صوھەيب كە ئەمەى بىست بوو، يەكسەر چوو بووھ سوجدەوھو
پاراپوھوھ لەخوا:

- پەروەردگارم ...تۆ كە لە من خۆش بویت، كەوايە بەر لەوھى
تېكەلى گوناھ بېمەوھ گيانم لى بىستەوھ. ئىمانى ناو پۆھى ئەوھندە
جۆشى خوار دېوو، كە مەولای گەورە ئەم داوايەى قبول فەرموو بوو،
ھەر لە ناو سوجدەدا گيانى كىشا بوو.

ھەزرىتى ﷺ ھەوالى پەر پەندى ئەم چىرۆكەى كە چۆتە ناو مېژوھوھ،
لەدواى ئەوھ ئاشكرا كرېوو، لەوكاتەدا حىفا خاتونىش پۆھى
بەھەق سپارد بوو، مستەفاش كە فرمىسك وەكو باران لە چاوەكانى
دەبارى، زياتر بەرگەى نەگرت چووھ سوجدەوھ، ئەوھندەى توانى
پاراپاھوھ:

- ئەى پەروەردگارم ! منىش بكە بەصوھەيب.

چاوە سووربوھوھكانى بەگريان، بەرەولای من وەرگىئا:
بېگومان تۆ نايىتە حىفا و منىش نابمە صوھەيب، بەلام ھىچ
نەبىت دەبىت لەسەر پىگەى ئەوان ئاواتى ئەو پۆشىستە
شەرھەمەندانەيە بخوازين.

دواییڼ هه ناسه له سوچه دا :

نیمه ش هر واما نکړد.. هر دوکمان تا به یانی نویژی شکور
سوپاسگوزاریمان خویند. ته سبیحاتمان کرد. دواتریش پوښتینه
مزگوتی پیغه مبر و له ناو نه و ه واه و معنویه ی نه ویدا له نویژی
به یانیدا پوچوین.

له دوی نویزه که مان، په له ی نه و هم بوو بگه پینه وه شوینه که ی
خومان و قسه ی چند سال که هه مبرو بۆ مسته فای بگم، به لام نه و
به جوریک هر نه ده هات له گه لم.

نزیك بووینه وه له نیوه پو، مسته فا که له باسی عه شق و
خوښه ویستی دنیا دا صوه یی به نمونه وه رگرتبوو زانیم که له
حنوری پیغه مبردا ﷺ به پښتنی فرمیسکی سوپاسگوزاریه وه پوچی
سپاردوه.

نه م کاره ساته گه ردوونی به سه رمدا پوخواند، گیان و پوحمی
له یه ک جیا کړده وه وه کو خه نجریک له دلم درا، په له قازده و ته قه لای
نازه لیک له کاتی سه ربړیندا، نازاری جیا بوونه وه ی پوچی چونه،
جیا بوونه وه ی منیش له و نه وینه هه میشه یی به و جوره بوو.

بۆ نه وه ی منیش مه حروم نه بم له و که شه معنویه ی که مسته فا
تیایدا توایه وه و دواییڼ هه ناسه ی به خشس، له حه زره تمان ﷺ
ده پاپامه وه ببیته شه فاعه تکارم، ده ستم له ده رگانه ی په روه ردگارم

بەرزكردەو، چەندىن كاترۇمىر سەرم لە سوجدە ھەلنەگرت. لەخوا پارامەو ھەو ھەش بكانە نسيبى من... لە كۆتاييدا لە ھۆش چووم و بورامەو.... ئاھ خۆزگە ھەلنە سامايەتەو... ئەو ئيمانە لە كۆتيە لەمندا! كۆتا ھەناسە لە سوجدەدا ھەروا ئاسانە؟!

شەرەفى گيان سپاردن لە سوجدەدا و لە حەزورى ھەزرى تەدا... ئاخۆ بە چەپلەو پارەو ناوبانگىگ دەپيۆرئىت؟! كامە دېلۆم و كامە پىسپۆپى پيى دەگات؟ ئەو خواى خۆى زۆر خۆشويست، پەرەردگاريش پۆخى ئەوى لەشياوترين پيىگە و جيىگەدا بۆ لاى خۆى بردەو ھەو بەرەو بە ھەشت ھەلى فپاند.

بەر لەو ھەى مستەفا دەستى بەردەستم بکەوئى، وەكو صوھەيب پۆيشت بەرەو مەنزلى ھەميشەيى، بەلام بەداخو ھە نەبوومە حيفاي شايبستە ھەو، تەنھا دالەنوايى من ئەو ھەو كە بوو بووم بە مارەكراو ھاوسەرى بەندەيەكى زۆر خۆشەويستى خواى مەزەم، ئەو ئەگەر خۆيشى بپوات، ناو و ئەوينى لەلاى من دەمىنئەتەو، كەسايەتى ئەو دەبوو گەورەترين شەرەفى من لەژيانمدا، ئيتەر بەدرىژايى تەمەن بەخەيالى گەيشتەو ھەو لەئاخىرەتدا دەژيام، پۆرەكانم يان لەسەر مەزارى مستەفا ياخود لە مەزگەوتەكى ھەزرى تەدا... بەسەر دەبرد.

ئيتەر بپيارو پەيمانم بەخۆم دابوو كە دەبئىت لەنئوان ئەو دوو دنيایەدا بعمىنەو، ژيان و حال و لانەى من لپرەبوو نەبەخەيال و نەبەراستى بۆ چركەيەك لە مستەفاى نوورى ژيانم جيانە دەبوومەو،

به لām ئه و په يامه ی له مسته فاره هات، هه موو شتيکی سه ره و ژوور کرد.

ئه و پژه ديسان چوومه وه حزووری حه زره ت ﷺ به هه موو بوونمه وه ده پارامه وه داوای شه فاعه تم ده کرد:

خۆشه ويستی خۆشه ويسته كان ﷺ.. په كێك له ئومه ته كه ی خۆت كه زۆری خۆشويستیت به ره و لای تۆ به پێكرا، خۆت شه فاعه تی بۆ بکه تا له سایه ی په حمه تی په روهر دگاردا به مینیته وه، من ئه وم زۆر خۆشويست، تۆش ئه وت خۆشبوویت، ئه و شه وه ديسان تا به يانی له مزگه وتی پێغه مبه ر و له حزووری حه زره تدا ﷺ بۆ دوعا و پارانه وه كانم مامه وه، له نزیکي به يانیدا هه ر له سه ر به رماله كه م خه وه نوچه كه يه ك برديميه وه.

خودایه، ئه وه ی له خه ونمدا ده مبینی دووباره باخچه يه ك بوو له به هه شت، مسته فاو دایکی له سه راو ساباته كه ياندا دانیشتبوون. مسته فا پێی وتم:

- خه م مه خۆ.. ژيانی دنیا زۆر كورته.. تۆ ته سلیمی خوا ببه و بۆ ئه و بژی، بېرت نه چیت ئه وه ی پشت به و ببه ستیت ده يباته وه، ئه وه ی سه رپێچی بکات دۆرانديويه تی...

خوا ی گه ورم، له به ر ئه وه ی ته مه نم كه می مابوو، پێگه ی به هاوسه رگيريمان نه دا و، بێ ئه وه ی چێژوو كه يفی دنيايم پێ بچێژیت منی برده وه لای خۆی و شياوی چێژه به هه شتيه كانی کردم،

بۆ چه شتنى له زه تى پاسته قينهى هاوسه رگيرى، من ليره چاوه پريت
 ده كه م، له بىرت نه چيت كه ئه و كه سانهى له دنيا دا ته مه نيان بۆ خوا
 سه رف ده كه ن و نا په رژينه سه ر پۆره سى ئا هه نكى هاوسه رگيرى ان.
 پيغه مبه رى خوا ﷺ خۆى له به هه شت ئه و ئا هه نكه يان بۆ ساز ده كات،
 ئه و ليره خه لات و ديارى مان پيشكه ش ده كات. هه موو ئه هلى ئيمان و
 قورئان ده به نه ميوانى بۆ نه كه مان، بۆ به ده ست هينانى ئه م نيعمه ته
 نه بپاوه يه هه زار جاريش به مرين هيشتا كه مه، له جيتى هاوسه رگيريه كى
 فانى، هاوسه رگيريه كى باقى چاوه پريمان ده كات...

تۆ بگه پۆوه نيشتمان و له وى به رده وامى به خزمه ته كانت بده،
 ئه وى دلى جيهانى ئيسلاميه ئه و پۆژه ي ئه و دله پزگارى ده بيت،
 دنياى ئيسلامى هه لده ستيتته وه سه ر پى، ئه كه ر ئه و دله تووشى
 نه خوشيه ك ببيت، دنياى ئيسلامى لاواز ده بيت، خزمه تى پاسته قينه
 له و پيه ليره دلت به ته نها له به ر خۆت لنده دات، بگه پۆره وه ئه وى و
 ته مه نت له پينا و سه لامه تى ئيمانى هه زاران گه نج سه رف بكه. ئه وى
 سه نكه رى پاراستنى ئيمان، ئه م كاره ش له تۆ ديت....
 له ده رگاى گۆپدا چاوه پوانيت ده كه م...

ئىتر نەخشە رېڭام دىارى گرابوو:

بەنيازى بەدەست ھىتئانى پەزامەندى ئىلامى، دەبوو شەو پۆز لە
رېڭەى خزمەتى ئەم قورئان و ئىمانەدا بژىم.. بۆ ئەوھى شىاوى
سەرەتا پەرەردىگارم پاشان مستەفا بىم قورئان و سوننەتم كۆرەپووه
پابەر و بەرنامەى ژيانم.

ئەم مستەفايەى كە لەگيانى خۆم خۆشترم دەويست، سپاردم بە
خۆشەويستىر زات و بۆ گەپانەوھم بەرەو ولات ئامادەكارىم كرد،
دوايىن جار كە چوومە سەر مەزارەكە لە چ ھەسرەتتەكدا ژيام تا مردن
لەبىرم ناچىتەوھ... لەوى بۆ جارىكى ترو بۆ دوايىن جار بەپارەنەوھ
پازى دل ھەلپشتن دەرمانى پۆھمم كرد بۆ جارىكى تر لەسەر
مەزارەكەى فرمىسكم پشت و لەخوا داوام كرد بەزوتىر كات بەوم
بگەيەنیتەوھ.

كاتىك بىرم لەوھ دەكردەوھ بەئاسوودەيىوھ بەرەو ولات
بگەپتەوھ دەست بگەم بەخزمەتەكانم، بەرلەوھى سوارى
فرۆكەكەبىم، ئەو ھەوالەى پىم گەيشت دووبارە پووخاندمىوھ.

دايكم كە لە شارىكى ئىتالىا دور لەچارەكان لەلایەن چەند
دۆستىكەوھ دەپارىزرا، دەستى ناپاكەكانى پى گەيشتوھو بۆتە
قوربانى ھەلەكانى باوكم.

ئەھ دايكە...!

من چاوه پوانی ئەم هه‌واله‌م نه‌ده‌کرد... له‌به‌ر ئه‌وه‌ی زیانت پی
نه‌گات تۆم ناردە ئه‌و جیگه‌یه‌ که به‌باوه‌ی پیکراوم ده‌زانی به‌لام وا
نه‌بوو...

ئەو خوێن مژانه‌ی له‌مرۆڤایه‌تیدا پشکێکیان نه‌بۆته‌ نسیب، بۆ
ئەوه‌ی هه‌رپه‌شه‌یه‌ک به‌من بگه‌یه‌نن، سه‌ره‌تا بۆ پره‌مانه‌ ده‌ستیان
که‌یاندۆته‌ تۆ...

به‌م هه‌واله‌ چه‌نده‌ خه‌فه‌تم خوارد. چه‌ند گریام و نا‌ره‌حه‌ت بووم..
تا‌که‌ ئومێدو تا‌که‌ ها‌وپازو ها‌وپیشم له‌دنیا‌دا ما‌لئا‌وایی لێ‌کردم.
له‌ده‌ستدانی مس‌ته‌فا‌و دای‌کم هه‌موو هی‌زۆ توانایه‌کی لێ
سه‌ندبوومه‌وه‌ وه‌کو جه‌نازه‌یه‌کی زیندووم لێ‌هات‌بوو.

له‌دوای ئه‌و کوشتنه‌ د‌ر‌پ‌دانه‌یه‌ی دای‌کم، ده‌م‌زانی که‌ نۆ‌ره‌ی من
هات‌وه‌... ئه‌ مرۆ‌ڤ کو‌ژه‌ چا‌وبرسیانه‌ دای‌کیان له‌ ئی‌تالیا دۆ‌زی‌بویه‌وه‌
له‌په‌نايه‌ک‌دا‌و دو‌ور له‌چا‌وی خه‌لکی کوشتب‌وویان، ده‌م‌زانی بۆ
که‌یاندنی منیش به‌هه‌مان سه‌ره‌نجامی دای‌کم، هه‌رگیز ده‌ست
هه‌لنا‌گرن، هه‌ر به‌ دابه‌زینم له‌ فێ‌ۆ‌که‌که‌ په‌یوه‌ندیم به‌ دۆ‌سته
با‌وه‌پیکرا‌وه‌کانه‌وه‌ کرد، له‌به‌رامبه‌ر ئه‌و زانیاریانه‌ی ده‌ستم
که‌وت‌بوون، پۆ‌ژانێ‌کی سه‌خت و بێ‌ئامان چا‌وه‌پێ‌م بوون له‌ ژیا‌ندا،
چون‌که‌ که‌سانێ‌کی زۆ‌ر به‌قیافه‌و پو‌خساری جو‌را‌و جو‌ره‌وه‌ بۆ
دۆ‌زینه‌وه‌ی من، جی‌گه‌ نه‌ما‌بوو سه‌ری لێ‌ نه‌ده‌ن و، نا‌و‌نیشان نه‌ما‌بوو
بۆی نه‌چن... ئی‌تر ده‌م‌زانی هه‌ر کاتێ‌ک بێ‌ت و به‌هه‌ر فێ‌لێ‌ک بێ‌ت.

له پیتاوتۆله سه ندنه وه دا كه سانیکی چه كدار داده بارنه سه رم.
 به كورتیه كه ی بۆ پووبه پووبونه وه ی بۆنه یه کی خویناوی هه موو شتیك
 ئاماده بوو، ئه م بارودۆخه هه ستیاره ته واو ئاپه حه تی كرد بووم و له و
 كاته دا كه بیرم ده كرده وه چی بكه م و بچه كوئ! له و ئۆتیله ی
 تیایدا ده مامه وه ته له فونم بۆ هاوڕێیه كم كرد، به لām ئه وه ی له وه وه
 بیستم، به جارێك په نگه ی هه موو شتیکی گۆپی.

فریشته و دایکی زۆر ئاپه حه تی من بوون و هه ر به گه پانه وه م
 داوا ی سه ردانی كردنی منیان كردوه، ئه و دایك و كچه كه وانه ی
 ژیا نیان به من دا، له و كاته ی له سه خترین، باری ژیا نندا بووم
 په یامه كانیان منی پاراست و هیژی پی به خشی م، وادیسان
 په روه ردگارم وه كو گه و ده ترین پارێزه ر به ره و لای ئه وان په وانه م
 ده كات.

له و خانووه تازه یه دا كه بۆمان پێكخست بوون كاتیك به دیداری
 ئه و دوو مرۆفه پۆخ پاكه شادبوومه وه، وه ك بلتی له خۆشحاڵیدا هه موو
 شتیكم بیرجووه وه، به بینینی ئه وان هه موو ئه ندیشه و ئازاری ده روونم
 سپایه وه و چوومه دنیای پر له ئاسووده یی ئه وانه وه.

به دۆستایه تی و هه سه ره تیکی گه رمه وه، وه كو دایکیکی میهره بان
 ئه و خانمه لاوازه كه له سه ر جینگه كه ی پالکه و تپوو له باوه شی گرتم و
 بۆنی پێوه ده كردم:

- به قوربانټ بټ به خټر هاتیت....چه نده له خه می تۆدا بووین، نهی
نهو پاکیزه یی وناسکیه ی له فریشته دا هه بوو! خودایه نهو
له که سیکی تر دا ده بینریت؟!

نه م دوو مرۆفه هیچ له بیرى دهرده دنیا ییه کاندانین، وه کو مرۆفه
خه یا لاییه کان له هه ست به رزی و ئیمانی نه مانه پاما بووم.. له ناو
نه مانه دا بټ هیچ که س ناتوانیت بعدۆزیته وهو دهستی پټم بگات.
دایکی فریشته وتی:

- خوشکه که م مه ترسه.. به بټ ویستی خوی گه وره هیچ که س
زیانت پټ ناگه یه نیت، به لام نهو کاته ی په روه ردگارم ویستی گیان
کیشانی که سیکی هه بوو، هه موو مرۆفایه تی پټکه وه هه ول بدنه،
ناتوانن نهو سه ره نجامه ت بگۆپن، ناخی ده خوینده وه، وه ک بلټی
هه نگاو هه نگاو به سه ر هاته کانم ده زانیت..

- نټر لټره پارټیزاویت... کوشتنی ئیمه، ده بټته خۆکوژی خۆیان
چونکه په روه ردگار به نده بټ که س و بټ پارټیزه رکانی بۆ که س
به جټ ناهیت، به لکو به تایبه ت خۆی پارټیزگاریان ده کات.
که مټک چاوه کانی گټراو دواتر پوانینه کانی هیئایه وه سه ر من و
له نا کاو دهستی کرده گریان..

- خوشکه که م، ده زانیت زۆر ئټره ییم به تۆ برد.

- استغفر الله... من کټم که ئټره ییم پټ به رن؟ من ته نها به نده یه کی
گونا هبارم، هه ر نه وه نده.

- بۆ مسته‌فای برایشمان زۆر گریام، زۆر ناپه‌حات بووم، منیش دووعام ده‌کرد خواجه منیش له‌سوجه‌دا بگه‌ڕێنه‌وه لای خۆت به‌لام من له‌کوێ و نه‌و ئیمانه له‌کوێ؟

سه‌ره‌له‌نوێ برینه‌کانم کولانه‌وه، سه‌ره‌له‌نوێ ئاگری هه‌سته‌کانم بلیسه‌یان سه‌نده‌وه، نه‌وه‌ر به‌رده‌وام بوو له‌قسه‌کانی:

- نه‌وه‌ر به‌سه‌رهاته‌ی دایکیشته زۆر کاری تێکردم...

به‌سه‌رسوپمانه‌وه چاوم له‌چاوه‌کانی پوانی و به‌و مانابه‌ی په‌رۆشی نه‌وه‌م بزانم نه‌و چۆن ئاگاداری نه‌و بارودۆخه‌ی من و دایکم بووه!

چونکه باسی کوشتنه‌که‌ی دایکم هه‌شتا به‌نه‌تینی ماوه‌وه، زانیاریه‌کی ته‌واوی باوه‌پێکراوم له‌ پووداوه‌که پێنه‌گه‌یشته‌بوو.

- دایکت له‌دوای مردنی باوکه‌ته‌وه، باوه‌پێکی هه‌تا بوو که نه‌گه‌ر نه‌و ئیمانه‌ی دابه‌ش بکرایه، به‌شی سه‌دانی وه‌کو منی ده‌کرد. نه‌وه‌نده به‌م قسانه‌ی په‌رۆشی کرد بووم...! ئاخه‌ نه‌وه‌موو نه‌وانه‌ی چۆن ده‌زانی؟! نه‌وه‌ر به‌رده‌وام بوو.

- نه‌ی نرخێ نه‌و دوایین ساتانه‌ی...!

نێتر من به‌بێ نه‌وه‌ی هه‌چ پرسیارێک بکه‌م خۆم ڕاگرت، گویم بۆ نه‌و باسانه ڕاگرت که نه‌و ئاگاداریان بوو.

- نه‌ویش وه‌کو مسته‌فا، دوا هه‌ناسه‌ی له‌ سوجه‌دا به‌خشیه‌وه. پیاو کوژه‌کان له‌ سوجه‌دا ده‌ستیان گه‌یاندوه‌ته نه‌و و گیانی

سپاردوو، ئەو فېشەكەى داویانه لە لاشەى، پلەى ئەوى لە بەهەشتدا بەرز کردووەتەو.

پەرورەدگارم! ئەو بەندە زۆر خۆشەویستەى تۆ، چى دەوت؟ دلى ئەو مرقفه نازیزە چەندە كراوە بوو، ئەو كە سالانیکە لە لیواری مەرگدا ماوەتەو و جگە لەناوی خوا شتیكى تر نازانیت، بەلام وەك بلیى هەموو پووداوو پیشهاتهكان لە شاشەى دەروونەو وەكو فیلم تەماشایەكەت.

لە مەدینهش لەناو مەزگەوتەكەى پیغەمبەردا ﷺ چەندین جار خۆییم بینی بوو، بەلام لەبەر ئەوەى دلتیا بووم كە سیکە ناتوانیت هەستیتە سەر پى، دەموت لیترە چى دەكەت! بۆیە وای بۆ چووم كە هاوشتیو هیەكى ئەو و گرنگیم پى ئەدا.

ئێستا لە هەموو شتێك باشتر تێدەگەیشتم، ئەم مرقفه لاشەى لەسەر جینگەكەى كەوتوو، بەلام دل و پۆحى لەناو قوولترین نەتییەكانى گەردووندا دەسوپیتهو، لە ئیكرام و ئیحسانى زۆر تاییبەتى پەرورەدگارا ئامادەبوو.

چەندین جار لەخودا پارامەو كە لەجیاتى ئەوەى تەمەنم بەتەندروستییهكى باش و دەولەمەندى و خەیاڵى بلایوێو بەسەریەرم، لەتەنیشتم ئەم خانمەو لەگەڵ ئەم دوو مرقفەدا كە جگە لەخوا كە سیکى تریان نییه، منیش بژیا مایه...

نئیستا له ژیر چاودیری مه عنوی ئه م دوو مرۆفه فریشته ئاسایه دا
پۆزه کانی ژیانم ده گوزهرینم، میشکیشم بهردهوام له لای مستهفا
وته کانیه تی که وهکو ئامۆزگاری بۆم به جی ماون...

- تۆ له جی خۆت به ئاسووده یی بخهوه... بیری بیت، که من
بهردهوام ده بم له شه کاندنه وهی ئالاکهت، ته نانه ته وه نده
هه وه له کام ده خه مه گه پ، تا ده ست بۆ ئه و خزمه تانه ش ده بم که تۆ
ده تویت ته نجامیان دهیت... ئاسووده به و چاوه پیم که... له واده ی
داها تووماندا له گه ل قوتابییه ده روون پا که کام به رنامه پێزییه کی چرو
پرمان هه یه، له هه موو نوێژیکدا دوعا بۆ به رده وامی ئه م کارانه م
ده که م تا له ژياندا ده بم... ئه گه ره سه ر سکا لاو شکاته کانیشم پرسیار
ده که ن، منیش ده لیم ته وانه ی که ده یانه ویت ئه م مه مله که ته
بشیوین و بیری گه نه کان وه کو دنیای تاریک و پیسی خۆیان تیک
بدن، ئه وانه دانه دانه سزای کاره کانیان وه رده گن، ئه گه ره له م دنیاش
پزگاریان بیت، ئاخیره ت چاوه پێیانه....

منیش له هه ر ساتیکدا چاوه پتی میوانه پێ پازه که م که ده رگام
به کاته وه.

وه ره... چی ده بیت وه ره و من بگه یه نه سه ره تا به خه زه ت ﷺ
پاشان به مسته فا...

وه ره و ته وه نده له چاوه پوانیدا مه مه یله وه..

تۆ بیری ته وان ده که م، تۆریش....

پښت

پېشه‌کی ۵

به‌شی يه‌که‌م

هه‌موو شتېک له‌تاگړي‌که‌وه ده‌ستی پي‌کرد ۷

به‌شی دووهم

له‌ناو پووداوه پر نه‌ينيه‌کاندا ون بوو بووم ۵۹

به‌شی سي‌يه‌م

نه‌و فرېشته‌يه‌ی چاوه‌پښم ده‌کرد سه‌رسامی کردم ۱۳۷

به‌شی چواره‌م

تاق‌يک‌رڼه‌وه‌ی ژيانم له‌پاستيدا ئيستا ده‌ستی پي‌

ده‌کرد ۱۵۹

به‌شی پينځه‌م

خودايه ژيانتي‌کی له‌م جوړه! نه‌مه گيان به‌رگه‌ی

ده‌گړيت! ۱۸۱

پښت ۲۰۶

SECEDEDE SON NEFES

HALİT ERTUĞRUL

بهریز ماموستا خالید ئیرتوغرول

من له که شیکی دور له بنه ما ئایینه کان گوره بووم..

له پێشانگایه کی کتێبدا، په رتوکتان به ناوی (دواين هه ناسه له سوجدهدا)

سهرنجی راکیشام، له دلی خۆمدا وتم "باسه یه یه بکه م" بۆ نه وهی بزانه چی

له خۆگرتوه، گرته به ده ستمه وه، به لام ئیدی نه متوانی ده ست به رداری بيم..

عه شقیکی پاک و بێگهرد..

حه سه ره تیکی نه فسانه یی..

ته مه نیکی له سوجدهدا دوا هاتوو..

به سه رسامیه وه وتم: "شتی وانابیت"

نه وه شه وه: له نیوان لاپه ره کاندای له ناو لافاوی هه ستمدا نوقم بووم،

نه مه ده توانی پێ له فرمیسکه کانم بگرم.

نه وه شه وه: له گه ل حه قیقه تی بووندا پوو به پوو بوومه وه، به ندایه تی خۆم

بیهاته وه.

نه وه شه وه: هه ستم به و ئاسوده ییه له باس نه هاتوه یی سوجده کرد.

نه وه شه وه: به په ره ره دگرم گه یشتم. چونکه نه وه شه وه به بیرتان هینامه وه کیم..

له گه ل ریزو سوپاسی بپایانم

خوێنه ریکی به ههستی کتێبه کانتان

ISBN 0-0100-0000-3

9

780010000009

نرخى (٣٥٠٠) دیناره

ناوه نێك راکراند نێك لارا

ARA Media Center

ara.m@hotmail.com

